

ПРЕДЛОГ ЗАКОН ЗА ПРОСПЕКТИ И ОБВРСКИ ЗА ТРАНСПАРЕНТНОСТ ЗА ИЗДАВАЧИТЕ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ¹

¹ Со овој Закон се врши усогласување со следните акти на Европската Унија:

1. Директива 2001/34/ЕЗ од 28 мај 2001 година на Европскиот Парламент и на Советот на Европа за прием на хартии од вредност на официјална берзанска котација и за информации што треба да се објават за тие хартии од вредност (ОЈ L 184, 06.07.2001) (во понатамошниот текст: Директива 2001/34/ЕЗ)

2. Директива 2004/109/ЕЗ од 15 декември 2004 година на Европскиот Парламент и на Советот на Европа за усогласување на барањата за транспарентност во однос на информациите за издавачите чии хартии од вредност се примени тргување на регулиран пазар и за изменување и дополнување на Директивата 2001/34/ЕЗ (ОЈ L 390, 31.12.2004), со последните измени од Директивата 2013/50/ЕУ на Европскиот Парламент и на Советот на Европа од 22 октомври 2013 година за измени и дополнувања на Директивата 2004/109/ЕЗ на Европскиот Парламент и на Советот на Европа за усогласување на барањата за транспарентност во однос на информациите за издавачите чии хартии од вредност се примени на тргување на регулиран пазар, Директивата 2003/71/ЕЗ на Европскиот Парламент и на Советот на Европа за проспектот што мора да се објави при јавна понуда на хартии од вредност или при прием на тргување и Директивата на Комисијата 2007/14/ЕЗ за утврдување на деталните правила за спроведување на одредени одредби од Директивата 2004/109/ЕЗ (текст со важност за ЕЕО) (ОЈ L 294, 6.11.2013) (во понатамошниот текст: Директива 2004/109/ЕЗ)

3. Директива на Комисијата 2007/14/ЕЗ од 8 март 2007 година за утврдување на деталните правила за спроведување на одредени одредби од Директивата 2004/109/ЕЗ за усогласување на барањата за транспарентност во однос на информациите за издавачите чии хартии од вредност се примени тргување на регулиран пазар (ОЈ L 69, 09.03.2007), со последните измени од Директивата 2013/50/ЕУ на Европскиот Парламент и на Советот на Европа од 22 октомври 2013 година за измени и дополнувања на Директивата 2004/109/ЕЗ на Европскиот Парламент и на Советот на Европа за усогласување на барањата за транспарентност во однос на информациите за издавачите чии хартии од вредност се примени на тргување на регулиран пазар, Директивата 2003/71/ЕЗ на Европскиот Парламент и на Советот на Европа за проспектот што мора да се објави при јавна понуда на хартии од вредност или при прием на тргување и Директивата на Комисијата 2007/14/ЕЗ за утврдување на деталните правила за спроведување на одредени одредби од Директивата 2004/109/ЕЗ (текст со важност за ЕЕО) (ОЈ L 294, 6.11.2013)

4. Уредба (ЕУ) бр. 2017/1129 од 14 јуни 2017 година за проспектот што мора да се објави при јавна понуда на хартии од вредност или при прием на тргување на регулиран пазар и за укинување на Директивата 2003/71/ЕЗ (текст со важност за ЕЕО) (ОЈ L 168, 30.06.2017) (во понатамошниот текст: Уредба (ЕУ) бр.2017/1129)

ГЛАВА I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

ДЕЛ 1. ОПФАТ

Член 1 Опфат на законот

Член 2 Цел на законот

ДЕЛ 2. ДЕФИНИЦИИ

Член 3 Дефиниции

ДЕЛ 3. НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ

Член 4 Комисија за надзор на пазарот на капитал

Член 5 Посебна управна постапка

ГЛАВА II . ИЗДАВАЊЕ И ПОНУДА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

ДЕЛ 1. ИЗДАВАЊЕ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Член 6 Издавачи на хартии од вредност

Член 7 Нематеријализирани хартии од вредност

Член 8 Обврски за издавачите

Член 9 Номинална вредности и валута на хартиите од вредност

Член 10 Акт за издавање на хартии од вредност

Член 11 Вредност на емисијата на хартии од вредност

Член 12 Потврди за депонирани хартии од вредност

ДЕЛ 2. ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ОБЕЗБЕДИ

ОБВРЗНИЦИ

Член 13 Заеднички застапник на имателите на обезбедените обврзници

Член 14 Договор меѓу издавачот на обезбедените обврзници и заедничкиот застапник

Член 15 Одговорности на издавачот на обезбедени обврзници

Член 16 Права и обврски на заедничкиот застапник

Член 17 Бришење на недвижниот имот – предмет на обезбедување од регистарот

ДЕЛ 3. ПОНУДА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Член 18 Барање за одобрение

Член 19 Исклучоци за кои не е потребно одобрение од Комисијата

ДЕЛ 4. ПРИВАТНА ПОНУДА

Член 20 Постапка за реализација на приватна понуда

Член 21 Исклучоци за кои не е потребно одобрение од Комисијата за приватна понуда

ГЛАВА III. ПРОСПЕКТ

ДЕЛ 1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 22 Поле на примената

ДЕЛ 2. ОБВРСКА ЗА ОБЈАВУВАЊЕ НА ПРОСПЕКТ И ИСКЛУЧОЦИ ОД ОВАА ОБВРСКА

Член 23 Обврска за објавување на проспект

Член 24 Исклучоци од обврска за објавување на проспект по видови хартии од вредност

Член 25 Исклучоци од обврската за објавување на проспект по видови понуди на хартии од вредност

Член 26 Исклучоци од обврската за објавување на проспект при прием на тргување на регулиран пазар

Член 27 Повторна продажба на веќе издадени хартии од вредност

Член 28 Известување на Комисијата за примена на исклучоците од објавување на проспект

Член 29 Доброволен проспект

ДЕЛ 3. ИЗГОТВУВАЊЕ НА ПРОСПЕКТ

Член 30 Проспектот како единствен документ и како одделни документи

Член 31 Проспект како единствен документ

Член 32 Задолжителни елементи на проспект содржан од одделни документи

Член 33 Резиме на проспект

Член 34 Содржина на резимето на проспектот

Член 35 Основен проспект за несопственички хартии од вредност

- Член 36 Универзален документ за регистрација
- Член 37 Проспект кој се состои од одделни документи
- Член 38 Одговорност за проспектот
- Член 39 Важност на проспектот, на документот за регистрација и на универзалниот документ за регистрација
- Член 40 Поедноставени обврски за обелоденување при секундарни емисии
- Член 41 Проспект на друштва во раст
- Член 42 Фактори на ризик
- Член 43 Невклучување на конечната цена на понудата и количината на хартиите од вредност во проспектот
- Член 44 Барање за необелоденување на одредени информации
- Член 45 Необелоденување на несоодветни информации
- Член 46 Необелоденување на информации за гарантот
- Член 47 Внесување на информации во проспектот со упатување

ДЕЛ 4. ОДОБРУВАЊЕ НА ПРОСПЕКТОТ

- Член 48 Барање за одобрување
- Член 49 Дополнителни документи и информации
- Член 50 Рокови за донесување на решение за одобрување на проспектот
- Член 51 Одлучување по барањето за одобрување на проспектот

ДЕЛ 5. ОБЈАВУВАЊЕ

- Член 52 Објавување на проспектот
- Член 53 Начин на објавување на проспект
- Член 54 Објавување на интернет страницата на Комисијата за надзор на пазарот на капитал
- Член 55 Објавување на проспектот кој е составен од неколку документи

ДЕЛ 6. РЕКЛАМИРАЊЕ

- Член 56 Рекламирање
- Член 57 Надзор над рекламирање
- Член 58 Дополнувања и измени на проспектот во вид на додаток на проспектот
- Член 59 Право на откажување на инвеститорите
- Член 60 Одобрување на проспекти за издавачите основани во други земји

ДЕЛ 7. ЗАПИШУВАЊЕ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

- Член 61 Постапка за запишување на хартии од вредност

- Член 62 Рок за запишување
- Член 63 Завршување на јавната понуда
- Член 64 Известување за исходот од запишувањето

ДЕЛ 8. ОВЛАСТУВАЊА НА КОМИСИЈАТА

- Член 65 Овластувања за спроведување надзор
- Член 66 Овластување да бара информации
- Член 67 Овластување за прекин или забрана за јавна понуда на хартии од вредност на јавноста или прием за тргување
- Член 68 Овластувања во врска со хартии од вредност примени за тргување на регулираниот пазар
- Член 69 Овластување за јавно обелоденување
- Член 70 Исклучување од тргување со хартии од вредност на регулиран пазар по барање на издавачот

ГЛАВА IV. ТРАНСПАРЕНТНОСТ

ДЕЛ 1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

- Член 71 Примена

ДЕЛ 2. ПЕРИОДИЧНИ ИНФОРМАЦИИ

ПОД-ДЕЛ 1 Годишни извештаи

- Член 72 Објавување на годишни извештаи
- Член 73 Содржина на годишниот извештај
- Член 74 Изјави од одговорните лица
- Член 75 Ревидирани финансиски извештаи на домашни издавачи
- Член 76 Ревидирани финансиски извештаи на странски издавачи
- Член 77 Извештај за работење

ПОД-ДЕЛ 2 Полугодишни извештаи

- Член 78 Објавување на полугодишни извештаи

- Член 79 Содржина на полугодишниот извештај
- Член 80 Изјави од одговорните лица
- Член 81 Скратен сет на финансиски извештаи
- Член 82 Информации за ревизија на полугодишни извештаи
- Член 83 Полугодишен извештај за работење
- Член 84 Извештај за плаќања кон јавниот сектор
- Член 85 Одговорност и обврска

ПОД-ДЕЛ 3 Исклучоци

- Член 86 Примена

ДЕЛ 3 ТЕКОВНИ ИНФОРМАЦИИ

ПОД-ДЕЛ 1 Значајни учества

- Член 87 Известување за стекнување или отуѓување на значајно учество
- Член 88 Пресметување на процентот на учество во правата на глас
- Член 89 Исклучоци од обврските за известување
- Член 90 Механизми за надзор од страна на Комисијата во однос на поддржувачите на пазарот
- Член 91 Известување за стекнување или отуѓување на значајно учество во правата на глас
- Член 92 Известување за сопственост на финансиски инструменти
- Член 93 Исклучоци од обврската за известување за сопственоста на деривативни финансиски инструменти
- Член 94 Стекнување или отуѓување на сопствените акции од страна на издавачот
- Член 95 Обелоденување од страна на издавачот
- Член 96 Содржина на известување и обелоденување на значајни учества
- Член 97 Краен рок за доставување на известување
- Член 98 Поединечно и заедничко известување
- Член 99 Одговорност при заедничко известување
- Член 100 Назначување на друго лице за доставување на известувањето
- Член 101 Исклучок од обврската за известување кога известувањето е направено од страна на матичното друштво

Член 102 Исклучок од обврската за заедничко известување на друштвата за управување со инвестициски фондови (збирен износ на удели во сопственост на матичното друштво на друштвото за управување со инвестициски фондови)

Член 103 Исклучок од обврската за заедничко известување на инвестициското друштво

Член 104 Содржина на известувањето на издавачот

Член 105 Рок за објавување на информациите содржани во известувањето од страна на издавачот

Член 106 Календар на денови на тргување

Член 107 Доказување за доставување на известувањето за поседување на значјни учества

Член 108 Информации кои се доставуваат до Комисијата

ПОД-ДЕЛ 2 Информации за имателите на хартиите од вредност примени за тргување на регулираниот пазар

Член 109 Обврски за информирање за издавачот чии акции се примени за тргување на регулиран пазар

Член 110 Обврски за информирање за издавачот чии должнички хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар

Член 111 Обврски за обелоденување на измени во правата кои се однесуваат на хартиите од вредност

ДЕЛ.4 ОБЕЛОДЕНУВАЊЕ И ЧУВАЊЕ НА РЕГУЛИРАНИ ИНФОРМАЦИИ

Член 112 Обелоденување на регулирани информации

Член 113 Употреба на јазици

Член 114 Пристап до регулирани информации

Член 115 Официјален регистар на регулирани информации

Член 116 Водење на официјален регистар на регулирани информации

Член 117 Електронска пристапна точка

Член 118 Обврски за известување за издавачи кои не се основани во Република Северна Македонија

ДЕЛ.5 ОВЛАСТУВАЊА НА КОМИСИЈАТА СОГЛАСНО ГЛАВА IV

Член 119 Надзор овластувања и мерки

Член 120 Обврска на ревизорите

Член 121 Административни мерки и санкции

Член 122 Одмерување на мерките на надзор

Член 123 Овластување за собирање и обработување на лични податоци

Член 124 Објавување на решенијата

ГЛАВА V. ПРЕКРШОЧНИ САНКЦИИ

Член 125

Член 126 Постапка за издавање на прекршочен платен налог

Член 127

Член 128

Член 129

Член 130

ГЛАВА VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 131 Комисија за надзор на пазарот на капитал

Член 132 Решавање на започнатите постапки

Член 133 Регистар на акционерски друштва со посебни обврски за известување

Член 134 Официјален регистар на регулирани информации

Член 135 Одложена примена

Член 136 Усогласување на посебни закони

Член 137 Престанување на важење

Член 138 Влегување во сила

ГЛАВА I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

ДЕЛ 1. ОПФАТ

Опфат на законот

Член 1

(1) Со овој закон се уредуваат:

- 1) Условите и постапката за понуда на хартии од вредност;
- 2) Условите и постапката за изработка, одобрување и дистрибуција на проспектот што се објавува кога хартиите од вредност се нудат на јавноста или се примени за тргување на регулиран пазар;
- 3) Барањата во врска со обелоденувањето на периодични и тековни информации за издавачот кој успешно реализирал јавна понуда на хартии од вредност со проспект кој го одобрила Комисијата за надзор на пазарот на капитал на Република Северна Македонија и за издавачот чии хартии од вредност се веќе примени за тргување на регулираниот пазар;
- 4) Надзорот во врска со спроведувањето на овој Закон.

(2) За сè она што не е уредено со овој Закон ќе се применуваат одредбите на Законот за финансиски инструменти, Законот за трговските друштва, Законот за општата управна постапка и законите со кои се уредува стечајот и инсолвентноста.

Цел на законот

Член 2

Целта на овој Закон е да се обезбеди довербата на инвеститорите и стабилноста на пазарот преку создавање на потребните услови за заштита на инвеститорите и за развој на транспарентен, фер и ефикасен пазар на капитал.

ДЕЛ 2. ДЕФИНИЦИИ

Дефиниции

Член 3

(1) За целите на овој Закон, се применуваат следниве дефиниции:

- 1) "**Акција**" е термин дефиниран во Законот за трговските друштва;
- 2) "**Акционер**" за целите на Главата IV од овој Закон е секое физичко или правно лице уредено со закон, кое поседува, директно или индиректно:
 - а) акции на издавачот во свое име и за своја сметка;
 - б) акции на издавачот во свое име, но за сметка на друго физичко или правно лице;
 - в) потврда за депонирани хартии од вредност во кој случај носителот на потврдата за депонирани хартии од вредност се смета за акционер на основните акции претставени со потврда за депонирани хартии од вредност.
- 3) "**Банка (Кредитна институција)**" е термин дефиниран во Законот за банки;
- 4) "**Барање за одобрение**" е барање за одобрување на приватна понуда или барање за одобрување на проспект за јавна понуда на хартии од вредност, кое се доставува до Комисијата за надзор на пазарот на капитал од страна на издавачот на хартии од вредност;
- 5) "**Група**" е група на правно самостојни трговски друштва во која определено трговско друштво (матично друштво) има контрола над едно или повеќе трговски друштва (друштва ќерки) и се состои од матичното друштво, неговите друштва ќерки, друштвата во кои матичното друштво или неговите друштва ќерки се поврзани преку учество во основната главнина, а исто така и друштвата кои се поврзани со друштва од групата преку контрола или се контролирани од исто друштво што е вклучено во групата;
- 6) "**Група**" за целите на Главата IV значи матично друштво и сите негови подружници;
- 7) "**Нематеријализирана форма**" е термин дефиниран во Законот за финансиски инструменти;
- 8) "**Деривативен инструмент**" е термин кој е дефиниран како "деривативен финансиски инструмент" во Законот за финансиски инструменти;
- 9) "**Должнички хартии од вредност**" се не-сопственички хартии од вредност, односно обврзници или други форми на преносливи секјуритизирани долгови со исклучок на хартии од вредност кои се еднакви на акции во друштва кои, доколку се конвертираат или ако правата содржани во нив се остварат, ќе доведат до право да стекнат акции или хартии од вредност еднакви на акциите;
- 10) "**Матично друштво**" за целите на Главата IV од овој Закон, е било кое друштво кое е потребно да изготви консолидирани финансиски извештаи и консолидиран годишен извештај согласно закон, поради тоа што контролира директно или индиректно една или повеќе подружници;
- 11) "**Друштва во раст**" се друштвата уредени со член 41 став (1) од овој закон.

12) **"Друштво за управување со отворени и затворени инвестициски фондови"** е друштво дефинирано со Законот за инвестициски фондови;

13) **"Друштво за управување со приватни инвестициски фондови"** е друштво дефинирано со Законот за инвестициски фондови;

14) **"Електронски средства"** за целите на Главата IV од овој Закон се средства на електронска опрема за обработка (вклучувајќи и дигитална компресија), складирање и пренос на податоци, употреба на жична комуникација, радио, оптички технологии, или кои било други електромагнетни средства;

15) **"Издавач"** е домашно или странско правно лице, вклучувајќи ја и државата, кое издава или предлага да издаде хартии од вредност, а доколку се работи за потврди за депонирани хартии од вредност за издавач се смета издавачот на хартиите од вредност кои се претставени со тие потврди;

16) **Издавач во смисла на Глава IV од овој Закон** е издавач кој исполнува барем еден од следните услови:

1. Успешно реализирал јавна понуда на хартии од вредност со проспект кој го одобрила Комисијата за надзор на пазарот на капитал на Република Северна Македонија

2. Чиј хартии од вредност се примени на тргување на регулиран пазар.

17) **„Издавач на државни должнички инструменти“** се следните издавачи кои издаваат должнички инструменти:

- а) Република Северна Македонија, вклучувајќи министерство, агенција, НБРСМ и други субјекти кои во согласност со законот со кој се уредува јавниот долг може да издаваат хартии од вредност;

- б) Европска Унија;

- в) Странска држава, вклучувајќи владино министерство, агенција или механизам со посебна намена во државата;

- г) во случај на сојузна странска држава, членка на сојузот;

- д) механизам со посебна намена за неколку земји – членки на ЕУ;

- ф) меѓународна финансиска институција, основана од Република Северна Македонија и две или повеќе земји - членки, или од две или повеќе земји - членки чија цел е да се мобилизираат средства и да се додели финансиска помош во корист на своите членови, кои се соочуваат или се загрозувани од сериозни финансиски проблеми или

- е) Европската инвестициска банка;

18) **„Издавач од трета земја“** е издавач основан во трета земја.

19) **„Иницијална јавна понуда“** е првата јавна понуда на хартии од вредност објавена од акционерско друштво или јавна понуда објавена при преобразба на друштво со ограничена одговорност или друштво со ограничена одговорност од едно лице во акционерско друштво .

20) "**Инструменти на пазарот на пари**" е термин дефиниран во Законот за финансиски инструменти;

21) "**Јавна понуда**" е комуникација со лица во каква било форма и преку какви било средства, со која се презентираат доволно информации за условите на понудата и хартиите од вредност кои се нудат на јавноста, со цел да му се овозможи на инвеститорот да одлучи дали да купи или да запише од тие хартии од вредност. Оваа дефиниција, исто така, се применува за издавање на хартии од вредност преку инвестициски друштва со одбрение да извршуваат инвестициски и помошни услуги;

22) "**Квалификувани инвеститори**" се физички или правни лица кои се опишани како професионални клиенти во член 91 во Законот за финансиски инструменти и физички или правни лица кои, на барање, добиваат статус на професионални клиенти во согласност со член 93 од Законот за финансиски инструменти.

23) "**Клучни информации**" за целите на Глава III од овој закон, се суштински и соодветно структурирани информации кои треба да им се обезбедат на инвеститорите, со цел да им се овозможи да ја разберат природата и ризиците на издавачот, гарантот и хартиите од вредност кои им се нудат или се примени за тргување на регулираниот пазар и без да е во спротивност со член 34 став (1) алинеи 2), 3) и 4) на овој Закон, да одлучат која понуда на хартии од вредност да ја разгледуваат понатаму. Клучните информации мора да ги содржат следниве елементи:

- а) краток опис на ризиците поврзани со и основните карактеристики на издавачот и гарантот, вклучувајќи ги и средствата, обврските и финансиската состојба;
- б) краток опис на ризикот поврзан со соодветната хартија од вредност и основните карактеристики на вложувањето во таа хартија од вредност, вклучувајќи ги и сите права кои се поврзани со хартиите од вредност;
- в) општи услови на понудата, вклучувајќи ги и проценетите трошоци на товар на инвеститорот од страна на издавачот или понудувачот;
- г) детали за прием за тргување на регулиран пазар;
- д) причини за понудата и намената на средствата;

24) "**Комисијата**" значи Комисијата за надзор на пазарот на капитал на Република Северна Македонија, која е самостојно и независно регулаторно тело со јавни овластувања утврдени со овој Закон, Законот за финансиски инструменти, Законот за инвестициски фондови, Законот за преземање на акционерски друштва, Законот за финансиска стабилност, Законот за девизното работење и сите подзаконски акти донесени врз основа на овие закони;

25) "**Контролирано друштво**" за целите на Главата IV од овој закон, е секое едно друштво:

- а) во кое физичко лице или правно лице има мнозинство во правата на глас; или
- б) во кое физичко лице или правно лице има право да именува или да менува мнозинство од членовите на одборот на директори, односно управниот или надзорниот орган и е во исто време акционер или содружник на односното друштво или
- в) во кое физичко лице или правно лице е акционер или содружник и сам го контролира поголемиот дел од правата на глас на акционерите или на содружниците, соодветно, врз основа на договор склучен со другите акционери или членови на односното друштво или
- г) над кое физичко лице или правно лице има моќ да наметне, или, наметнува доминантно влијание или контрола.

За целите на дефиницијата од точка б), правата на имателот во врска со гласање, именување и отстранување ги вклучува и правата на кое било друго друштво контролирано од страна на акционерот и на секое едно физичко или правно лице кои дејствуваат или во свое име или во име на акционерот или на кое било друго друштво контролирано од страна на акционерот.

26) **„Краткорочна хартија од вредност“** е термин дефиниран во Законот за финансиски инструменти

27) **"Медиуми"** за целите на Главата IV од овој закон се субјекти специјализирани за брзо електронско обелоденување – публикување на финансиски информации во јавноста на територијата на Република Северна Македонија;

28) **"Мултилатерална платформа за тргување"** е термин дефиниран во Законот за финансиски инструменти;

29) **"Не-сопственички хартии од вредност"** се сите хартии од вредност кои не се сопственички хартии од вредност.

30) **"Инвестициско друштво"** е термин дефиниран во Законот за финансиски инструменти.

31) **"Одобрение за јавна понуда"** е позитивен акт на Комисијата за надзор на пазарот на капитал како резултат на темелната проверка на комплетноста на проспектот, вклучувајќи ја и конзистентноста на дадените податоци и неговата сеопфатност;

32) **"Одобрение за приватна понуда"** е позитивен акт на Комисијата за надзор на пазарот на капитал донесен врз основа на информациите и документацијата кои се поднесуваат при барањето за одобрение на приватна понуда на хартии од вредност во согласност со овој закон;

33) **"Организирана платформа за тргување"** е термин дефиниран во Законот за финансиски инструменти;

- 34) „**Основен проспект**“ значи проспект кој е во согласност со член 35 (Основен проспект) од овој закон, и по избор на издавачот, и конечните услови на понуда;
- 35) „**Отворен инвестициски фонд**“ за целите на Глава III од овој закон, е инвестициски фонд дефиниран согласно Законот за инвестициски фондови.;
- 36) „**Период на понуда**“ е периодот во кој потенцијалните инвеститори може да запишат и уплатат хартии од вредност од понудата.;
- 37) „**Подружница**“ за целите на Главата IV од овој закон е друштво контролирано од страна на матично друштво, вклучувајќи и која било подружница на крајното друштво мајка;
- 38) „**Поддржувач на пазар**“ е термин дефиниран во Законот за финансиски инструменти;
- 39) „**Понудувач**“ е правно или физичко лице кое нуди хартии од вредност на јавноста;
- 40) „**Потврда за депонирана хартија од вредност**“ е термин дефиниран во Законот за финансиски инструменти;
- 41) „**Приватна понуда**“ е понуда за запишување и уплата на хартии од вредност која исполнува најмалку еден од следните услови:
- а) Која се однесува на помалку од 20 лица, поединечно идентификувани во актот за издавање на хартии од вредност;
 - б) Се однесува само на квалификувани инвеститори;
 - в) Понуда на хартии од вредност која се однесува на инвеститори кои се стекнуваат со хартии од вредност во вкупен износ од најмалку 6.000.000 денари, по инвеститор, за секоја одделна понуда;
 - г) Понуда на хартии од вредност чија деноминација по единица изнесува најмалку 6.000.000 денари;
 - д) Понуда на хартии од вредност со вкупен износ помал од 1.500.000 денари, кој износ се пресметува за период од 12 месеци;
 - ѓ) Во случај на зголемување на основната главнина од средствата на друштвото, а особено кога акции кои се нудат, се доделени или ќе бидат доделени бесплатно на постојните акционери за дивиденди исплатени во форма на акции од истата класа како акциите за кои се исплаќа дивиденда, под услов таквите акции да се од иста класа како акциите веќе примени за тргување на истиот регулиран пазар.
 - е) Во случај на условно зголемување на основната главнина, а особено кога:
 - доверителите на друштвото можат да го остварат правото на замена на конвертибилните обврзници со акции на друштвото и правото на првенство за запишување на новите акции коишто друштвото ќе ги издаде;

- подготовка за присоединување и за поделба со раздвојување со преземање или издвојување со преземање и
- постоечки или поранешни вработени, извршни членови на одборот на директори, на управниот одбор, односно на управителот на друштвото и на членовите на овие органи на друштвата поврзани со него, може да го остварат правото на стекнување акции под услов друштвото да има свое седиште или регистрирано седиште во Република Северна Македонија.

ж) во случај на заем што се трансформира во влог во друштвото во постапка на зголемување на основната главнина на друштвото кога заемот е даден од страна на единствениот акционер на друштвото.

42) "**Преносливи хартии од вредност**" е термин дефиниран во Законот за финансиски инструменти;

43) "**Проспект**" е писмен документ кој ги содржи сите релевантни информации и податоци кои му овозможуваат на инвеститорот на хартии од вредност да изврши проценка на правниот статус на издавачот, финансиската состојба и деловното работење, за инвестициониот ризик и за правата кои произлегуваат од понудените хартии од вредност, изработен, објавен и одобрен во согласност со одредбите од Глава III од овој Закон.

44) "**Работни денови**" се работни денови на Комисијата со исклучок на сабота, недела и државни празници, согласно важечките закони на Република Северна Македонија.

45) "**Растечки пазар на мали и средни претпријатија**" е мултилатерална платформа за тргување која е регистрирана како растечки пазар на мали и средни претпријатија во согласност со Законот за финансиски инструменти.

46) "**Регулиран пазар**" е термин дефиниран во Законот за финансиски инструменти;

47) "**Регулирани информации**" за целите на Главата IV од овој Закон се сите информации кои издавачот или кое било друго лице кое има поднесено барање за прием на финансиски инструменти за тргување на регулиран пазар без согласност на издавачот, треба да ги обелодени согласно Главата IV од овој закон и Главата X од Законот за финансиски инструменти;

48) „**Реклама**“ значи комуникација со следните две карактеристики:

- а) се однесува на специфична јавна понуда на хартии од вредност или за прием на тргување на регулиран пазар;
- б) има за цел специфично промовирање на потенцијално запишување или превземање на хартии од вредност;

49) "**Рекламирање**", за потребите на Глава III, Дел 6 од овој Закон е објава во јавноста за конкретната понуда на хартии од вредност или за приемот за тргување на регулиран пазар, а со цел конкретно да се промовира потенцијалното запишување или стекнување на хартии од вредност.

50) „**Сериски хартии од вредност**“ се сите хартии од вредност издадени во исто време, од ист издавач и кои даваат исти права и обврски на сите сопственици;

51) „**Сопствени акции**“ се акции дефинирани во Законот за трговските друштва;

52) "**Сопственички хартии од вредност**" се акции и други преносливи хартии од вредност еднакви на акции во акционерски друштва или командитни друштва со акции, како и било кој друг вид на преносливи хартии од вредност кои даваат право на стекнување со која било од горенаведените хартии од вредност, како последица на нивната конверзија или реализацијата на правата содржани во нив, под услов второспоменатите хартии од вредност да се издадени од издавачот на основните акции или од субјект кој припаѓа на групата на наведениот издавач;

53) "**Траен медиум**" е секое средство дефинирано во Законот за финансиски инструменти.

54) "**Удели на отворени инвестициски фондови**" за целите на Глава III од овој закон, се финансиски инструменти издадени од отворени инвестициски фондови, кои ги содржат правата на инвеститорите во таквиот фонд сразмерно на уплатените средства во фондот;

55) „**Финансиски инструменти**“ се дефинирани во Законот за финансиски инструменти;

56) "**Хартии од вредност**" се преносливи хартии од вредност како што е дефинирано во точка (44) од овој член, со исклучок на инструментите на пазарот на пари како што е дефинирано во точка (22) од овој член кои имаат рок на доспевање пократок од 12 месеци;

57) "**Хартии од вредност издадени континуирано односно повеќекратно**" се должнички хартии од вредност од ист издавач под исти услови, односно најмалку две одделни јавни понуди на хартии од вредност од ист вид и/или класа.

ДЕЛ 3. НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ

Комисија за надзор на пазарот на капитал

Член 4

Регулаторен орган за спроведување на овој Закон е Комисијата за надзор на пазарот на капитал на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст "Комисијата") чија надлеженост е регулирана согласно Законот за финансиски инструменти.

Посебна управна постапка

Член 5

(1) Во водењето на постапката и во решавањето на управните работи Комисијата спроведува посебна управна постапка при што ги применува одредбите од овој Закон и подзаконските акти донесени врз основа на овој Закон.

(2) Со овој Закон и со подзаконските акти донесени врз основа на овој Закон одделни работи може да се уредуваат поинаку од Законот за општата управна постапка.

(3) Во деловите кои не се уредени со овој Закон, Комисијата ги применува одредбите од Законот за општата управна постапка, освен ако со овој или друг закон поинаку не е пропишано.

(4) Решенијата од овој закон Комисијата ги донесува без претходно изјаснување на странката.

(5) Решенијата на Комисијата се конечни, а против нив може да се поведе управен спор.

(6) Комисијата има обврска донесените решенија да ги објави на својата интернет страница.

(7) Тужбата со која се поведува управен спор против решение на Комисијата не го одлага неговото извршување.

(8) Постапката пред Управниот суд кој одлучува по тужбата против решение на Комисијата е итна и треба да заврши најдоцна во рок од 180 дена од денот на приемот на тужбата.

ГЛАВА II. ИЗДАВАЊЕ И ПОНУДА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

ДЕЛ 1. ИЗДАВАЊЕ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Издавачи на хартии од вредност

Член 6

Хартии од вредност може да бидат издадени од страна на: Министерството за финансии во име на Република Северна Македонија; Народната банка на Република Северна Македонија; општините и градот

Скопје; акционерските друштва; командитни друштва со акции или други домашни и странски правни лица (во понатамошниот текст: издавач) во согласност со овој и друг Закон.

Нематеријализирани хартии од вредност

Член 7

(1) Хартиите од вредност се издаваат во нематеријализирана форма и се регистрираат во Регистарот на нематеријализирани хартии од вредност .

(2) По исклучок на ставот (1) од овој член благајничките записи се регистрираат во Народната банка на Република Северна Македонија.

Обврски на издавачите

Член 8

Издавачот на хартии од вредност е должен да ги извршува обврските кои произлегуваат од хартиите од вредност, утврдени со актот за издавање, со овој или со друг закон.

Номинална вредност и валута на хартиите од вредност

Член 9

(1) Хартиите од вредност имаат номинална вредност.

(2) Номиналната вредност на хартиите од вредност може да биде изразена во денари или во странска валута.

(3) Трансакциите со хартиите од вредност на територијата на Република Северна Македонија се вршат во денари.

(4) Издавањето на хартии од вредност без номинална вредност е забрането.

(5) Хартиите од вредност издадени без номинална вредност се ништовни.

Акт за издавање на хартии од вредност

Член 10

(1) При секое издавање на хартии од вредност, издавачот на тие хартии од вредност е должен да донесе акт за издавање кој во зависност од видот на хартиите од вредност ги содржи следниве податоци:

1. Назив на издавачот;
2. Видот на хартите од вредност;
3. Целта за која хартиите од вредност се издаваат;
4. Родот и класата на акциите;
5. Назив на гарантот;

6. Серијата на хартиите од вредност;
7. Вкупната вредност на емисијата;
8. Номиналната вредност на хартиите од вредност;
9. Право на глас;
10. Начин на исплата на дивиденда;
11. Висината на каматната стапка, начинот на пресметување и исплата на истата;
12. Висината на главнината и висината на основната главнина на издавачот и процентот на учество на емисијата на должнички хартии од вредност во главнината и во основната главнина;
13. Можност за замена со други хартии од вредност;
14. Извори на средства од кои ќе се исплатуваат должничките хартии од вредност;
15. Начинот и времето на запишување на хартиите од вредност;
16. Бројот на хартиите од вредност;
17. Начинот и крајниот рок за уплата на запишаните хартии од вредност;
18. Право на првенствено купување и рокот на остварување на правото за првенствено купување;
19. Начинот на објавување на издавањето на хартиите од вредност;
20. Постапка за распределба на хартиите од вредност;
21. Правата кои произлегуваат од приоритетните акции;
22. Идентитетот на познат купувач при приватна понуда на хартии од вредност;
23. Продажна цена на хартиите од вредност и
24. Други податоци во зависност од видот на хартијата од вредност.

(2) Комисијата поблиску ги пропишува формата и содржината на актот за издавање на хартии од вредност по видови хартии од вредност.

Вредност на емисијата на хартии од вредност

Член 11

(1) Кога издавач е акционерско друштво или командитно друштво со акции, друштвото може да издава нови акции во неограничен износ во согласност со статутот на друштвото.

(2) Вкупната номинална вредност на една емисија на должнички хартии од вредност не смее да изнесува повеќе од вредноста на главнината на издавачот или од вредноста на основната главнина на издавачот утврдена во последниот финансиски извештај ревидиран од овластен ревизор, во зависност од тоа кој износ е поголем.

(3) Во случај износот на главнината да е помал од износот на основната главнина вкупната номинална вредност на една емисија на должнички хартии од вредност може да изнесува најмногу до износот на главнината.

(3) Во случај кога емисијата на обврзници или на комерцијални записи е гарантирана од банка или од Република Северна Македонија, најголемата вредност на емисијата не смее да го надминува износот на главнината и износот на издадената гаранција.

(4) Во случај кога емисијата на обврзници е обезбедена со недвижен имот, најголемата вредност на емисијата не смее да надмине 75% од проценетата вредност на обезбедувањето.

Потврда за депонирани хартии од вредност

Член 12

(1) Потврда за депонирани хартии од вредност, која се издава, понудува и продава во Република Северна Македонија претставува доказ за сопственост на една или повеќе обични акции, приоритетни акции или должнички хартии од вредност издадени во странство, со кои се тргува на регулиран пазар во земјите на ОЕЦД или Европската унија, или должнички хартии од вредност издадени или гарантирани од владите на земјите на ОЕЦД или Европската унија или од Централните банки од тие земји.

(2) Потврдата за депонирани хартии од вредност му дава право на имателот да од издавачот на потврдата за депонирани хартии од вредност бара:

- исполнување на обврските од хартиите од вредност на кои се однесува потврдата (основните хартии од вредност) и/или
- за негова сметка да ги остварува правата од основните хартии од вредност према издавачот на основните хартии од вредност.

(3) Потврда за депонирани хартии од вредност во Република Северна Македонија може издава, понудува и продава :

1. Издавачот на основните хартии од вредност и/или
2. Инвестициско друштво кое има добиено одобрение од Комисијата за нудење на инвестициски и помошни услуги согласно барањата на член 5 став (1) алинеја е) од Законот за финансиски инструменти.

(4) За издавање, понудување односно продавање на потврда за депонирани хартии од вредност треба да бидат исполнети следниве услови:

1. Странските хартии од вредност, за кои се издава потврда за депонирани хартии од вредност во Република Северна Македонија треба да бидат издадени во нематеријализирана форма и регистрирани во овластен депозитар во матичната земја на издавачот,
2. Издавачот на потврдата за депонирани хартии од вредност мора да има сметка на хартии од вредност во овластен депозитар во

матичната земја на издавачот на странските хартии од вредност, на која се евидентира правото на сопственост на странските хартии од вредност за кои се издава потврда за депонирани хартии од вредност во Република Северна Македонија и

3. Издавачот на потврда за депонирани хартии од вредност да докаже дека на неговата сметка на хартии од вредност од точка 2 на овој став, ќе се запишат ограничувањата за располагање на хартиите од вредност за кои се издава потврда за депонирани хартии од вредност во Република Северна Македонија.

(5) Потврдата за депонирана хартија од вредност се издава како нематеријализирана хартија од вредност и задолжително во своето име ги содржи зборовите: „потврда за депонирана хартија од вредност“.

(6) Издавачот на потврдата за депонирани хартии од вредност е должен да ја извести Комисијата за регистрирање на потврдата за депонирани хартии од вредност во овластен депозитар.

ДЕЛ 2. ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ОБЕЗБЕДЕНИ ОБВРЗНИЦИ

Заеднички застапник на имателите на обезбедените обврзници

Член 13

(1) При издавање на обезбедени обврзници, издавачот на обврзниците задолжително назначува заеднички застапник на имателите на обезбедени обврзници (во натамошниот текст: Заеднички застапник).

(2) Функцијата на заеднички застапник ја врши инвестициско друштво кое има одобрение да ги врши сите инвестициски услуги и активности и помошни услуги согласно Законот за финансиски инструменти.

(3) Заедничкиот застапник ги застапува интересите на имателите на обезбедени обврзници при остварување на нивните права кои произлегуваат од договорот за залог на недвижниот имот кој се дава како обезбедување на издадените обврзници.

(4) За вршење на функцијата на заеднички застапник, застапникот наплатува надоместок, кој паѓа на товар на издавачот на обезбедените обврзници.

Договор меѓу издавачот на обезбедени обврзници и заедничкиот застапник

Член 14

(1) Издавачот на обезбедени обврзници е должен да склучи договор за застапување на идните иматели на обезбедени обврзници со заедничкиот застапник (во натамошниот текст: договор за застапување).

(2) Со договорот за застапување од ставот (1) на овој член се регулираат меѓусебните права и обврски на издавачот на обезбедени обврзници и заедничкиот застапник при застапување на имателите на обезбедени обврзници.

(3) Договорот од ставот (1) на овој член се склучува во писмена форма и особено содржи:

1. елементи на обврзниците (вкупната вредност на емисијата на обврзницата, опис и цел на емисијата, издавач на обврзницата, рок на доспевање на обврзницата, емисија со која се издава, каматна стапка, начинот на пресметување на каматната стапка, место на запишување и на тргување на обврзницата);
2. овластување на застапникот да покренува постапки во име и за сметка на имателите на обврзниците заради остварување на нивните права и обврски;
3. податоци за видот на обезбедувањето (број на договор, дата на регистрирање на договорот во соодветниот регистар, страни во договорот за залог, временски период за кој се однесува обезбедувањето и вредност на обезбедувањето);
4. податоци за видот на осигурувањето, доколку недвижниот имот е осигуран;
5. надоместок за застапникот изразен како процент од вкупната вредност на издадените обврзници;
6. утврдување на надлежен суд во случај на спор меѓу издавачот на обврзницата и заедничкиот застапник;
7. трошоците за реализација на договорот за залог;
8. рокови за започнување на постапката за реализирање на договорот за залог во случај на неплаќање на главницата и договорената камата во предвидениот рок и
9. заштита од евикција.

(4) Со купувањето на обезбедените обврзници, имателот на обврзниците го прифаќа договорот од ставот (1) на овој член.

Одговорности на издавачот на обезбедени обврзници

Член 15

(1) Издавачот на обезбедени обврзници е должен да изврши упис на залогот над недвижниот имот во соодветниот регистар согласно со Законот за договорен залог.

(2) Недвижниот имот даден како обезбедување, издавачот на обврзниците не може да го користи за измирување на неговите обврски кон други доверители и кое било трето лице не може да остварува права или да намирува обврски од тој имот.

(3) Во периодот од издавањето до рокот на достасување на обезбедените обврзници, издавачот е должен:

1. да ја одржува проценетата вредност на недвижниот имот даден како обезбедување,
2. доколку вредноста на недвижниот имот даден како обезбедување отстапува од почетната проценета вредност на имотот, да обезбеди дополнителен имот до износ кој ќе биде доволен за покривање на побарувањата на имателите на обезбедените обврзници и истиот да го запише во соодветниот регистар и
3. да го известува заедничкиот застапник за секоја промена во вредноста на недвижниот имот даден како обезбедување.

Права и обврски на заедничкиот застапник

Член 16

(1) Заедничкиот застапник ги застапува имателите на обезбедени обврзници и во нивно име се јавува во улога на потписник при склучување на договорот за залог со издавачот на обврзниците.

(2) Во случај издавачот да не ги исполни навреме своите обврски за рати и/или камати за издадените обезбедени обврзници кон имателите на обврзници во роковите утврдени во актот за издавање и договорот од членот 14 од овој закон, заедничкиот застапник на барање на кој било имател на обезбедените обврзници започнува постапка за реализација на договорот за залог пред извршител, со што обврзницата предвреме достасува.

(3) Реализација на договорот за залог и наплатата на побарувањата на имателите на обврзници се врши согласно со Законот за извршување.

Бришење на недвижниот имот - предмет на обезбедување од регистарот

Член 17

(1) Во случај на издавање на обезбедени обврзници по пат на јавна понуда, доколку понудата е неуспешна, издавачот го брише залогот над недвижниот имот даден како обезбедување од соодветниот регистар по добиена согласност од заедничкиот застапник.

(2) По исполнување на обврските на издавачот за исплата на рати и камати за издадените обезбедени обврзници кон имателите на обврзниците, издавачот го брише недвижниот имот даден како обезбедување од соодветниот регистар по добиена согласност од заедничкиот застапник.

ДЕЛ 3. ПОНУДА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Барање за одобрение

Член 18

Понуда на хартии од вредност се врши по претходно добиено одобрение од Комисијата на барањето за одобрување на приватна понуда согласно со одредбите од Глава II Дел 4 од овој закон или на барањето за одобрување на проспектоот за јавна понуда на хартии од вредност, во согласност со одредбите од Глава III од овој закон.

Исклучоци за кои не е потребно одобрение од Комисијата

Член 19

Обврските утврдени во Глава II и III од овој Закон не се применуваат за:

а) хартиите од вредност кои ги издава или за кои гарантира Република Северна Македонија;

б) хартиите од вредност кои се издаваат од Народната банка на Република Северна Македонија;

в) хартиите од вредност кои се издаваат врз основа на постапката на трансформација на една форма на правно лице во акционерско друштво или командитно друштво со акции, под услов износот на основната главнина на субјектот да остане непроменет и сите иматели на хартии од вредност да добијат пропорционален износ на новоиздадените акции;

г) хартиите од вредност издадени при симултано основање на акционерско друштво или командитно друштво со акции;

д) краткорочни хартии од вредност и

ѓ) поделба или спојување на акции во одреден сооднос, каде што основната главнина останува непроменета.

ДЕЛ 4. ПРИВАТНА ПОНУДА

Постапка за реализација на приватна понуда

Член 20

(1) Издавачот е должен пред реализација на приватна понуда на хартии од вредност да добие одобрение од Комисијата по претходно доставено барање. Секое друго лице, освен издавачот кој е странка во постапката, нема правен интерес во постапката за реализација на приватна понуда и не се смета за странка.

(2) Комисијата издава одобрение за приватна понуда на хартии од вредност откако ќе утврди дека се исполнети следните услови:

а) понудата претставува исклучок од обврската за објавување проспекти и дека издавачот претходно ја известил Комисијата за користење на исклучокот за објавување на проспекти член 28 (Известување на Комисијата за примена на исклучоците за објавување на проспекти);

б) надлежен орган на издавачот донел акт за издавање на хартии од вредност;

в) доставено е предлог на соопштение до јавноста за издавање на хартии од вредност по пат на приватна понуда;

(3) Комисијата донесува решение по барањето за одобрување на приватна понуда во рок од десет календарски дена од денот на комплетирање на барањето од став (1) на овој член;

(4) Хартиите од вредност, кои се предмет на приватна понуда се уплатуваат во рок од 15 календарски дена од денот на приемот на решението од став (2) од овој член;

(5) Издавачот е должен, најдоцна во рок од седум календарски дена од денот на регистрирањето на хартиите од вредност во овластениот регистар на хартии од вредност да ја извести Комисијата и јавноста за реализација на емисијата;

(6) Издавачот може да изврши приватна понуда на хартии од вредност во согласност со одредбите на овој Закон, по еден ист основ како што е дефинирано во член 3 точка 43 од овој закон, само еднаш во текот на една календарска година;

(7) Надоместоците за разгледување и одлучување по барањето за издавање одобрение паѓаат на товар на издавачот согласно со Тарифникот на Комисијата.

(8) Комисијата ги пропишува формата и содржината на барањето за одобрување на приватна понуда од ставот (1) на овој член и документите што се поднесуваат кон барањето за исполнување на условите од став (2) на овој член, како и известувањето од став (5).

Исклучоци за кои не е потребно одобрение од Комисијата за приватната понуда

Член 21

(1) Одобрение од Комисијата не е потребно за издавање на хартии од вредност по пат на приватна понуда, каде што вредноста на емисијата не надминува 1.500.000 денари.

(2) Издавачот на хартии од вредност од ставот (1) на овој член е должен да ја извести Комисијата за таквата понуда и да го достави до Комисијата актот на издавање за хартиите од вредност, како и да објави соопштение во јавноста во врска со оваа понуда.

(3) Издавачот може да издаде хартии од вредност без одобрение од Комисијата согласно ставот (1) на овој член не повеќе од еднаш на секои две календарски години.

(4) Комисијата ја пропишува содржината на известувањето од ставот (2) на овој член.

ГЛАВА III ПРОСПЕКТ

ДЕЛ 1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 22

Поле на примена

Со одредбите од оваа Глава се уредуваат обврските за изготвување, одобрување и објавување на проспект за јавна понуда на хартии од вредност и/или прием за тргување на хартии од вредност на регулиран пазар.

ДЕЛ 2. ОБВРСКА ЗА ОБЈАВУВАЊЕ НА ПРОСПЕКТ И ИСКЛУЧОЦИ ОД ОВАА ОБВРСКА

Обврска за објавување на проспект

Член 23

(1) Јавна понуда на хартии од вредност или прием на хартии од вредност за тргување на регулиран пазар во Република Северна Македонија се врши врз основа на претходно објавен проспект во согласност со овој Закон и неговите подзаконски акти.

(2) Проспектот се објавува само по претходно добиено одобрение од страна на Комисијата.

(3) Секоја јавна понуда на хартии од вредност издадена спротивно на ставовите (1) и (2) на овој член е ништовна.

(4) Проспектот во врска со јавната понуда којашто е одобрена од Комисијата и кој е објавен во согласност со одредбите од член 53, може е да се користи при прием за тргување на хартии од вредност на регулиран пазар, под услов истиот да биде важечки согласно одредбите од член 39.

Исклучоци од обврската за објавување на проспект по видови на хартии од вредност

Член 24

(1) Обврската за објавување на проспект не се однесува на следниве видови хартии од вредност:

а) удели издадени од отворените инвестициски фондови;

б) должнички хартии од вредност издадени од Република Северна Македонија, на единиците на локалната самоуправа, од јавни меѓународни тела во кои Република Северна Македонија е членка или од страна на Народната банка на Република Северна Македонија;

в) должнички хартии од вредност издадени од земји членки на ЕУ, нивните регионални или единици на локалната самоуправа, од јавните меѓународни тела во кои членуваат една или повеќе земји-членки на ЕУ, од страна на Европската централна банка или од страна на централните банки на земјите-членки на ЕУ;

г) учество во капиталот на централните банки на земјите-членки на ЕУ;

д) хартии од вредност безусловно и неотповикливо гарантирани од Република Северна Македонија или од страна на единиците на локалната самоуправа;

ѓ) хартии од вредност безусловно и неотповикливо гарантирани од земји членки на ЕУ и нивните регионални или единици на локалната самоуправа;

е) хартии од вредност издадени од страна на здруженија со правен статус или непрофитни организации, признаени од страна на Република Северна Македонија, со цел да ги стекнат средствата потребни за остварување на нивните непрофитни цели и

ж) хартии од вредност издадени од страна на здруженија со правен статус или непрофитни организации, признаени од страна на земји членки на ЕУ.

(2) Обврските утврдени во Глава III покрај случаите утврдени од став (1) на овој член, не се применуваат и во случај на јавна понуда на хартии од вредност чиј вкупен износ на понудата во рамки на Европската унија е помал од 61.500.000 денари во период од 12 месеци.

Исклучоци од обврската за објавување на проспект по видови понуди на хартии од вредност

Член 25

(1) Обврската за објавување на проспект не се однесува на следниве видови понуди на хартии од вредност:

1. понуда на хартии од вредност која се однесува само на квалификувани инвеститори;

2. понуда на хартии од вредност која се однесува на помалку од 20 физички или правни лица, кои не се квалификувани инвеститори;
3. понуда на хартии од вредност упатена на инвеститори кои се стекнуваат со хартии од вредност во вкупен износ од најмалку 6.000.000 денари по инвеститор за секоја одделна понуда;
4. понуда на хартии од вредност чија поединечна номинална вредност изнесува најмалку 6.000.000 денари;
5. акции издадени во замена за акции од ист род и класа како веќе издадените акции, доколку со емисијата на новите акции не се зголемува основната главнина;
6. хартии од вредност кои се понудени како замена во постапка за преземање, под услов на јавноста да и биде достапен документ кој содржи информации, со кои се опишува трансакцијата и нејзиното влијание на издавачот, и кој е објавен во согласност со член 53 став (4) од овој Закон и
7. хартии од вредност кои се нудат, се доделуваат или треба да се доделат во постапка на спојување, присоединување или поделба, под услов на јавноста да и биде достапен документ кој содржи информации со кои се опишува трансакцијата и нејзиното влијание на издавачот и кој е објавен во согласност со член 53;
8. акции кои се доделуваат на постојните акционери наместо исплата на дивиденда во пари, а се од ист род како и акциите кои го даваат правото на исплата на таа дивиденда, под услов да биде достапен документ кој содржи информации за бројот и карактеристиките на овие акции, како и причините и податоците за оваа понуда;
9. хартиите од вредност кои се нудат, се доделуваат или треба да се доделат на постојните или поранешните директори или вработени од страна на нивниот работодавец или од страна на поврзано друштво под услов, да биде достапен документ кој содржи информации за бројот и карактеристиките на хартиите од вредност, како и причините и деталите за понудата или доделувањето на акциите;
10. понуда на хартии од вредност во случај на заем што се трансформира во влог во друштвото во постапка на зголемување на основната главнина на друштвото кога заемот е даден од страна на единствениот акционер на друштвото;
11. должнички хартии од вредност издадени континуирано или повеќекратно од страна на банки (кредитни институции), каде што вкупниот износ на понудата е помал од 4.600.000.000 денари по банка (кредитна институција), кој се пресметува за период од 12 месеци под услов тие хартии од вредност:
 - а) да не се субординирани, конвертибилни или заменливи и

б) да не даваат право на запишување или стекнување на други видови на хартии од вредност и да не се поврзани со деривативни инструменти;

(2) Комисијата поблиску ги пропишува информациите кои треба да ги содржи документот од став (1) точки 6), 7), 8) и 9).

Исклучоци од обврската за објавување на проспект при прием на тргување на регулиран пазар

Член 26

(1) Обврската за објавување на проспект при прием за тргување на регулиран пазар, не се однесува за:

1. хартии од вредност издадени од ист издавач и од ист род и класа како и хартиите од вредност кои веќе се примени за тргување на ист регулиран пазар, под услов во временски период од 12 месеци тие да претставуваат помалку од 20% од бројот на хартии од вредност кои веќе се примени за тргување на истиот регулиран пазар;
2. акции кои произлегуваат од конверзија или замена со други хартии од вредност или со остварување на права од други хартии од вредност, доколку таквите акции се од ист род и класа како акциите кои веќе се примени за тргување на истиот регулиран пазар, под услов акциите, во временски период од 12 месеци, да претставуваат помалку од 20% од бројот на акции од истиот род и класа кои веќе се примени за тргување на истиот регулиран пазар;
3. акции издадени како замена за акции од ист род и класа кои веќе се примени за тргување на ист регулиран пазар, доколку издавањето на таквите акции не вклучува било какво зголемување на основната главнина;
4. хартии од вредност кои се понудени како замена за акции во постапка за преземање, под услов на јавноста да и биде достапен документ кој содржи информации за трансакцијата и нејзиното влијание на издавачот, и кој е објавен во согласност со член 53 став (4) од овој Закон;
5. хартии од вредност кои се нудат, се доделуваат или треба да се доделат во постапка на спојување, присоединување или поделба, под услов на јавноста да и биде достапен документ кој содржи информации со кои се опишува трансакцијата и нејзиното влијание на издавачот, и кој е објавен во согласност со член 53 став (4) од овој Закон;
6. акции понудени, доделени или кои ќе бидат бесплатно доделени на постојните акционери, и дивиденди исплатени во форма на акции од истата класа, како и акциите на кои се однесуваат таквите исплати на дивиденди, под услов таквите акции да се од ист род и класа како

акциите кои веќе се примени за тргување на истиот регулиран пазар, како и да биде достапен документ кој содржи информации за бројот и карактеристиките на акциите, како и причините и деталите за понудата или доделувањето на акциите;

7. хартии од вредност кои се понудени, доделени или ќе бидат доделени на постоечките или поранешните директори или вработени од страна на нивниот работодавец или поврзано друштво, под услов таквите хартии од вредност да се од ист род и класа како и хартиите од вредност кои веќе се примени за тргување на истиот регулиран пазар, како и да биде достапен документ кој содржи информации за бројот и карактеристиките на хартиите од вредност, како и причините и деталите за понудата или доделувањето на хартиите од вредност;
 8. должничките хартии од вредност издадени континуирано или повеќекратно од страна на банки (кредитни институции), каде што вкупниот износ на понудата е помал од 4.600.000.000 денари по банка (кредитна институција), кој се пресметува во период од 12 месеци под услов тие хартии од вредност:
 - а) да не се субординирани, конвертибилни или разменливи и
 - б) да не даваат право на запишување или стекнување на други видови на хартии од вредност и дека тие не се поврзани со деривативни инструменти;
 9. хартии од вредност кои веќе се примени за тргување на друг регулиран пазар, под следните услови:
 - (а) овие хартии од вредност или хартиите од вредност од истата класа, да се примени за тргување на другиот регулиран пазар во период повеќе од 18 месеци;
 - (б) исполнети се тековните обврски кои произлегуваат од правилата за тргување на другиот регулиран пазар и
 - (в) лицето кое бара прием за тргување на хартии од вредност на регулиран пазар по овој исклучок, да обезбеди документ, кој ќе биде достапен на јавноста во Република Северна Македонија на начин утврден согласно член 53 став (4) од овој Закон, чија содржина е во согласност со член 33, на јазик прифатен од страна на Комисијата согласно член 113 од овој Закон и
 - (г) документот од подточка (в) содржи податоци каде може да се добие најновиот проспект и каде може да се најдат финансиските информации објавени од страна на издавачот во согласност со Дел 3 од оваа Глава.
- (2) Комисијата со Правилник ги пропишува информациите кои треба да ги содржи документот од став (1) точки 4), 5), 6), 7) и 9).

Повторна продажба на веќе издадени хартии од вредност

Член 27

(1) Понудата на хартии од вредност за чие одобрување важеле исклучоците од член 25 став (1) точки 1), 2), 3) и 4) од овој Закон при наредна повторна продажба на тие хартии од вредност по пат на јавна понуда се применуваат одредбите од оваа Глава.

(2) Понудата на хартии од вредност преку инвестициски друштва кои имаат одобрение да вршат инвестициски услуги и активности и помошни услуги од член 5 став (1) точка г) и од член 5 став (2) точка г) од Законот за финансиски инструменти, подлежи на обврска за објавување на проспект, освен доколку понудата не претставува исклучок согласно член 25 став (1) точки 1), 2), 3) и 4) од овој Закон.

(3) За било која наредна препродажба на хартии од вредност или конечен пласман на хартиите од вредност преку финансиски посредници односно инвестициски друштва со одобрение за вршење на инвестициски и помошни услуги, не е потребна изработка на дополнителен проспект се додека е достапен валиден проспект во согласност со член 39 од овој Закон и се додека издавачот или лицето кое е одговорно за изработка на тој проспект дале согласност за негово користење со писмен договор.

(4) Доколку проспектот се однесува на прием за тргување на регулиран пазар со несопственички хартии од вредност со кои ќе се тргува само на регулиран пазар, или на негов посебен сегмент, на којшто имаат пристап само квалификувани инвеститори коишто тргуваат со такви хартии од вредност, тие хартии од вредност не смеат да се препродаваат на неквалификувани инвеститори, освен доколку е изработен проспект наменет за неквалификувани инвеститори изработен во согласност со овој Закон.

Известување на Комисијата за примена на исклучоците за објавување на проспект

Член 28

(1) Издавачот, понудувачот или подносителот на барањето за прием на хартии од вредност на регулиран пазар е должен да ја извести Комисијата за користење на исклучоците во следните рокови:

1. за исклучоците од член 25 став (1) од овој Закон веднаш по донесување на одлуката за понуда на хартии од вредност, а најдоцна три работни дена пред почетокот на понудата која се спроведува во Република Северна Македонија, односно пред упис на хартиите од вредност или
2. за исклучоците од член 26 став (1) од овој Закон, најдоцна три работни дена пред поднесување на барањето за прием на хартиите од вредност на регулиран пазар.

(2) Доколку издавачот, понудувачот или подносителот на барањето за прием на хартии од вредност на регулиран пазар не е во можност да достави известување за користење на исклучоците во роковите од став (1) на овој член, истиот е должен до Комисијата да достави известување за користење на исклучоците, со образложение за причините за недоставување на известувањето во роковите од став (1) на овој член, под следните услови :

1. во случај на јавна понуда на хартии од вредност, најдоцна три работни дена од почетокот на понудата односно по запишувањето на хартиите од вредност;
2. во случај на прием на хартии од вредност на регулиран пазар, најдоцна три работни дена од поднесување на барањето за прием на хартиите од вредност на регулиран пазар.

(3) Известувањето за користење на исклучоците од обврската за објавување на проспект од став (1) на овој член мора да ги содржи следните податоци:

1. основни податоци за издавачот, понудувачот или подносителот на барањето за прием на регулиран пазар (за физички лица: име и презиме, адреса, единствен матичен број (понатаму ЕМБГ) или друга ознака за идентификација со назначување на земјата којашто ја доделила; за правни лица: фирма, седиште, адреса на фирмата, ЕМБС или друга ознака за идентификација на државата којашто ја доделила);
2. основни податоци за хартиите од вредност кои се предмет на понуда или прием на регулиран пазар, вклучувајќи и вкупен износ за понудата, доколку е возможно;
3. исклучокот на којшто лицето од став (1) од овој член се повикува и
4. опис на околностите кои се однесуваат на користење на исклучоците, со назначување на кој начин документот од член 25 став (1) точки 6), 7), 8) и 9) од овој Закон и член 26, став (1) точки 4), 5), 6), 7) и 9) од овој Закон ќе биде достапен на јавноста.

(4) Во известувањето од став (1) на овој член мора да се приложат следните документи:

1. документот од член 25 став (1) точки 6), 7), 8) и 9) од овој Закон и член 26 став (1) точки 4), 5), 6), 7) и 9) од овој Закон во писмена или електронска форма;
2. копија од записникот на собранието на акционери на издавачот на кое е донесена одлуката за издавање односно понуда на хартии од вредност односно копија од записникот од одржана седница на надлежен орган (одбор на директори/ надзорен или управен одбор) на издавачот, понудувачот или подносителот на барањето за прием на тргување на регулиран пазар за издавање, понуда или прием на хартии од вредност на регулиран пазар и
3. по потреба и друга документација со која се докажуваат околностите врз основа на кои се користат исклучоците.

(5) На барање на Комисијата, лицата од став (1) и (2) на овој член се должни да достават дополнителна документација која е потребна за проценка на оправданоста за користење на исклучоците, односно процена на оправданоста на причините поради кои не било можно да се достави известувањето за користење на исклучоците во роковите од став (1) на овој член.

(6) Комисијата врши проверка на оправданоста за користење на исклучоците и доколку утврди дека не се работи за исклучоци од член 25 став (1) и член 26 став (1) од овој Закон, односно дека се работи за злоупотреба на исклучоците, донесува решение со кое утврдува дека не се исполнети условите за користење на исклучоците од овие одредби во рок не подолг од десет календарски дена.

Доброволен проспект

Член 29

(1) Доколку на понуда на хартии од вредност на јавноста и/или на приемот за тргување на хартии од вредност на регулиран пазар не се применуваат одредбите на овој Закон или е исклучена од обврската за изработка на проспект, издавачот, понудувачот или лицето коешто бара прием за тргување на регулиран пазар има право доброволно да изработи проспект во согласност со овој Закон.

(2) Во случаите од став (1) на овој член во целост се применуваат одредбите од овој Закон.

ДЕЛ 3 . ИЗГОТВУВАЊЕ НА ПРОСПЕКТ

Проспект како единствен документ и како одделни документи

Член 30

(1) Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на регулираниот пазар може да изготви проспект како единствен документ или како повеќе одделни документи.

Проспект како единствен документ

Член 31

(1) Проспектот како единствен документ треба да ги содржи сите потребни информации од материјална природа за инвеститорот да може да изврши објективна проценка на:

1. средствата и обврските, добивките и загубите, финансиската состојба и очекуваните резултати од работењето на издавачот и на секој гарант;

2. правата поврзани со хартиите од вредност и
3. причините за издавањето на хартии од вредност и влијанието на понудата за хартии од вредност врз издавачот.

(2) Информациите од став (1) на овој член може да се разликуваат во зависност од следните фактори:

1. карактеристиките на издавачот;
2. видот на хартиите од вредност;
3. околностите кои влијаат на издавачот;
4. доколку е применливо, во зависност од тоа дали со должничките хартии од вредност кои имаат поединечна номинална вредност од најмалку 6.000.000 денари, ќе се тргува или единствено на регулиран пазар или на некој негов посебен сегмент, на кој имаат пристап само квалификувани инвеститори за целите за тргување со хартии од вредност.

(3) Информациите во проспектоот треба да бидат на македонски јазик и неговото кирилско писмо, во разбирлива форма и лесна за анализирање, имајќи ги предвид сите фактори од став (2) на овој член. Информациите во проспектоот се препорачува да бидат и на официјален службен јазик кој го зборуваат најмалку 20% од граѓаните на Република Северна Македонија и на неговото писмо.

(4) Комисијата поблиску ги пропишува формата и содржината на проспектоот.

Задолжителни елементи на проспект содржан од одделни документи

Член 32

(1) Задолжителни елементи на проспектоот кој е составен од повеќе одделни документи се:

- а) документ за регистрација, кој содржи информации кои се однесуваат на издавачот;
- б) белешка за хартиите од вредност, која содржи информации во врска со хартиите од вредност кои се нудат на јавноста или се примаат за тргување на регулиран пазар и
- в) резиме на проспектоот (скратен проспект).

(2) Комисијата ги пропишува формата и содржината на документот за регистрација, белешката за хартиите од вредност и резимето на проспектоот.

Резиме на проспектоот

Член 33

(1) Резимето на проспектоот треба да обезбеди клучни информации, потребни за инвеститорите да ги разберат карактеристиките и ризиците поврзани со издавачот, со било кој од гарантите на хартиите од вредност и со

самите хартии од вредност кои се нудат или примаат за тргување на регулиран пазар, кои заедно со останатите делови од проспектоот, ќе им помогнат на инвеститорите при донесување на одлука за инвестирање во тие хартии од вредност.

(2) По исклучок од став (1) на овој член, обврска за изработување на резиме не постои доколку проспектоот се однесува на прием за тргување на регулиран пазар на несопственички хартии од вредност, под услов:

1. со таквите хартии од вредност да се тргува само на регулиран пазар или на некој негов посебен сегмент, на којшто имаат пристап само квалификувани инвеститори со цел тргување со такви хартии од вредност или
2. таквите хартии од вредност имаат поединечна номинална вредност од најмалку 6.000.000 денари.

(3) Резимето се составува како краток документ од најмногу седум страници на А4 формат на хартија.

(4) Резимето мора да биде:

1. претставено и структурирано на начин што ќе овозможи едноставно читање и
2. напишано во разбирлива форма и лесна за анализирање, особено на јазик кој е јасен, едноставен, концизен и разбирлив за инвеститорите.

Содржина на резимето на проспектоот

Член 34

(1) Резимето на проспектоот се состои од следните четири дела:

1. вовед кој содржи предупредувања;
2. клучни информации за издавачот;
3. клучни информации за хартиите од вредност и
4. клучни информации за јавната понуда на хартии од вредност и/или приемот за тргување на регулиран пазар.

(2) Воведот на резимето на проспектоот од став (1) точка 1) на овој член ги содржи следните предупредувања:

1. дека резимето се чита како вовед во проспектоот;
2. дека секоја одлука на инвеститорот за инвестирање во хартии од вредност треба да биде донесена врз основа на проспектоот во целина;
3. доколку е потребно (каде што е применливо), дека инвеститорот може да го изгуби целосно вложениот капитал или негов дел, и доколку обврската на инвеститорот не е ограничена до износот на инвестицијата, предупредување дека инвеститорот може да изгуби повеќе од инвестираниот капитал и степенот на таквата потенцијална загуба и

4. во случај на судска постапка околу информациите содржани во проспекто, доколку е потребен превод, трошоците за преведување на проспекто пред отпочнување на правната постапка ги сноси тужителот-инвеститор.

(3) Резимето треба да биде точно, концизно и јасно, не треба да доведува до заблуда и не смее да содржи меѓусебни упатувања на други делови од проспекто или да вклучува други информации со упатување.

Основен проспект за несопственички хартии од вредност

Член 35

(1) За несопственичките хартии од вредност, вклучувајќи варианти во било каква форма, издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на регулираниот пазар, може да го изработи проспекто како основен проспект, кој ги содржи потребните информации за издавачот и хартиите од вредност кои се нудат на јавноста или се примаат за тргување на регулиран пазар.

(2) Основниот проспект може да се изготви како единствен документ или како одделни документи.

(3) Основниот проспект од став (1) на овој член ги содржи и следните информации:

1. образец со наслов „Конечни услови на понудата“, кој треба да се пополни за секое поединечно издавање на хартии од вредност и наведување на можните опции во однос на информациите кои треба да се утврдат во конечните услови на понудата и
2. интернет страницата каде што конечните услови на понудата ќе бидат објавени.

(4) Информациите од кои е составен основниот проспект, доколку е потребно, се дополнуваат во согласност со член 58 од овој закон, со ажурирани информации за издавачот и за хартиите од вредност кои се нудат на јавноста или се примаат за тргување на регулиран пазар.

(5) Јавната понуда на хартии од вредност може да продолжи и по истекот на важноста на основниот проспект, под услов дека наредниот основен проспект е одобрен и објавен, но не подоцна од последниот ден кога престанува да важи претходниот основен проспект. Конечните услови на таквата понуда треба да содржат јасно назначување на последниот ден на важност на претходниот основен проспект и каде ќе биде објавен наредниот основен проспект.

(6) Инвеститорите коишто се согласиле да купат или да запишат хартии од вредност во текот на периодот на важност на претходниот основен проспект, имаат право на повлекување во согласност со член 59 од овој Закон, освен ако хартите од вредност се веќе во нивна сопственост.

(7) Конечните услови на понудата се изготвуваат како посебен документ или се вклучени во основниот проспект или во било кое негово дополнување. Конечните услови на понудата треба да бидат изработени во разбирлива форма и лесна за анализирање.

(8) Конечните услови на понудата содржат информации кои се однесуваат само на белешката за хартиите од вредност и не треба да се користат како замена за основниот проспект. Во овој случај се применуваат одредбите од член 43, став (1) од овој Закон.

(9) Доколку конечните услови на понудата не се вклучени во основниот проспект или било кои негови дополнувања, истите мора да бидат достапни за инвеститорите во согласност со член 53 и да се достават на Комисијата, што е можно поскоро по јавната понуда и, кога е можно, пред почетокот на јавната понуда или приемот за тргување.

(10) Во конечните услови мора да се вклучи јасна и недвосмислена изјава во која се наведува:

1. дека конечните услови се изготвени согласно овој Закон и подзаконските акти и дека мора да се читаат заедно со основниот проспект и било кое негово дополнување како би се добиле сите релевантни информации;
2. дали основниот проспект и било кои негови додатоци се објавени во согласност со условите од член 52 и
3. дека резимето за секое поединечно издавање е приложено кон конечните услови.

(11) Кога издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на регулиран пазар има пополнет документ за регистрација за несопственички хартии од вредност или универзален документ за регистрација во согласност со член 36 и одлучи да изработи основен проспект, истиот треба да го содржи следното:

1. Информација содржана во документот за регистрација, или во универзалниот документ за регистрација и
2. Информација што вообичаено би била содржана во белешката за хартиите од вредност, со исклучок на конечните услови кога истите не се вклучени во основниот проспект.

(12) Резимето се изработува само откако конечните услови на понудата ќе се вклучат во основниот проспект или во дополнувањето на проспектот, и тоа резиме ќе се однесува на секое поединечно издавање на хартии од вредност.

(13) Резимето за секое поединечно издавање на хартии од вредност се изготвува во согласност со член 33, и треба да ги содржи следните податоци:

1. клучните информации за основниот проспект, вклучувајќи ги и клучните информации за издавачот и

2. клучните информации за конечните услови на понудата, вклучувајќи и клучни информации кои не се вклучени во основниот проспект.

(14) Кога конечните услови на понудата се однесуваат на повеќе хартии од вредност, кои се разликуваат само во некои мали детали, како што се цена на издавање или датум на достасување, може да се приложи единствено резиме за поединечното издавање на сите тие хартии од вредност, кое обезбедува јасно одвоени информации кои се однесуваат на различните хартии од вредност.

(15) Комисијата поблиску ги пропишува формата и содржината на основниот проспект и на конечните услови на понудата.

Универзален документ за регистрација

Член 36

(1) Секој издавач чии хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар или на мултилатерална платформа за тргување (во понатамошен текст МПТ), може секоја финансиска година да изготвува документ за регистрација во форма на универзален документ за регистрација во кој се опишани организацијата на друштвото, неговото работење, финансиската состојба, добивката, очекуваните резултати од работењето, управувањето и сопственичката структура.

(2) Секој издавач кој ќе одлучи секоја финансиска година да изготвува универзален документ за регистрација, истиот до Комисијата доставува барање за негово одобрување, во согласност со член 48.

(3) Доколку Комисијата во текот на две последователни финансиски години на издавачот му одобрила универзален документ за регистрација, дополнителните универзални документи за регистрација може да се поднесат до Комисијата без обврска за претходно одобрување.

(4) Доколку по периодот од став (3) на овој член, издавачот не поднесе универзален документ за регистрација за една финансиска година, го губи правото на поднесување без обврска за претходно одобрување. Во тој случај сите понатамошни универзални документи за регистрација се доставуваат до Комисијата на одобрување се додека повторно не се исполни условот од став (3) на овој член.

(5) Издавачот во барањето што го доставува до Комисијата наведува дали универзалниот документ за регистрација е поднесен заради одобрување или е поднесен без обврска за претходно одобрување.

(6) Откако универзалниот документ за регистрација како и сите негови измени од ставовите (8), (10), (11), (12), (13) и (14) на овој член, ќе се одобрат или поднесат без обврска за претходно одобрување, истите мора да се направат достапни на јавноста без одлагање во согласност со условите од член 52 од овој закон.

(7) Во универзалниот документ за регистрација информациите може да се вклучуваат со упатување во согласност со условите од член 47 од овој Закон.

(8) Откако ќе се поднесе или одобри универзалниот документ за регистрација, издавачот може во секој момент да ги ажурира информациите кои се содржани во него, со тоа што до Комисијата ќе поднесе измени на универзалниот документ за регистрација. Согласно член 37 став (5) од овој Закон, поднесените измени до Комисијата не подлежат на одобрување.

(9) Комисијата може во секој момент да ја провери содржината на секој универзален документ за регистрација, кој е поднесен без претходно одобрение, како и содржината на сите негови измени, при што проверката се однесува на потполноста, конзистентноста и разбирливоста на информациите наведени во универзалниот документ за регистрација и сите негови измени.

(10) Доколку во текот на проверката Комисијата утврди дека универзалниот документ за регистрација не ги исполнува условите за потполност, конзистентност и разбирливост на информациите или дека се потребни негови измени или дополнителни информации, за тоа го известува издавачот со барање да изврши измени и дополнувања на истиот.

(11) Барањето за измени и дополнувања на информации кое Комисијата го доставува до издавачот, издавачот ќе го земе предвид само при изготвување на следниот универзален документ за регистрација кој се поднесува за наредната финансиска година, освен доколку издавачот не сака да го употреби универзалниот документ за регистрација како составен дел на Проспектот кој се поднесува на одобрување. Во овој случај, издавачот поднесува измени на универзалниот документ за регистрација најдоцна до доставување на барањето од член 50 ставови (4) и (5) од овој Закон.

(12) По исклучок на став (11) од овој член, доколку Комисијата го извести издавачот дека бараните измени или дополнувања од став (10) на овој член се однесуваат на битни пропусти, грешки или невистинитости со кои јавноста би се довела во заблуда во поглед на фактите и околностите кои се битни за суштинска проценка на издавачот, тогаш издавачот без одлагање ги доставува измените на универзалниот документ за регистрација.

(13) На барање на Комисијата издавачот е должен да изготви пречистен текст на изменетиот универзален документ за регистрација, доколку таквата пречистена верзија е потребна за да се обезбеди разбирливост на информациите дадени во тој документ.

(14) Издавачот може и доброволно како прилог кон измените, да ја вклучи и пречистената верзија на изменетиот универзален документ за регистрација.

(15) Доколку универзалниот документ за регистрација не се користи како составен дел на Проспектот се применуваат одредбите од ставовите (8), (10), (11), (12), (13) и (14) од овој член, а во случај кога универзалниот документ за регистрација се користи како составен дел на Проспектот, се применуваат

одредбите од член 58 од овој Закон и тоа само во периодот од одобрување на Проспектот до конечното затворање на јавната понуда на хартиите од вредност или до почетокот со тргување на регулираниот пазар.

(16) Издавачот кој ги исполнува условите од ставовите (2) или (3) од овој член, има статус на чест издавач, со што му е овозможена побрза постапка за одобрување согласно член 50 ставови (3) и (5) од овој закон и тоа под следниве услови:

1. При поднесување или доставување за одобрување на секој универзален документ за регистрација, издавачот доставува писмена потврда до Комисијата во која наведува дека, согласно неговите сознанија, сите пропишани информации кои треба да се објават се во согласност со Глава IV од овој Закон и Главата X од Законот за финансиски инструменти и се поднесени и објавени во согласност со тие одредби во текот на последните 18 месеци или во период од почетокот на обврската за објава на пропишаните информации, во зависност од тоа кој период е пократок и
2. Доколку Комисијата направила проверка согласно став (9) од овој член, и врз основа на тоа издавачот го изменил својот универзален документ за регистрација во согласност со условите од ставовите (10), (11), (12) и (13) од овој член.

(17) Доколку издавачот престане да ги исполнува било кои од условите од став (16) на овој член, истиот го губи статусот на чест издавач.

(18) Доколку универзалниот документ за регистрација кој е поднесен до или веќе одобрен од Комисијата, е објавен најдоцна 4 месеци по истекот на финансиската година и ги содржи информациите кои треба да се објават согласно барањата во годишниот финансиски извештај предвидени во член 73 и член 74 од овој Закон, се смета дека издавачот ја исполнил обврската за објава на годишниот финансиски извештај од истиот член.

(19) Доколку универзалниот документ за регистрација кој е поднесен до или веќе одобрен од Комисијата е објавен најдоцна 3 месеци по истекот на првите 6 месеци од финансиската година и ги содржи информациите кои треба да се објават согласно барањата во полугодишниот финансиски извештај предвидени во член 79 и член 80 од овој Закон, се смета дека издавачот ја исполнил обврската за објава на полугодишниот финансиски извештај од истиот член на овој Закон.

(20) Во случаите од ставовите (18) и (19) од овој член, издавачот е должен:

1. во универзалниот документ за регистрација да вклучи референтна листа на документи со меѓусебно упатување на информации во која е утврдено каде во универзалниот документ за регистрација се наоѓа секоја ставка од годишниот и полугодишниот финансиски извештаи;

2. да го поднесе универзалниот документ за регистрација во согласност со член 112 и да го направи достапен на официјално назначениот механизам за централно чување на регулирани информации од Глава IV, Дел 4, член 115 од овој Закон и
3. во универзалниот документ за регистрација да вклучи изјава за одговорност во согласност со условите кои се бараат согласно член 73 став (1) точка в) и член 79 став (1) точка в) од овој Закон.

(21) Комисијата поблиску го пропишува универзалниот документ и критериумите за проверка и преиспитување на универзалниот документ за регистрација и на сите негови измени, на постапките за одобрување и поднесување на тие документи, како и условите согласно кои се губи статусот на чест издавач.

Проспект кој се состои од одделни документи

Член 37

(1) Проспектот кој се состои од одделни документи го сочинуваат документот за регистрација и неговите измени и дополнувања, доколку има измени и дополнувања, заедно со белешката за хартии од вредност и резимето на проспектот, откако претходно се одобрени од Комисијата.

(2) Издавачот кој веќе има документ за регистрација одобрен од страна на Комисијата, може да изготви само белешка за хартии од вредност и резиме на проспектот кога хартиите од вредност се нудат на јавноста или се примени за тргување на регулиран пазар.

(3) Во случаите од став (1) на овој член, доколку настанале значајни промени или нови состојби од последниот ажуриран документ за регистрација, а кои можат да влијаат на проценката на инвеститорите, се поднесуваат измени и дополнувања на документот за регистрација за одобрување, најдоцна истовремено со белешката за хартии од вредност и резимето на Проспектот. Во овој случај не се применува правото на откажување од член 59 од овој Закон.

(4) По одобрување од страна на Комисијата, документот за регистрација станува достапен на јавноста без одлагање и во согласност со условите од оваа Глава, Дел 5 член 52 од овој Закон.

(5) Издавачот чиј универзален документ за регистрација е одобрен од Комисијата, или кој поднел универзален документ за регистрација без обврска за претходно одобрување согласно член 36 став (3) од овој Закон, при понуда на хартии од вредност на јавноста и/или при прием за тргување на регулиран пазар е должен да изготви само белешка за хартии од вредност и резиме на проспектот.

(6) Во случај кога универзалниот документ за регистрација е поднесен без обврска за претходно одобрување, издавачот е должен да поднесе барање до Комисијата за одобрување на белешката за хартиите од вредност

и резимето на проспектоот, вклучувајќи ги и ажурираните информации во универзалниот документ за регистрација, без оглед на тоа што и понатаму тие документи се одделни.

(7) Проспектоот кој се состои од одделни документи согласно став 5 и 6 од овој член, го сочинуваат универзалниот документ за регистрација и неговите измени согласно член 36 од овој Закон заедно со белешката за хартии од вредност и резимето на проспектоот, откако претходно се одобрени од Комисијата.

Одговорност за проспектоот

Член 38

(1) За веродостојноста, потполноста и точноста на податоците содржани во Проспектоот и неговите дополнувања, одговара издавачот, односно членовите на управниот и надзорниот одбор, односно одборот на директори на издавачот, понудувачот, лицето кое бара прием за тргување на регулираниот пазар или гарантот, како и други лица - потписници на проспектоот кои изготвиле одредени делови на проспектоот - соодветно на делот кој го изготвиле.

(2) Проспектоот мора да содржи информации за одговорните лица од став (1) од овој член и тоа: име, презиме и функција - за физички лица, назив и седиште на правното лице - за правни лица како и изјава во која тврдат дека податоците содржани во проспектоот се веродостојни, потполни и точни и дека во проспектоот не се испуштени било какви податоци кои би можеле да имаат влијание на неговото значење.

(3) Лицата од ставот (2) на овој член се солидарно одговорни да платат надомест на штета на секое лице кое се стекнало со хартии од вредност врз основа на проспектоот и кое претрпело штета како резултат на кои било неточни, погрешни или нецелосни информации во проспектоот.

(4) По исклучок на ставот (3) на овој член, не постои одговорност за било кое лице доколку одлуката за инвестирање е базирана само врз основа на резимето или посебното резиме на проспектоот на друштва во раст, освен ако тоа е погрешно, неточно или неконзистентно кога се чита заедно со другите делови од проспектоот, или пак истото не ги обезбедува, кога се чита заедно со другите делови од проспектоот, клучните информации, со цел да им помогне на инвеститорите при одлучувањето дали да инвестираат во тие хартии од вредност. Резимето треба да содржи јасно предупредување за ова.

(5) Лицата од ставот (1) на овој член се сметаат одговорни за информациите дадени во документот за регистрација или во универзалниот документ за регистрација, само доколку документот за регистрација или универзалниот документ за регистрација се употребуваат како составен дел од одобрениот проспект.

(6) Комисијата не е одговара за веродостојноста, потполноста и точноста на податоците содржани во било кој дел од проспектот, односно резимето на проспектот, при понуда на хартии од вредност на јавноста и/или при прием за тргување на регулиран пазар.

Важност на проспектот, на документот за регистрација и на универзалниот документ за регистрација

Член 39

(1) Проспектот, без оглед дали е во форма на единствен документ или како одделни документи, важи 12 месеци по неговото одобрување а, под услов проспектот да ги содржи сите додатоци во согласност со член 58 од овој закон.

(2) Во случај кога Проспектот се состои од одделни документи, периодот на неговата важност почнува откако е одобрена белешката за хартиите од вредност.

(3) Документот за регистрација, претходно одобрен, кога се користи како составен дел на Проспектот важи за период од 12 месеци од неговото одобрување.

(4) Истекот на периодот за важност на документот за регистрација не влијае на валидноста на проспектот на чиј составен дел е истиот.

(5) Универзалниот документ за регистрација, кога се користи како составен дел на Проспектот важи за период од 12 месеци од неговото одобрување или од неговото поднесување согласно член 36 од овој Закон.

(6) Истекот на периодот за важност на универзалниот документ за регистрација не влијае на валидноста на проспектот на чиј составен дел е истиот.

Поедноставени обврски за обелоденување при секундарни емисии

Член 40

(1) За поедноставени обврски за обелоденување при секундарни емисии се изготвува поедноставен проспект.

(2) Поедноставен проспект во согласност со поедноставените обврски за обелоденување при секундарни емисии во случај на јавна понуда на хартии од вредност или прием на хартии од вредност за тргување на регулиран пазар може да изготват следните лица:

1. издавачи чии хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар или на растечки пазар за мали и средни претпријатија континуирано најмалку во последните 18 месеци од денот на поднесување на барањето за одобрување на поедноставниот проспект и кои издаваат хартии од вредност кои се заменливи со веќе издадените хартии од вредност;

2. издавачи чии сопственички хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар или на растечки пазар за мали и средни претпријатија непрекинато најмалку во последните 18 месеци од денот на поднесување на барањето за одобрување на поедноставниот проспект и кои издаваат несопственички хартии од вредност и
3. понудувачите на хартии од вредност кои се примени за тргување на регулиран пазар или на растечки пазар за мали и средни претпријатија непрекинато најмалку во последните 18 месеци од денот на поднесување на барањето за одобрување на поедноставниот проспект.

(3) Поедноставениот проспект се состои од резиме во согласност со член 33 од овој Закон, посебен документ за регистрација кој може да го користат лицата од став (2) точките 1), 2) и 3) од овој член, како и посебна белешка за хартии од вредност која може да ја користат лицата од став (2) точки 1) и 3) од овој член.

(4) Поедноставениот проспект од став (2) на овој член треба да ги содржи релевантните информации во скратена форма кои се потребни за инвеститорот да може да ги разбере:

- а) очекувањата на издавачот и значајните промени во работењето и во финансиската состојба на издавачот и на гарантот кои настанале по завршување на последната финансиска година, доколку има;
- б) правата кои произлегуваат од хартиите од вредност и
- в) причините за издавањето на хартиите од вредност и нејзиното влијание на издавачот, вклучувајќи го и влијанието на целокупната структура на капиталот (главнината) на издавачот, како и употребата на средствата што ќе се приберат од емисијата.

(5) Информациите кои се содржани во поедноставениот проспект треба да се напишани и прикажани на разбирлив и концизен начин што ќе овозможи непречена анализа и донесување на добро информирани одлуки. При тоа се земаат предвид и пропишаните информации што се веќе јавно објавени во согласност со Глава IV од овој Закон.

(6) Поедноставениот проспект задолжително содржи:

- а) годишни и полугодишни финансиски информации објавени во изминатите 12 месеци пред одобрување на просpektот;
- б) доколку е применливо, предвидувања и прогнози на добивката;
- в) кратко резиме на релевантните информации објавени во изминатите 12 месеци пред одобрување на просpektот во согласност со Глава X од Законот за финансиски инструменти.
- г) фактори на ризик;
- д) за сопственичките хартии од вредност извештај за обртниот капитал, извештај за капитализација и задолженост, објавување на релевантните судири на интереси и трансакциите со поврзаните лица,

главните акционери, како и доколку е применливо, нацрт финансиските информации.

(7) Комисијата поблиску ја пропишува формата и содржината на поедноставениот проспект.

Прспект на друштва во раст

Член 41

(1) Проспект на друштва во раст во согласност со обврските за обелоденување утврдени со овој член во случаите на понуда на хартии од вредност на јавноста под услов тие да немаат хартии од вредност примени на тргување на регулиран пазар, можат да одлучат да изготват следните лица:

- а) мали и средни претпријатија;
- б) издавачи кои не се мали и средни претпријатија, чии хартии од вредност се тргуваат или ќе се тргуваат на растечкиот пазар на мали и средни претпријатија, под услов просечната пазарна капитализација на последниот ден на тргување на тие издавачи во последните три години да изнесувала под 740.000.000 денари;
- в) издавачи, покрај оние од точките а) и б), доколку вкупната вредност на јавната понуда на хартиите од вредност во последните 12 месеци не е поголема од 30.000.000 денари и под услов тие издавачи да немаат хартии од вредност со кои се тргува на мултилатерална платформа за тргување и чијшто просечен број на вработени во текот на претходната финансиска година не надминал 100 и
- г) понудувачи на хартии од вредност издадени од издавачите од точките а) и б) на овој став.

(2) Проспектот на друштва во раст во согласност со обврските за обелоденување е документ во стандардизирана форма, напишан на едноставен јазик, кој издавачите можат едноставно да го изготват.

(3) Проспектот на друштвата во раст се состои од посебно резиме изготвено во согласност со член 33 од овој Закон, посебен документ за регистрација и посебна белешка за хартиите од вредност.

(4) При утврдување на резимето на проспектот и стандардизираната форма и редоследот на проспектот на друштва во раст, Комисијата ги има предвид следните критериуми:

- а) материјални информации кои се значајни за инвеститорите за да можат да донесат соодветна инвестициска одлука ;
- б) обезбедување на пропорционален сооднос помеѓу големината на друштвото и трошоците за изработка на проспектот;
- в) обезбедување дека проспектот на друштва во раст е значително поедноставен од стандардниот проспект, во смисла на административни оптеретувања и трошоци за издавачите;

г) олеснет пристап на пазарот на капитал за малите и средни претпријатија и сведување на трошоците за малите и средните претпријатија на минимум, обезбедувајќи доверба во инвестирањето во таквите друштва и

д) обезбедување на различни видови информации потребни на инвеститорите за сопственичките и несопственичките хартии од вредност.

(5) Со посебното резиме не смее да се наметнуваат никакви дополнителни оптеретувања или трошоци за издавачите туку да се состои само од релевантни информации кои се веќе вклучени во проспектот на друштва во раст.

(6) Комисијата ја пропишува формата и содржината на проспектот на друштва во раст.

Фактори на ризик

Член 42

(1) Факторите на ризик наведени во проспектот треба да се ограничат на ризиците специфични за издавачот и/или за хартиите од вредност, кои се материјално значајни за донесување информирана одлука за инвестирање и кои се поткрепени со содржината на документот за регистрација и белешката за хартиите од вредност.

(2) При изготвување на проспектот издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на регулиран пазар го проценува значењето на факторите на ризик врз основа на веројатноста за нивно појавување, како и очекуваното ниво на нивното негативно влијание.

(3) Секој фактор на ризик треба да биде соодветно опишан, објаснувајќи како истиот влијае на издавачот или на хартиите од вредност кои се нудат или се примаат за тргување на регулиран пазар. Проценката на значајноста на факторите на ризик предвидена со став (2) од овој член може да се направи со користење на квалитативна скала на низок, среден и висок ризик.

(4) Факторите на ризик се делат на ограничен број на категории зависно од нивната природа. Во секоја категорија најбитните фактори на ризик се наведуваат први и во согласност со проценката предвидена во ставот (2) од овој член.

(5) Факторите на ризик треба да ги вклучат и оние ризици кои произлегуваат од нивото на подреденост на хартијата од вредност и влијанието на очекуваниот износ или редослед на плаќање на имателите на хартии од вредност во случај на стечај или друга слична постапка, согласно Закон.

(6) Во случај кога хартиите од вредност се гарантирани, проспектот треба да ги содржи и посебните и материјално значајни фактори на ризик кои се

однесуваат на гарантот во обем во кој се значајни за способноста на гарантот да ги извршува обврските кои се предмет на гаранцијата.

(7) Комисијата ги пропишува критериумите за процена на видовите и значајноста на факторите на ризик и за поделбата на факторите на ризик во одделните категории во зависност од нивната природа.

Невклучување на конечната цена на понудата и количината на хартиите од вредност во проспекто

Член 43

(1) Кога конечната цена на понудата и/или количината на хартиите од вредност што се нудат на јавноста независно дали се изразени или како број на хартии од вредност или како вкупна номинална вредност, не можат да бидат вклучени во проспекто, тогаш издавачот, односно понудувачот мора:

- а) да им обезбеди на инвеститорите право да ги повлечат изјавите за прифаќање на понудените хартии од вредност за купување, односно изјавите за запишување на хартии од вредност, во рок не пократок од два работни дена од денот на објавувањето на конечната цена на понудата и/или количината на хартиите до вредност што се нудат на јавноста или
- б) во проспекто да ги наведе критериумите и/или условите врз основа на кои ќе се одреди највисоката цена и/или најголемата количина на хартии од вредност, ако се достапни или методите на проценка и критериумите и/или условите, во согласност со кои треба да се одреди конечната понудена цена и објаснување на сите користени методи за проценка.

(2) Во случајот од став (1) од овој член, издавачот, односно понудувачот е должен податокот за конечната цена на понудата и количината на хартиите од вредност да ги достави до Комисијата и да ги направи достапни на јавноста во согласност со постапката од член 53 став (1) од овој Закон.

Барање за необелоденување на одредени информации

Член 44

(1) Комисијата може да одобри необјавување на одредени информации од проспекто предвидени со овој Закон и неговите подзаконски акти, ако оцени дека:

- (а) обелоденувањето на таквите информации би било спротивно на јавниот интерес или
- (б) обелоденувањето на таквите информации се сериозно штетни за издавачот, под услов таквото необелоденување да не ја доведе јавноста во заблуда во врска со клучните факти и околности од значење за донесување на информирана проценка на издавачот или

гарантот и за правата кои произлегуваат од хартиите од вредност на кои се однесува проспектоот или

(в) тие информации се од мало значење само за одредена понуда или прием за тргување на регулираниот пазар и не се такви да влијаат на проценката на финансиската состојба и перспективите на издавачот или гарантот доколку постои.

(2) Во случаите од ставот (1) издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на регулираниот пазар, доставува до Комисијата образложено барање за одобрување на необелоденување на информации од проспектоот и доказ за уплатен надомест за разгледување на барањето согласно со Тарифникот на Комисијата.

(3) Комисијата донесува решение по барањето за одобрување од ставот (2) од овој член во рок од седум дена од денот на поднесување на барањето.

(4) Комисијата поблиску ја пропишува содржината на барањето за одобрување од ставот (2) на овој член.

Необелоденување на несоодветни информации

Член 45

Во исклучителни случаи кога одредени информации, кои се бараат со овој Закон или подзаконските акти да се вклучат во проспектоот, се несоодветни за дејноста на издавачот и на гарантот или за нивната правна форма или за хартиите од вредност на кои се однесува проспектоот, истиот треба да содржи информации еквивалентни на потребните информации, ако тоа не е во спротивност со соодветните информации за инвеститорите. Ако не постојат еквивалентни информации, оваа обврска не се применува.

Необелоденување на информации за гарантот

Член 46

Во случај кога хартиите од вредност се гарантирани од страна на Република Северна Македонија и од земја членка на ЕУ, издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на регулираниот пазар, има право да не ги обелодени информациите за гарантот кога го изготвува проспектоот во согласност со член 29 на овој Закон.

Внесување на информации во проспектоот со упатување

Член 47

(1) Информациите може да бидат вклучени во проспектоот со упатување, доколку претходно или истовремено се објавени по електронски пат и ако се содржани во еден од следниве документи:

1. документи одобрени од Комисијата согласно со овој Закон;

2. документи од член 25 (Исклучоци од обврската за објавување на проспект по видови понуди на хартии од вредност) став (1) точки 6), 7), 8) и 9) и член 26 став (1) точки 4), 5), 6) и 7) и точка 9) потточка в) од овој Закон;
3. пропишани информации;
4. годишни финансиски информации и финансиски информации за период пократок од деловната година;
5. ревизорски извештаи и финансиски извештаи;
6. извештаи за работа изготвени во согласност со Закон за трговски друштва;
7. извештаи за корпоративното управување изготвени во согласност со Закон;
8. извештаи за утврдување на вредноста на одредени средства или на друштвото;
9. извештаи за награди и надоместоци на членовите на органите управување и надзор;
10. годишни извештаи или сите информации објавени во согласност со законот со кој се уредуваат друштвата за управување со алтернативни инвестициски фондови;
11. основачки акт и статут и
12. документите наведени во актот на Комисијата од ставот (7) на овој член.

(2) Информациите од став (1) на овој член треба да бидат најнови информации со кои располага издавачот.

(3) Ако само одредени делови од документот се вградени со упатување, просpektот ќе содржи изјава дека деловите што не се вклучени не се релевантни за инвеститорот или се опфатени со други делови од просpektот.

(4) При вклучување на информации преку упатување, издавачите, понудувачите или лицата кои бараат прием за тргување на регулиран пазар мора да обезбедат достапност на информациите за целиот период на достапност на просpektот.

(5) Просpektот содржи листа на документи кои им овозможуваат на инвеститорите лесно да најдат одредени информации, како и линкови до сите документи кои содржат информации вградени со упатување.

(6) Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на регулиран пазар, доколку е можно, заедно со првиот нацрт на просpektот доставен до Комисијата, а во секој случај во текот на постапката за одобрување на просpektот, ги доставува сите информации вклучени во просpektот со упатување, во електронска форма која може да се пребарува, освен ако Комисијата веќе ја одобрила информацијата или информацијата е веќе доставена до Комисијата.

(7) Комисијата поблиску го пропишува списокот на документи од ставот (1) на овој член.

ДЕЛ 4. ОДОБРУВАЊЕ НА ПРОСПЕКТОТ

Барање за одобрување

Член 48

(1) Барање за одобрување на проспект за јавна понуда на хартии од вредност, до Комисијата може да поднесе издавачот, односно понудувачот ако е различен од издавачот.

(2) Барање за одобрување на проспектоот за прием на тргување на регулиран пазар, до Комисијата може да поднесе издавачот или лицето кое може да бара прием на хартии од вредност за тргување на регулираниот пазар во согласност со правилата на регулираниот пазар на кој се бара прием.

(3) Лицето кое бара одобрување на проспект од ставовите (1) и (2) на овој член (во понатамошниот текст: барател) во прилог кон барањето, до Комисијата треба да ги достави и следните документи и информации:

- а) проспект;
- б) статутот на друштвото;
- в) извод од трговскиот регистар за издавачот и за лицето кое бара одобрување на проспектоот, ако е различно од издавачот;
- г) договор меѓу издавачот и лицето кое бара одобрување на проспектоот, ако е различно од издавачот;
- д) финансиски извештаи на издавачот за последните три години во согласност со меѓународните стандарди за финансиско известување преведени и објавени во Службен весник, или за пократок период доколку издавачот работи пократко од три години, заедно со извештаите на ревизорот во согласност со меѓународните ревизорски стандарди, доколку истите не се претходно поднесени до Комисијата;
- ѓ) акт за издавање на хартии од вредност;
- е) доказ за платен надоместок за разгледување и одлучување по барањето за одобрување на проспектоот согласно Тарифникот на Комисијата и
- ж) други документи и информации пропишани од страна на Комисијата.

(4) Комисијата ја пропишува формата и содржината на барањето за одобрување на проспектоот и документацијата која се поднесува кон барањето.

Дополнителни документи и информации

Член 49

(1) Во случај кога проспектоот не е изготвен во согласност со овој Закон или доколку се утврди дека документите доставени со барањето за одобрување на проспектоот се непотполни или дека се потребни дополнителни информации, Комисијата:

- а) за тоа го известува барателот веднаш или најдоцна во роковите утврдени во член 50 од овој Закон и
- б) јасно ги наведува промените кои барателот треба да ги изврши во проспектоот или достави дополнителни информации и документи.

(2) Комисијата го определува рокот во кој подносителот на барањето треба да ги обезбеди документите и/ или информации од став (1) на овој член.

(3) Кога барателот не е во можност или не сака да ги направи потребните промени или да ги обезбеди дополнителните информации и документи кои се бараат во согласност со став (1) на овој член, Комисијата со решение кое го одбива барањето за одобрување и ја запира постапката. Во таков случај, Комисијата го известува и му го доставува на барателот решението во кое ги наведува причините за таквата одлука.

Рокови за донесување на решение за одобрување на проспектоот

Член 50

(1) Комисијата одлучува по барањето за одобрување на проспектоот, во рок од 15 дена од денот на поднесување на комплетното барање за одобрување и за тоа го известува барателот.

(2) Кога барањето за одобрување на проспектоот се однесува на издавач чии хартии од вредност кои претходно не се примени за тргување на регулиран пазар и претходно хартиите од вредност не се понудени на јавноста, рокот за одлучување од ставот (1) на овој член изнесува 30 дена од приемот на комплетното барање.

(3) По исклучок од став (2) од овој член и член 49 од овој Закон, за проспект кој се состои од одделни документи подготвени од чести издавачи наведени во член 36, вклучувајќи чести издавачи кои ја користат постапката за известување предвидена во член 36 од овој Закон. Комисијата одлучува во рок од десет дена од приемот на комплетно барање. Честите издавачи ја известуваат Комисијата најмалку седум дена пред денот на поднесување на барањето за одобрување на проспектоот.

(4) Рокот за одлучување започнува првиот работен ден по датумот на кој е поднесено комплетно барање. Во случај кога Комисијата дава известување согласно член 49 став (1) од овој закон, периодот за одлучување започнува првиот работен ден по датумот на кој бараните документи и/или информации во известувањето се доставени од страна на барателот до Комисијата.

(5) Чест издавач поднесува барање до Комисијата кое ги содржи потребните измени на универзалниот документ за регистрација и доколку е потребно, белешката за хартии од вредност и резимето на проспектот поднесени за одобрување.

Одлучување по барањето за одобрување на проспектот

Член 51

(1) Комисијата врз основа на целокупната документација донесува решение за одобрување или за одбивање на барањето за одобрување на проспектот во роковите утврдени од член 50 од овој Закон.

(2) Комисијата со решение го одобрува проспектот доколку барањето за одобрување на проспектот е поднесено од барател од член 48 став (1) и став (2) од овој Закон и доколку проспектот е изготвен во согласност со одредбите од оваа Глава.

(3) Комисијата со решение ќе го одбие барањето за одобрување на проспектот, ако проспектот не е изготвен во согласност со одредбите од оваа Глава и доколку барателот во рокот даден од Комисијата не успеал да ги исправи недоследностите во проспектот и да ги обезбеди документите и/или информациите што се побарани од страна на Комисијата во согласност со член 49 од овој Закон.

(4) Комисијата со решение ќе го одбие барање за одобрување на проспектот и во следните случаи:

(а) кога проспектот се однесува на понуда на хартии од вредност на јавноста, а одлуката на надлежниот орган на издавачот за издавање на хартии од вредност е ништовна или укината (ставена вон сила) и

(б) кога подносител на барањето е издавач на кој Комисијата му има изречено надзорна мерка поради кршење на одредбите од овој закон кои ги регулираат обврските за известување од Глава IV на овој Закон, а издавачот не постапил во согласност со изречената мерка.

(5) Комисијата со решение ќе го отфрли барањето за одобрување на проспектот во случај:

(а) кога барањето е поднесено од неовластено лице;

(б) кога барањето е непотполно од други причини, а не поради непотполност и неправилност во проспектот, а подносителот на барањето во рокот утврден од Комисијата не го дополнил барањето;

(в) кога не се исполнети други претпоставки за водење на постапката и

(г) кога обврската за плаќање на надоместот спрема Комисијата не е исполнета.

ДЕЛ 5. ОБЈАВУВАЊЕ

Објавување на проспекто

Член 52

(1) По одобрувањето на проспекто од страна на Комисијата, барателот треба јавно да ја објави конечната верзија на проспекто, во разумен рок, но не подоцна од седум дена пред почетокот на запишувањето на хартиите од вредност или пред приемот за тргување на хартиите од вредност на регулираниот пазар.

(2) Во случај на иницијална јавна понуда за класа на акции за кои по прв пат се бара прием на регулиран пазар, проспекто треба да биде достапен во јавност најмалку десет дена пред почетокот на запишувањето на хартиите од вредност или пред приемот за тргување на хартиите од вредност на регулираниот пазар.

Начин на објавување на проспект

Член 53

(1) Проспекто како единствен документ или како проспект составен од повеќе одделни документи се смета за достапен за јавноста, кога се објавува на еден од следните начини:

- (а) во електронска форма на интернет страницата на издавачот, понудувачот или на лицето кое бара прием за тргување на регулиран пазар;
- б) на интернет страницата на инвестициските друштва кои ги пласираат или продаваат преносливите хартии од вредност и
- (в) во електронска форма на интернет страницата на пазарниот оператор каде што се бара прием за тргување или ако не се бара прием за тргување на регулиран пазар, на интернет страницата на операторот на МПТ.

(2) Во случај на објавување на проспекто на повеќе од еден начин, за датум на објавување на проспекто ќе се смета, датумот на првото објавување на проспекто.

(3) Проспекто и додатоците на проспекто дополнително може да се објават во јавноста и на еден од следните начини:

- (а) како прилог во еден или повеќе весници кои излегуваат на територијата на Република Северна Македонија и
- (б) во печатена форма, бесплатно достапни до јавноста во просториите на регулираниот пазар каде се примаат хартии од вредност за тргување или во регистрираното седиште на издавачот и во просториите на инвестициските друштва кои ги пласираат или продаваат преносливите хартии од вредност.

(4) Проспектот се објавува на посебен дел на интернет страницата, со видлив датум и час на објава, кој е лесно достапен при влегување на таа интернет страница и треба да е овозможено истиот да се презема, да се печати и да се пребарува во електронската форма која не може да се менува.

(5) Документите во кои се содржани информации кои во проспектот се вклучени со упатување, дополнувања и/или конечните услови поврзани со проспектот, како и резимето на проспектот мора да бидат достапни во истиот дел покрај проспектот, вклучувајќи и повикување преку интернет врски, доколку е потребно.

(6) Во резимето на проспектот јасно се наведува на кој проспект се однесува.

(7) За пристап до електронската форма на проспектот на интернет страницата не смее да се бара регистрација на корисник, давање на изјава за прифаќање на правила и услови за користење на интернет страницата или плаќање надомест за пристап до проспектот.

(8) Формата и содржината на проспектот и додатоците на проспектот објавени или достапни на јавноста не смеат да се разликуваат од конечната верзија одобрена од страна на Комисијата.

(9) Објавениот проспект мора да содржи предупредување во кое се наведува рокот на важност на проспектот. Во предупредувањето се наведува и дека обврската за секое дополнување на проспектот во случај на значајни нови услови, битни грешки или битни недоследности, нема да важи по истекот на рокот на важност на проспектот.

(10) Доколку проспектот е објавен во електронска форма, издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување или соодветните инвестициски друштва кои ги пласираат или продаваат преносливите хартии од вредност е должен да го достави на барање и бесплатно до секој заинтересиран инвеститор, во печатена форма или на траен медиум.

(11) Проспектите кои се објавуваат согласно став (1) од овој член, остануваат јавно достапни во електронска форма најмалку десет години од денот на нивното објавување.

(12) Доколку во проспектот се вклучени информации со повикување преку интернет врски, како и дополнувањата и/или конечните услови поврзани со проспектот, тогаш тие интернет врски мора да бидат функционални најмалку десет години од нивното објавување.

Објавување на интернет страницата на Комисијата за надзор на пазарот на капитал

Член 54

(1) Комисијата на својата интернет страница објавува листа на проспекти кои ги одобрила и кои остануваат јавно достапни во електронска форма најмалку десет години од денот на нивното објавување.

(2) Во листата од ставот (1) на овој член треба да биде содржан податок за начинот на кој просpektот станал достапен за јавноста и каде може да се најде, датумот на истекување на важноста на prospectот, вклучувајќи и интернет врски до prospectот објавен на интернет страницата на издавачот или на регулираниот пазар.

(3) Објавената листа на проспекти од став (1) на овој член, вклучувајќи ги и интернет врските од став (2) на овој член, треба редовно да се ажурираат и истите да останат функционални на интернет страница на Комисијата најмалку за периодот од десет години од денот на нивното објавување.

(4) Ажурирањето од став (3) Комисијата го врши по претходно доставено известување од страна на издавачот за промена на интернет врска. Издавачот односно понудувачот е должен да ја извести Комисијата во рок еден ден од настанување на промената.

Објавување на prospectот кој е составен од неколку документи

Член 55

(1) Кога prospectот е составен од одделни документи и/или вклучува информации со повикување, документите и податоците од кои е составен prospectот може да се објават, под услов овие документи да се достапни за јавноста во согласност со член 53 од овој Закон.

(2) Кога prospectот е составен од одделни документи, во секој од тие документи, освен за документите кои вклучуваат информации со повикување, се наведува дека тоа е само еден дел од prospectот и каде може да се добијат и другите составни документи на prospectот.

ДЕЛ 6. РЕКЛАМИРАЊЕ

Рекламирање

Член 56

(1) Секој вид на реклама која се однесува или на понудата на хартии од вредност на јавноста или за прием на тргување на регулираниот пазар мора да биде во согласност со одредбите од овој член.

(2) Рекламата треба да содржи податок дека издавачот објавил или ќе објави prospect, како и податок за тоа каде инвеститорите можат или ќе можат да го добијат prospectот.

(3) Рекламата треба да биде јасно препознатлива како таква и информациите содржани во рекламата мора да бидат точни и вистинити и да

бидат во согласност со информациите содржани во проспектот, доколку е веќе објавен, или со информациите кои ќе бидат вклучени во проспектот, доколку проспектот сеуште не е објавен.

(4) Сите информации во врска со понудата на јавноста или со приемот за тргување на регулираниот пазар, обелоденети во усна или писмена форма, дури и ако не се за целите на рекламирање, мора да бидат во согласност со оние содржани во проспектот.

(5) Условите од ставовите (2), (3) и (4) од овој член се применуваат за понуди на хартии од вредност на јавноста и за прием на хартии од вредност за тргување на регулираниот пазар, за кои постои обврска за изработка на проспект согласно одредбите од оваа Глава од овој Закон или кога издавачот, понудувачот или лицето кое поднесува барање за прием за тргување на регулираниот пазар одлучи да изготви доброволен проспект кој ќе биде одобрен од Комисијата во согласност со членот 51.

(6) Доколку не постои обврска за изработка и објава на проспект согласно овој Закон и издавачот или понудувачот, не одлучиле да изготват доброволен проспект кој ќе биде одобрен од Комисијата во согласност со членот 51 од овој Закон, издавачот или понудувачот е должен материјалните информации кои ги обелодениле на одредени инвеститори, да ги обелодени и на сите останати инвеститори на кои се однесува понудата.

(7) Информациите од ставот (6) на овој член, обелоденети во врска со понуда за која постои обврска за изработка на проспект или кога издавачот или понудувачот, одлучат да изработат доброволен проспект кој ќе биде одобрен од Комисијата во согласност со членот 51 од овој Закон, мора да бидат вклучени во проспектот или додатокот на проспектот во согласност со член 58 од овој Закон.

(8) Комисијата поблиску го уредува рекламирањето во врска со јавната понуда и/или приемот за тргување на регулиран пазар.

Надзор над рекламирање

Член 57

Комисијата врши надзор над рекламирањето на понудите на хартии од вредност на јавноста или на прием на тргување на регулиран пазар од аспект на усогласеност на рекламните со барањата утврдени во оваа Глава од овој Закон.

Дополнувања и измени на проспектот во вид на додаток на проспектот

Член 58

(1) Секој значаен нов фактор, материјална грешка или неточност поврзана со информациите содржани во проспектот, кои може да влијаат на проценката на хартиите од вредност и кои произлегле или се забележани во

периодот од одобрувањето на проспектоот до конечното затворање на понудата за јавноста односно до започнувањето на денот на тргувањето на регулираниот пазар, треба да бидат содржани во додаток на проспектоот.

(2) Во случајот од став (1) на овој член, барателот чиј проспект е одобрен е должен да поднесе барање за одобрување на додатокот за измени и дополнување на проспектоот до Комисијата, веднаш, но најдоцна во рок од еден работен ден од настанување на околностите од став (1) на овој член.

(3) Обврската од став (2) од овој член, не се однесува во случај на објавување на периодични информации во смисла на Глава IV Дел 2 од овој закон, доколку истите се јавно објавени и достапни на официјално назначениот механизам за централно објавување и чување на информации.

(4) Измени и дополнувања се вршат и на резимето на проспектоот, доколку е потребно, да се опфатат новите информации вклучени во додатокот.

(5) Комисијата со решение одлучува за додатокот на проспектоот во рок од седум дена од денот на неговото доставување до Комисијата, а во случај кога Комисијата бара дополнителни информации и/или документи во согласност со член 49 од овој закон, рокот тече од доставување на информациите и/или документите, односно од комплетирање на барањето. Во овој случај подеднакво се применуваат и член 50 и член 51 од овој Закон.

(6) Во периодот од поднесување на барањето за одобрување на додаток за измени и дополнувања на проспектоот до донесување на решение од Комисијата, издавачот е должен да ја прекине јавната понуда.

(7) Барателот го објавува додатокот на проспектоот на ист начин на кој е објавен и проспектоот, следниот работен ден по прием на решението на Комисијата за одобрување на додатокот на проспектоот.

(8) Инвестициските друштва ги известуваат инвеститорите или лицата кои запишале хартии од вредност дека има објавени дополнувања и измени на проспектоот.

(9) Комисијата поблиску ги пропишува условите под кои е потребно да се објави додаток на проспектоот.

Право на откажување на инвеститорите

Член 59

(1) Кога проспектоот се однесува на понуда на хартии од вредност на јавноста, инвеститорите кои веќе се согласиле да купат или да запишат хартии од вредност пред да се објави дополнувањето на проспектоот, имаат право да се откажат од купувањето или уписот на хартиите од вредност во рокот утврден во додатокот од проспектоот, а кој не може да биде пократок од пет дена од денот на неговото објавување.

(2) Правото за откажување од ставот (1) од овој член се реализира преку писмена изјава поднесена на местото каде што се запишани или купени хартиите од вредност. Изјавата треба да се достави најмалку два работни дена пред преносот на хартиите од вредност на сметките на имателите на хартии од вредност во овластен депозитар.

(3) На лицата од став (1) кои се откажале од запишувањето на хартии од вредност ќе им биде вратен паричниот износ што го имале платено за хартиите од вредност .

(4) Додатокот на проспектоот мора да содржи информација за правото на откажување од ставот (1) на овој член и тоа:

1. дека правото на откажување се однесува само на оние инвеститори кои прифатиле да купат или да запишат хартии од вредност пред да биде објавен додатокот на проспект;
2. периодот во кој инвеститорите можат да го остварат правото на откажување и
3. со кого инвеститорите можат да стапат во контакт доколку сакаат да го остварат правото на откажување.

(5) Кога значаен нов фактор, материјална грешка или неточност од член 58 став (1) на овој закон се однесува само на податоците содржани во документот за регистрација или универзалниот документ за регистрација и доколку тој документ за регистрација или универзален документ за регистрација се користи истовремено како составен дел на повеќе проспекти, се подготвува и одобрува само еден додаток на проспектоот.

(6) Во случајот од ставот (5) на овој член, во додатокот на проспектоот се наведуваат сите проспекти на кои истиот се однесува.

(7) Во постапката на одобрување додатокот на проспектоот, Комисијата може да побара додатокот како прилог да содржи пречистен текст на изменетиот проспект, документот за регистрација или универзалениот документ за регистрација, кога пречистениот текст е неопходен за да се обезбеди разбирливост на информациите наведени во проспектоот.

(8) Барањето на Комисијата од ставот (7) на овој член се смета за барање за дополнителни информации согласно член 49 став (1) од овој Закон.

(9) Издавачот може доброволно да ги вклучи и пречистениот текст на изменетиот проспект, документот за регистрација или универзалниот документ за регистрација како прилог на додаток на проспектоот.

Одобрување на проспекти за издавачите основани во други земји

Член 60

Комисијата може да го одобри проспектоот за јавна понуда на хартии од вредност во Република Северна Македонија или за прием на тргување на регулираниот пазар во Република Северна Македонија на издавач со седиште

во друга земја, доколку истиот е изготвен согласно барањата утврдени во оваа глава од овој Закон и согласно Законот за девизното работење.

ДЕЛ 7. ЗАПИШУВАЊЕ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Постапка за запишување на хартии од вредност

Член 61

(1) Постапката за запишување на хартии од вредност понудени на јавноста ја започнува издавачот или понудувачот, под услови утврдени во Проспектот, но најдоцна во рок од 30 дена од приемот на одобрението на Комисијата.

(2) Запишувањето на хартии од вредност понудени на јавноста се врши на регулиран пазар, под услов износот на запишаните хартии од вредност да биде уплатен во целост истовремено со запишувањето.

(3) За потребите на запишување на хартиите од вредност по пат на јавна понуда, издавачот, односно понудувачот е должен да склучи договор со пазарен оператор кој управува со регулираниот пазар од став (2) од овој член и со овластен депозитар од член 63 став (6) од овој Закон.

(4) За време на запишувањето, сите уплати од купувачите за понудените хартии од вредност се чуваат на посебна сметка во банка, која не може да биде користена од страна на издавачот се додека јавната понуда не биде успешно завршена согласно со членот 63 од овој Закон.

(5) Износот од став (4) на овој член не може да се повлече или да се користи на кој било друг начин се до успешно завршување на јавната понуда за запишување и регистрацијата на новата емисија, во согласност со член 63 од овој Закон.

(6) Одредбата од став (5) од овој член нема да се применува во случаите од член 59 од овој Закон.

(7) Средствата кои еден инвеститор ги уплаќа за време на запишувањето на хартиите од вредност не се сметаат за дел од стечајната маса во случај на стечај на издавачот пред успешното завршување на понудата согласно член 63 од овој Закон.

(8) Во случај кога издавачот ќе стане несолвентен или над него ќе биде отворена стечајна постапка, јавната понуда веднаш се запира и уплатите на купувачите се враќаат согласно член 63 став (2) од овој Закон.

(9) Во случајот предвиден со став (8) Комисијата донесува решение за запирање на јавната понуда и за поврат на сите плаќања направени по основ на понудените хартии од вредност од страна на лицата кои запишале хартии од вредност согласно член 63, став (2) од овој Закон.

(10) Комисијата поблиску ги пропишува начинот и постапката за запишување на хартиите од вредност.

Рок за запишување

Член 62

(1) Рокот за запишување на јавната понуда не може да биде подолг од рокот на важност на проспектоот односно не подолг од 12 месеци од неговото одобрување согласно член 39 став (1) од овој Закон.

(2) Рокот за запишување, вклучувајќи ги и почетниот и завршниот датум, се утврдуваат во Проспектоот.

(3) Запишување на хартии од вредност не е дозволено пред почетниот датум и по датумот на завршување на јавната понуда за запишување.

(4) Издавачот или понудувачот може еднократно да го продолжат периодот на запишување до максимум шеесет дена, но да не го надмине рокот утврден со ставот (1) од овој член. Во тој случај издавачот или понудувачот треба да ги направи потребните измени и дополнувања на проспектоот за што треба да добие одобрение од Комисијата. На постапката за одобрување на измените и дополнувањата на проспектоот соодветно се применуваат одредбите од член 58 од овој Закон.

(5) Издавачот или понудувачот, имаат обврска да ги објават информациите за продолжување на рокот за запишување на начин утврден согласно член 53.

Завршување на јавната понуда

Член 63

(1) Јавната понуда на хартии од вредност се смета за успешна доколку во рокот предвиден во член 62 од овој Закон е постигнат минималниот праг утврден во проспектоот.

(2) Ако јавната понуда не се реализира согласно ставот (1) од овој член, истата се смета за неуспешна, а сите запишувања на хартиите од вредност се поништуваат и сите примени уплати за хартиите од вредност се враќаат на инвеститорите во рок од еден месец од известувањето од член 64 став (1) од овој Закон.

(3) Издавачот или понудувачот е должен на денот на објавување на известувањето од членот 64 став (1) од овој закон да објави и известување за инвеститорите кои запишале хартии од вредност за условите и постапката за враќање на средствата.

(4) Известувањето за инвеститорите се објавува во согласност со член 53 од овој Закон.

(5) Доколку во рокот утврден во член 62 од овој закон се запишани и уплатени повеќе хартии од вредност од минималниот праг утврден во

проспектот, издавачот може да ја затвори јавната понуда. Издавачот е должен да ја извести Комисијата и јавноста за затворањето на јавната понуда најмалку 15 дена пред денот кој издавачот го определува како ден за завршување на јавната понуда.

(6) По успешното завршување на јавната понуда на хартии од вредност, издавачот е должен да ги регистрира новоиздадените хартии од вредност во овластен депозитар.

(7) Комисијата поблиску ја пропишува содржината на известувањето од ставовите (3) и (5) на овој член.

Известување за исходот од запишувањето

Член 64

(1) Издавачот или понудувачот е должен најдоцна во рок од десет дена од денот на завршувањето на понудата да ја извести Комисијата за бројот на запишаните и уплатени хартии од вредност, односно за процентот на реализација на емисијата и истовремено да го објави известувањето согласно член 53 од овој Закон.

(2) Доколку издавачот или понудувачот треба да обезбеди согласност од друг субјект за регистрирање на продадените хартии од вредност, известувањето од ставот (1) на овој член до Комисијата се доставува по добивањето на таквата согласност.

(3) Издавачот или понудувачот е должен известувањето од став (1) на овој член да го достави истовремено и до банката од член 61 став (4) од овој Закон.

(4) Комисијата поблиску ја пропишува содржината на известувањето од став (1) на овој член за запишаните и уплатените хартиите од вредност, односно за процентот на реализација на емисијата.

ДЕЛ 8. ОВЛАСТУВАЊА НА КОМИСИЈАТА

Овластувања за спроведување надзор

Член 65

(1) Комисијата врши надзор над исполнување на обврските пропишани со одредбите од оваа Глава во врска со јавна понуда на хартии од вредност и/или прием за тргување на регулиран пазар.

(2) Комисијата при вршење на непосреден надзор или истрага има право на места кои не се приватни станбени простории на физички лица, да влезе во просториите и да има пристап до документи и до други податоци во која било форма, доколку постои основано сомневање дека документите и другите

податоци се поврзани со предметот надзорот и може да бидат релевантни за докажување на повредите на одредбите од оваа глава.

(3) Комисијата може да спроведува посреден и непосреден надзор, надзор во соработка со други органи или со поднесување барање за вршење истрага до надлежните судски органи.

(4) Комисијата поблиску со правилник ги пропишува условите и начинот на вршење на надзорот, издавањето наредби и преземањето мерки и санкции, роковите за извршување на наредбите и времетраењето на мерките и други прашања од значење за спроведување на надзорот.

Овластување да бара информации

Член 66

(1) Во однос на одобрувањето на проспектоот, Комисијата ги има следните овластувања:

(а) да бара од издавачите, понудувачите или лицата кои бараат прием за тргување на регулираниот пазар да вклучат дополнителни информации во проспектоот, доколку оцени дека тоа е потребно за заштита на инвеститорите;

(б) да бара од издавачите, понудувачите или лицата кои бараат прием за тргување на регулираниот пазар, како и од лицата кои нив ги контролираат или се контролирани од нив, да и достават информации и документи и

(в) да бара од ревизорите и одговорните лица на издавачите, понудувачите или лицата кои бараат прием за тргување на регулираниот пазар, како и од инвестициските друштва овластени за извршување на понуда на јавноста или тие кои бараат прием за тргување, да ѝ достават информации.

(2) Лицата кои согласно став (1) алинеја (в) од овој член ќе достават информација до Комисијата нема да се смета дека прекршиле кое било ограничување за обелоденување на информации пропишано со договор или со закон, подзаконски акт или друг пропис, и за тоа не сносат никаква одговорност.

Овластување за прекин или забрана за јавна понуда на хартии од вредност или прием за тргување

Член 67

(1) Доколку има основано сомнение дека одредбите од оваа глава се прекршени при јавната понуда на хартии од вредност или при приемот на хартиите од вредност за тргување на регулираниот пазар, Комисијата ги има следниве овластувања:

(а) да ја прекине јавната понуда или приемот за тргување за најмногу 10 последователни работни дена, за секој поединечен случај и

(б) да ги забрани или да ги одложи рекламирањата за максимум 10 последователни работни дена за секој поединечен случај.

(2) Комисијата може да ја забрани јавната понуда на хартии од вредност, ако утврди дека биле прекршени одредбите од оваа Глава од овој Закон, или ако има основано сомнение дека тие ќе бидат прекршени.

(3) Комисијата може да го одложи или да побара од релевантните пазарни оператори на регулирани пазари, МПТ или ОПТ да го одложат приемот за тргување на регулираниот пазар, односно на МПТ или ОПТ за најмногу 10 последователни работни дена, за секој поединечен случај, ако има основано сомневање дека биле прекршени одредбите од оваа Глава од овој Закон.

(4) Комисијата може да го забрани приемот за тргување на регулираниот пазар, МПТ или ОПТ, ако утврди дека одредбите од оваа Глава од овој закон се прекршени.

(5) Во случај Комисијата да изрече некоја од мерките од став (1) од овој член, инвеститорите кои пред објавување на изречената мерка имаат запишано и уплатено хартии од вредност од јавната понуда имаат право да го откажат запишувањето на хартиите од вредност и да им биде вратен паричниот износ уплатен за запишаните хартии од вредност согласно член 59.

Овластувања во врска со хартии од вредност примени за тргување на регулираниот пазар

Член 68

Во однос на хартиите од вредност кои се примени за тргување на регулиран пазар, Комисијата ги има следниве овластувања:

(а) да му наложи на издавачот да ги обелодени сите материјални информации кои би можеле да влијаат на проценката на хартии од вредност кои се примени за тргување на регулираниот пазар, а со цел да се обезбеди заштита на инвеститорот или непречено функционирање на пазарот;

(б) да го прекине или да побара од релевантниот оператор на регулиран пазар да го прекине тргувањето со хартии од вредност доколку процени дека, состојбата на издавачот е таква што тргувањето би било на штета на интересите на инвеститорите и

(в) да спроведува надзор во согласност со овој Закон, со цел да ја провери усогласеноста со одредбите од оваа Глава од законот и неговите подзаконски акти. За целите на надзорот, доколку се јави потреба Комисијата може да се обрати до судски и/или други органи.

Овластување за јавно обелоденување

Член 69

Комисијата може јавно да обелодени дека издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на регулиран пазар не ги почитува своите обврски утврдени со одредбите од оваа Глава.

Исклучување од тргување со хартии од вредност на регулиран пазар по барање на издавачот

Член 70

(1) Исклучување од тргување на хартиите од вредност на регулиран пазар на хартии од вредност по барање на издавачот се врши на начин пропишан со член 211 од Законот за финансиски инструменти.

(2) Пазарниот оператор ја известува Комисијата за исклучување од тргување на хартиите од вредност.

ГЛАВА IV. ТРАНСПАРЕНТНОСТ

ДЕЛ 1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Примена

Член 71

(1) Со оваа Глава се уредуваат начинот, условите и обврските во врска со обелоденувањето на периодичните и тековните информации од страна на издавачите:

(а) со седиште во Република Северна Македонија, а чии хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар во Република Северна Македонија односно издавачите кои успешно реализирале јавна понуда на хартии од вредност со проспект кој го одобрила Комисијата или

(б) кои не се основани во Република Северна Македонија, кои имаат седиште надвор од територијата на Република Северна Македонија, а чии хартии од вредност се примени за тргување на регулираниот пазар во Република Северна Македонија и

(в) кои Комисијата согласно надлежностите од Законот за финансиска стабилност ги идентификува како системски значајни финансиски институции.

(2) Одредбите од оваа глава не се применуваат на уделите на отворени инвестициски фондови или на уделите стекнати или отуѓени во таквите фондови.

(3) Пазарниот оператор може да утврди построги или дополнителни барања од оние пропишани со одредбите од оваа Глава во врска со

обелоденувањето на периодични и тековни информации за издавачите од различните сегменти на тој пазар.

(4) Издавачите од став (1) точка (б) од овој член имаат обврска да назначат адреса на коресподент во Република Северна Македонија кој ќе биде овластен да ги прими сите писмени или било кои документи и информации кои се испраќаат или се добиваат од Комисијата и други лица што се предвидени со одредбите од оваа Глава. Документите или информациите ќе се сметаат за валидно испратени или доставени до издавачот, доколку тие се испратени или доставени во писмена форма или во електронска форма на адресата наведена од страна на издавачот за таа намена.

(5) Издавачите од став (1) од овој член чии хартии од вредност се примени за тргување на мултилатерални платформи за тргување кои се наоѓаат или работат на територијата на Република Северна Македонија, се предмет на условите за обелоденување на периодични и тековни информации утврдени во правилата на мултилатералните платформи за тргување.

(6) Доколку пазарниот оператор донел одлука согласно член 210 од Законот за финансиски инструменти за исклучување на хартиите од вредност од тргување на регулираниот пазар, обврските утврдени во оваа Глава престануваат да важат 6 месеци од денот на стапувањето на сила на одлуката на регулираниот пазар.

ДЕЛ 2. ПЕРИОДИЧНИ ИНФОРМАЦИИ

ПОД-ДЕЛ 1

Годишни извештаи

Објавување на годишни извештаи

Член 72

(1) Издавачот е должен да одржи собрание на акционери и да го објави усвоениот годишен извештај најдоцна четири месеци по завршувањето на секоја календарска година.

(2) По исклучок од став (1) кога по одржаното собрание во рокот од ставот (1) на овој член, годишниот извештај кој бил разгледан, а неусвоен издавачот е должен да го објави таквиот извештај со напомена дека истиот не е усвоен на собранието на акционери.

(3) Издавачот е должен да обезбеди дека неговиот годишен извештај ќе остане јавно достапен најмалку 10 години од првото објавување.

Содржина на годишниот извештај

Член 73

(1) Годишниот извештај се состои од:

- (а) ревидирани финансиски извештаи,
- (б) извештај за работењето и
- (в) изјави од страна на одговорните лица на издавачот.

(2) Извештајот од извршената ревизија, потпишан од страна на лицето или лицата одговорни за ревизија на финансиските извештаи мора да биде објавен во целост во јавноста заедно со годишниот извештај.

Изјави од одговорните лица

Член 74

Секое лице кое е одговорно за составување на годишните извештаи, јасно и недвосмислено, наведено со име и функција кај издавачот, треба да даде изјава според неговите сознанија, со која потврдува дека:

(а) финансиските извештаи подготвени во согласност со важечките сметководствени стандарди даваат вистинска и објективна слика за средствата, обврските, финансиската состојба и билансот на успех на издавачот и на друштвата кои се вклучени во консолидацијата, како целина и

(б) извештајот за работењето вклучува вистински и објективен преглед на развојот и деловното работење и на состојбата на издавачот и на друштвата кои се вклучени во консолидацијата, во целина, заедно со описот на главните ризици и неизвесности со кои се соочуваат.

Ревидирани финансиски извештаи на домашни издавачи

Член 75

(1) Финансиските извештаи на домашни издавачи мора да бидат изготвени согласно меѓународните стандарди за финансиски известување објавени во Службен весник на Република Северна Македонија и ревидирани од страна на едно или повеќе друштва за ревизија кои што треба да бидат регистрирани согласно Законот за трговските друштва и да имаат лиценца за работа од Советот за унапредување и надзор на ревизијата.

(2) Финансиските извештаи мора да бидат ревидирани според Меѓународните ревизорски стандарди објавени во Службен весник на Република Северна Македонија.

(3) Доколку издавачот има обврска да изготви консолидирани финансиски извештаи, ревидираните финансиски извештаи содржат консолидирани финансиски извештаи подготвени во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во „Службен весник на Република Северна Македонија“

Ревидирани финансиски извештаи на странски издавачи

Член 76

(1) Финансиските извештаи на странски издавачи мора да бидат изготвени согласно меѓународните стандарди за финансиски известување и ревидирани од страна на едно или повеќе друштва за ревизија кои имаат регистрирано дејност во согласност со закон.

(2) Финансиските извештаи мора да бидат ревидирани според Меѓународните ревизорски стандарди.

(3) Ако се бара од странскиот издавачот да изготви консолидирани финансиски извештаи, ревидираните финансиски извештаи содржат:

- а) консолидирани финансиски извештаи подготвени во согласност со меѓународни стандарди за финансиско известување и
- б) финансиски извештаи на друштвото со мнозинско учество подготвени во согласност со националното законодавство на земјата во која е основана друштвото со мнозинско учество.

(4) Доколку странскиот издавач нема обврска да изготви консолидирани финансиски извештаи, ревидираните финансиски извештаи содржат финансиски извештаи изготвени во согласност со националното законодавство на земјата во која е основан издавачот.

Извештај за работење

Член 77

(1) Извештајот за работењето мора да содржи вистински и објективен преглед на развојот и на деловното работење на издавачот и на неговата состојба, заедно со описот на главните ризици и неизвесности со кои се соочува.

(2) Прегледот претставува реална и сеопфатна анализа на развојот и на деловното работење на издавачот во текот на финансиската година и деловната состојба на издавачот на крајот на таа година, во согласност со обемот и сложеноста на работењето.

(3) Комисијата со Правилник поблиску ја пропишува формата и содржината на годишниот извештај за работењето.

ПОД-ДЕЛ 2

Полугодишни извештаи

Објавување на полугодишни извештаи

Член 78

(1) Издавачот на акции или должнички хартии од вредност го објавува полугодишниот извештај за првите шест месеци од финансиската година што е можно поскоро по завршувањето на релевантниот период, но најдоцна после два месеци од завршување на извештајниот период.

(2) Издавачот е должен да обезбеди дека полугодишниот извештај ќе остане јавно достапен најмалку десет години од неговото првично објавување.

Содржина на полугодишниот извештај

Член 79

(1) Полугодишниот извештај се состои од:

- (а) скратен сет на финансиски извештаи,
- (б) периодичен извештај за работење и
- (в) изјави од страна на одговорните лица на издавачот.

(2) Комисијата со Правилник поблиску ја пропишува формата и содржината на полугодишниот извештај.

Изјави од одговорните лица

Член 80

Секое лице кое е одговорно за составување на полугодишните извештаи, јасно и недвосмислено, наведено со име и функција кај издавачот, треба да даде изјава според неговите сознанија, со која потврдува дека:

- (а) скратениот сет на финансиските извештаи подготвени во согласност со важечкиот сет на сметководствени стандарди даваат вистинска и објективна слика за средствата, обврските, финансиската состојба и билансот на успех на издавачот и на друштвата кои се вклучени во консолидацијата, како целина според член 81 од овој Закон и
- (б) периодичниот извештај за работење вклучува вистински и објективен преглед на информациите од член 83 од овој Закон.

Скратен сет на финансиски извештаи

Член 81

(1) Доколку издавачот има обврска да изготви консолидирани финансиски извештаи, скратениот сет на финансиски извештаи се подготвува во согласност со меѓународните сметководствени стандарди за финансиско известување објавени во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(2) Доколку издавачот нема обврска да изготви консолидирани финансиски извештаи, скратениот сет на финансиски извештаи треба да

содржи најмалку биланс на состојба, биланс на успех и белешки кон овие финансиски извештаи.

(3) При подготовката на билансот на состојба и билансот на успех, издавачот е должен да ги примени истите принципи за признавање и мерење кои ги применил при подготовката на годишните финансиски извештаи.

(4) Комисијата со Правилник поблиску ги пропишува формата и содржината на скратениот сет на финансиски извештаи.

Информации за ревизија на полугодишни извештаи

Член 82

(1) Доколку полугодишниот извештај е предмет на ревизија, ревизорскиот извештај треба да се објави во целост. Истото се однесува и на мислењето на ревизорот.

(2) Доколку полугодишниот извештај не е ревидиран или разгледан од овластен ревизор, издавачот е должен тоа да го обелодени во извештајот.

Полугодишен извештај за работење

Член 83

(1) Полугодишниот извештај за работење задолжително ги содржи важните настани кои се случиле во текот на првите шест месеци од календарската година, нивното влијание врз сетот на финансиски извештаи со опис на главните ризици и неизвесности за преостанатите шест месеци од календарската година. За издавачите на акции полугодишниот извештај за работење треба да содржи и податоци за значајните трансакции со поврзани страни склучени во првите шест месеци од календарската година.

(2) Комисијата поблиску ја пропишува формата и содржината на полугодишниот извештај за работење.

Извештај за плаќања кон јавниот сектор

Член 84

(1) Издавачот кој се занимава со екстракцијата на руди или обработката во основната шумарска индустрија мора на годишна основа да подготви консолидиран извештај за сите плаќања кон јавниот сектор. Извештајот за плаќања кон јавниот сектор мора да биде јавно објавен најдоцна шест месеци по завршувањето на секоја календарска година. Издавачот мора да се осигура дека извештајот за плаќања кон јавниот сектор останува јавно достапен во времетраење од најмалку 10 години.

(2) На содржината и начинот на изготвување на извештаите од став (1) на овој член се применуваат важечкото законодавство од областа на сметководството и стандардите за финансиско известување.

Одговорност и обврска

Член 85

(1) Издавачот, членовите на управниот, надзорниот одбор и одборот на директори на издавачот, како и лицата кои се задолжени кај издавачот за исполнување на одредени обврски пропишани во оваа Глава, се одговорни за точноста, вистинитоста и целосноста на информациите содржани во извештаите од членовите од член 72 до член 84 и членот 111 од овој Закон, освен ако докажат дека не знаеле или не можеле да знаат дека информациите се неточни, погрешни или нецелосни.

(2) Лицата од ставот (1) од овој член солидарно одговараат за штетата на секое лице кое претрпело загуба како резултат на која било неточна, погрешна или нецелосна информација објавена од страна на издавачот или како резултат на одложувањето на објавувањето на информациите од страна на издавачот.

ПОД-ДЕЛ 3.

Исклучоци

Примена

Член 86

Одредбите од член 72 до член 84 од овој Закон нема да се применуваат на следниве издавачи:

- а) Република Северна Македонија, Народната банка на Република Северна Македонија и единиците на локалната самоуправа;
- б) меѓународни организации во кои членува најмалку една земја членка на Европска унија, Европската централна банка (ЕЦБ), и централните банки на земјите членки на ЕУ без оглед дали издаваат акции или други хартии од вредност или не и
- в) издавач кој единствено врши емисии на должнички хартии од вредност примени за тргување на регулираниот пазар, со деноминација по единица од најмалку 3.000.000 денари или, во случај на должнички хартии од вредност деноминирани во евра или во валута различна од еврото, вредноста на таквата деноминација по единица, на датумот на емисијата изнесува најмалку 50 000 евра.

ДЕЛ 3 Тековни информации

ПОД-ДЕЛ 1

Значајни учества

Известување за стекнување или оттуѓување на значајно учество

Член 87

(1) Секое физичко или правно лице кое стекнува или отуѓува акции на издавач чии акции се примени за тргување на регулиран пазар и кои носат право на глас е должен да го извести издавачот на тие акции, пазарниот оператор и Комисијата за процентот во правата на глас од тие акции како резултат на настанатото стекнување или оттуѓување, доколку процентот во правата на глас достигне, надмине или падне под прагот од 5%, 10%, 15%, 20%, 25%, 30%, 50% и 75% како резултат на стекнувањето или оттуѓувањето на акциите.

(2) Обврската од став (1) од овој член се однесува на секое достигнување, надминување или пад под пропишаните прагови кое е последица на стекнување, оттуѓување или остварување на правата на глас во согласност со член 91, член 92 и член 98.

(3) Обврската од став (1) од овој член се однесува на секое директно или индиректно стекнување на акции со право на глас.

Пресметување на процентот на учество во правата на глас

Член 88

За потребите на оваа глава од овој Закон, при пресметување на процентот на учество во правата на глас се земаат предвид правата на глас од сите акции со право на глас кои се издадени од одреден издавач од ист род и вид, вклучувајќи ги сопствените акции, како и акциите кај кои остварувањето на правото на глас е ограничено или суспендирано според овој или друг закон.

Исклучоци од обврските за известување

Член 89

(1) Одредбите од членот 87 од овој закон не се применуваат на:

- (а) акции кои се стекнати единствено со цел извршување на утврдување и порамнување во рамките на вообичаениот временски период за порамнување;
- (б) акции кои се на име на старател (чувар на имот), во рамки на вршењето на услугата старателство, под услов старателот правата на глас кои произлегуваат од тие акции да може да ги

оствари единствено според инструкции дадени од клиентите во писмена форма или преку користење на електронски средства;

- (в) стекнување или оттуѓување на значајно учество од страна на поддржувачи на пазарот, доколку со таквото стекнување или оттуѓување се достигне или надмине прагот од 5%, под услов поддржувачот на пазарот да:
- има одобрение за работа за вршење на инвестициски услуги и активности од страна на Комисијата согласно Законот за финансиски инструменти;
 - нема влијание врз управувањето на издавачот и
 - не врши влијание врз издавачот за купување на овие акции или за поддржување на нивната цена.
- (г) права на глас содржани во книгата за тргување на кредитни институции или инвестициски друштва, доколку:
- правата на глас кои произлегуваат од акциите содржани во книгата за тргување не го надминуваат прагот од 5% и
 - правата на глас кои произлегуваат од акциите содржани во книгата за тргување не се остваруваат, ниту на друг начин се користат со цел да се влијае на управувањето на издавачот.
- (д) правата на глас од акции стекнати за целите на стабилизација во согласност Законот за финансиски инструменти, доколку таквите права на глас не се остваруваат ниту на друг начин се користат со цел да се влијае на управувањето на издавачот.

(2) За потребите за пресметка на прагот од 5% од точките в) и г) од став (1) од овој член, Комисијата со правилник ќе го пропише начинот на пресметка на прагот од 5%.

Механизми за надзор од страна на Комисијата во однос на поддржувачите на пазарот

Член 90

(1) Поддржувачи на пазарот кои имаат намера да го користат исклучокот од член 89 став (1) точка в) од овој Закон, должни се најдоцна во рокот утврден во член 97 став (1) од овој Закон да достават известување до Комисијата дека делуваат или имаат намера да делуваат како поддржувачи на пазарот за одреден издавач. Кога поддржувач на пазарот ќе престане со извршувањето на активности за поддржување на пазарот за одреден издавач е должен за истото да ја извести Комисијата во рокот утврден во член 97 став (1) од овој Закон.

(2) Поддржувачи на пазарот кои имаат намера да го користат исклучокот од член 89 став (1) точка в) од овој Закон, се должни, на барање на Комисијата, да достават доказ за акциите и/ или финансиските инструменти

кои ги чуваат или имаат намера да ги чуваат за целите на извршување на активностите за поддржување на пазарот. Во случај кога поддржувачот на пазарот не може да ги идентификува акциите и/или финансиски инструменти кои ги чува, Комисијата може да бара од него тие акции и/или финансиски инструменти за целите на таквата идентификација, да ги чува на посебна сметка.

(3) Поддржувачот на пазарот е должен на барање на Комисијата да достави договор за поддржување на пазарот помеѓу него и пазарниот оператор односно издавачот, доколку таков договор е склучен.

Известување за стекнување или оттуѓување на значајно учество во правата на глас

Член 91

(1) Обврската за известување од член 87 од овој закон се однесува и на секое физичко или правно лице, кога истото има право да стекне, да оттуѓи или да ги оствари правата на глас, доколку се работи за права на глас во еден од следниве случаи или комбинација од нив:

- (а) права на глас кои ги поседува трето лице, со кое одредено физичко лице или правно лице склучило договор, со кој сите страни се обврзале преку своето меѓусебно усогласено остварување на правата на глас кои ги поседуваат да реализираат долгорочна политика за управување на издавачот;
- (б) права на глас кои му припаѓаат на трето лице врз основа на договор со кој физичко или правно лице привремено и со надомест му го пренело остварувањето на правата на глас на тоа трето лице;
- (в) права на глас кои произлегуваат од акции кои се дадени како обезбедување кај физичко или правно лице, доколку физичкото или правното лице може да ги остварува тие права на глас и ја искажува својата намера за нивно остварување;
- (г) права на глас кои произлегуваат од акциите на кои е засновано право на плодуживање во корист на одредено физичко или правно лице;
- (д) права на глас кои согласно точките а), б), в) и г) од овој член ги поседува или може да ги оствари друштво коешто е контролирано од страна на одредено физичко или правно лице;
- (ѓ) права на глас кои произлегуваат од акции дадени на чување кај одредено физичко или правно лице, а кои права на глас физичкото или правното лице може да ги оствари, врз основа на сопствена проценка доколку нема конкретни упатства за гласање од акционерот;

(е) права на глас кои ги поседуваат трети лица во свое име, а за сметка на одредено физичко или правно лице и

(ж) права на глас кои одредено физичко или правно лице може да ги оствари како полномошник, врз основа на сопствена проценка, доколку нема конкретни упатства за гласање од акционерот.

(2) Кога обврската од член 87 од овој Закон за физичкото или правното лице ќе настане во согласност со ставот (1) од овој член, секоја страна од став (1) точки (а), (б), (в), (г), (д), (ѓ), (е) и (ж) од овој член за која настанала обврската е должна да достави известување до издавачот во согласност со членот 87 од овој Закон, а ќе се смета дека така настанатата обврска е исполнета ако се достави и едно заедничко известување.

(3) Во случаите наведени во став (1) алиени (а), (б), (в), (г), (д) и (ѓ) од овој член, без оглед на тоа каков договор имаат меѓу себе лицата во поглед на остварувањето на правото на глас, гласањето на Собранието на акционери се одвива согласно одредбите од Законот за трговските друштва кои го регулираат гласањето со полномошно.

Ивестување за сопственост на финансиски инструменти

Член 92

(1) Обврската за известување од член 87 од овој Закон се однесува и на секое физичко или правно лице кое поседува, директно или индиректно било кој од финансиските инструменти утврдени во ставот (2) на овој член:

(а) кои по доспевањето или во рамките на рокот на доспевање, врз основа на склучен договор, му даваат на имателот безусловно право да стекне акции со право на глас издадени од издавачот чии хартии од вредност се примени на регулиран пазар и

(б) кои не се вклучени во точка (а) на овој став, а кои упатуваат на акциите наведени во таа точка и кои се со економски ефект сличен на оној на финансиските инструменти од точка (а) на овој став, без оглед на тоа дали даваат или не право на физичко порамнување.

(2) За потребите на став (1) на овој член следниве инструменти се сметаат за финансиски инструменти, под услов да исполнуваат било кој од условите од став (1), точки (а) или (б) од овој член:

(а) преносливи хартии од вредност;

(б) опции;

(в) фјучерси;

(г) свопови;

(д) форвард договори;

(ѓ) договори за разлики во цени и

(е) било кои други договори или спогодби со слични економски ефекти кои може да се порамнат физички или во пари.

(3) Комисијата со правилник поблиску ќе ја пропише обврската за известување која се однесува на финансиски инструменти од став (1) на овој член.

Исклучоци од обврската за известување за сопственоста на финансиски инструменти

Член 93

Исклучоците утврдени во член 89 став (1) точките (б), (в) и (г) и член 101, член 102 и член 103 од овој закон соодветно се применуваат и на обврските за известување во согласност со членот 92 од овој Закон.

Стекнување или оттуѓување на сопствените акции од страна на издавачот

Член 94

(1) Издавачот на акции, кој сам или преку лице кое дејствува во негово име, а за негова сметка, стекнува или оттуѓува сопствени акции, должен е веднаш, но не подоцна од четири трговски денови од денот на стекнувањето или оттуѓувањето на сопствените акции, да го објави во јавноста процентот на учество во правата на глас кои произлегуваат од тие акции, доколку тој процент достигне, надмине или падне под праговите од 5% или 10% од учеството во правата на глас.

(2) При пресметка на процентот од став (1) на овој член се земаат во предвид вкупниот број на акции од кои произлегуваат правата на глас.

Обелоденување од страна на издавачот

Член 95

(1) За целите на пресметување на прагот од членот 87 од овој закон, издавачот е должен во рок од пет дена од настанатата промена да објави информации во јавноста за промената на вкупниот број на акции со право на глас, за секоја класа на акции.

(2) Издавачот одговара за точноста и веродостојноста на сите информации изготвени и објавени во согласност со ставот (1) на овој член.

Содржина на известување и обелоденување на значајни учества

Член 96

(1) Известувањата од член 87 и член 91 од овој закон, ги содржат следниве информации:

(а) преглед на вкупниот број на права на глас;

- (б) податоци за физичкото или правното лице чие учество во хартиите од вредност со право на глас достигнало, надминало или паднало под прагот пропишан во член 87 од овој Закон;
- (в) доколку е применливо, податоци за контролирани друштва преку кои физичкото или правното лице од точка (б) на овој став ги поседува правата на глас;
- (г) датумот кога прагот пропишан во член 87 е достигнат, надминат или е паднато под него и
- (д) податоци за акционерот, доколку тој акционер е различен од физичкото или правното лице од точка (б) на овој став, како и податоци за физичкото или правното лице кое за сметка на тој акционер има право да ги оствари правата на глас согласно член 91 став (1) од овој Закон.

(2) Известувањето од член 92 од овој Закон ги содржи следниве информации:

- (а) преглед на вкупниот број на права на глас;
- (б) податоци за физичкото или правното лице чие учество во хартиите од вредност со право на глас го достигнало, надминало или паднало под прагот пропишан во член 87 од овој Закон;
- (в) доколку е применливо, податоци за контролирани друштва преку кои физичкото или правното лице од точка (б) на овој став ги поседува правата на глас;
- (г) датумот кога прагот е достигнат, надминат или е паднато под него;
- (д) наведување на рокот или временскиот период за кој акциите кои се во основата на финансискиот инструмент, се стекнуваат, за финансиски инструменти кои се со рок на доспевање или рок на реализација;
- (ѓ) датумот на доспевање или истекот на рокот за реализација на финансискиот инструмент;
- (е) податоци за имателот на финансискиот инструмент;
- (ж) податоци за издавачот на акции кои се во основата на финансискиот инструмент и
- (з) преглед по видови на финансиските инструменти од член 92 став (1) точка (а) од овој закон и финансискиот инструменти од член 92 став (1) точка (б) од овој закон, при што се прави разлика помеѓу финансиски инструменти кои даваат право за материјално порамнување и финансиски инструменти кои даваат право за порамнување во готовина (во парични средства).

(3) За целите на став (2) точка (а) од овој член, при пресметување на процентот на хартиите од вредност со право на глас се зема во предвид

вкупниот број на хартии од вредност со право на глас, кои се последно објавени од страна на издавачот согласно членот 95 од овој Закон.

(4) Известувањето од член 92 од овој закон се доставува до издавачот на акции кои се во основата на финансискиот инструмент и до Комисијата. Доколку во основата на финансискиот инструмент е повеќе од една акција, до издавачот на секоја од акциите се испраќа посебно известување.

Краен рок за доставување на известување

Член 97

(1) Акционерот или физичкото или правното лице од член 91 и член 92 од овој закон е должно да го достави известувањето од член 87 и член 88 од овој закон до издавачот веднаш, но не подоцна од четири трговски дена од денот кога акционерот или физичкото или правното лице:

- (а) ќе дознае или со оглед на околностите, би можело да дознае за стекнувањето, оттуѓувањето или за можноста за остварување на правата на глас, без оглед на денот кога настанало стекнувањето, оттуѓувањето или можноста за остварување на правата на глас или
- (б) е информирано за настанатите промени наведени во член 95 од овој Закон.

(2) За целите на став (1), точка (а) на овој член, физичкото или правното лице се смета дека знае или би можело да знае за стекнувањето, оттуѓувањето или можноста да ги оствари правата на глас доколку поминале најмногу два трговски дена од денот на извршувањето на трансакцијата.

Поединечно и заедничко известување

Член 98

(1) За целите на член 87 став (1) од овој закон, обврската за известување која настанува во моментот на достигнување, надминување или пад под утврдените прагови како резултат на реализираните трансакции од член 91 од овој закон, се однесува поединечно на секој акционер или секое физичко или правно лице од член 91 од овој Закон.

(2) За целите на член 91 став (1) точка (а) од овој закон, страните од договорот доставуваат заедничко известување.

(3) За целите на член 91 став (1) точка (ж) од овој закон, доколку акционерот назначува полномошник за потребите на одржување на собрание на акционери, акционерот и полномошникот известувањето може да се достават како заедничко известување се до моментот од кога полномошникот веќе не ги остварува правата на глас по сопствена определба, односно без инструкции дадени од акционерот.

(4) За целите на член 91 став (1) точка (ж) од овој закон, доколку еден ист полномошник добие едно или повеќе полномошна при одржување на исто собрание на акционери, известувањето може да го достави како заедничко известување за периодот кога ги добил полномоштвата, при што известувањето содржи податок за поединечниот и вкупниот број на права на глас.

Одговорност при заедничко известување

Член 99

Во случај на заедничко известување односно кога обврската за известување се однесува на повеќе од едно физичко или правно лице, одговорноста за точноста и веродостојноста за податоците во известувањето подеднакво се однесува на секое лице поединечно.

Назначување на друго лице за доставување на известувањето

Член 100

Лицето кое има обврска за доставување на известување согласно одредбите од оваа глава може да назначи друго лице за подготовка на известувањето во негово име, но одговорноста за точноста и веродостојноста за податоците во известувањето ја има исклучиво лицето на кое се однесува обврската за известување.

Исклучок од обврската за Известување кога известувањето е направено од страна на матичното друштво

Член 101

Правно лице е ослободено од обврската за известување до издавачот и Комисијата согласно одредбите од оваа Глава, во случај кога такво известување до издавачот и Комисијата веќе има доставено неговото матично друштво или кога и матичното друштво е контролирано друштво од друго матично друштво, такво известување до издавачот и Комисијата веќе има доставено неговото матично друштво.

Исклучок од обврската за заедничко известување на друштвата за управување со инвестициски фондови (Збирен износ на удели во сопственост на матичното друштво на друштвото за управување со инвестициски фондови)

Член 102

(1) Матичното друштво на друштвото за управување со инвестициски фондови нема обврска збирно да известува за своето учество во акциите и финансиските инструменти кои ги поседува во согласност со член 87 и член 91 (Известување за стекнување или отуѓување на значајно учество во права на

глас) од овој Закон заедно со уделите кои друштвото за управување ги управува во согласност со прописите со кои се уредува основањето и работењето на инвестициските фондови, доколку друштвото за управување ги остварува своите права на глас независно од матичното друштво.

(2) Обврската за збирно прикажување на уделите, односно учествата се применува во случај кога матичното друштво или друго друштво контролирано од матичното друштво инвестирало во удели управувани од страна на друштво за управување со отворени и затворени инвестициски фондови, при што тоа друштво не може да ги оствари правата на глас самостојно, по сопствена проценка, туку само по инструкции дадени од матичното друштво или друго друштво контролирано од матичното друштво.

(3) Комисијата со правилник поблиску ги пропишува начинот на известување и документацијата во врска со примената на исклучокот од став (1) на овој член.

Исклучок од обврската за заедничко известување на инвестициски друштва

Член 103

(1) Матичното друштво на инвестициското друштво, основано во согласност со прописите со кои се уредува основањето и работата на инвестициските друштва, нема обврска збирно да ги прикажува своите удели (учества) кои ги поседува во согласност со член 87 и член 91 (Известување за стекнување или оттуѓување на значајно учество во права на глас) од овој закон заедно со акциите и финансиските инструменти кои инвестициското друштво ги управува за сметка на индивидуален клиент, под услов инвестициското друштво:

- а) да има одобрение за вршење на услугата управување со портфолио за сметка на индивидуален клиент издадено од Комисијата;
- б) да може да ги остварува правата на глас кои произлегуваат од акциите и финансиските инструменти само врз основа на упатства за гласање добиени во писмена форма или со користење на електронски средства или со примена на соодветни механизми да осигура дека услугата управување со портфолио за сметка на индивидуален клиент се врши независно од останатите услуги под услови еднакви на оние предвидени со соодветните прописи со кои се уредува вршењето на услугата управување со портфолио за сметка на индивидуален клиент од страна на друштва за управување со инвестициски фондови и
- в) да ги остварува своите права на глас независно од своето матично друштво.

(2) Обврската за збирно прикажување на уделите, односно учествата се применува во случај кога матичното друштво или друго друштво контролирано од матичното друштво инвестирало во акции или финансиски инструменти управувани од страна на инвестициско друштво, при што инвестициското друштво не може да ги оствари правата на глас кои произлегуваат од акциите или финансиските инструменти самостојно, по сопствена проценка, туку само по инструкции дадени од матичното друштво или другото друштво контролирано од матичното друштво.

(3) Комисијата со Правилник поблиску ги пропишува начинот на известување и документацијата во врска со примената на исклучокот од став (1) на овој член.

Содржина на известувањето на издавачот

Член 104

(1) Известувањето од член 87 став (1), член 91 и член 92 од овој Закон во врска со акциите и финансиските инструменти примени за тргување на регулирани пазар ги содржи најмалку следниве информации:

- а) име и седиште на издавачот на акции;
- б) податоци за физичкото или правното лице кое го достигнало, надминало или паднало под прагот пропишан во член 87 од овој Закон;
- в) податоци за контролирани друштва преку кои му припаѓаат правата на глас на физичкото или правното лице од точка (б) на овој став;
- г) податоци за акционерот, доколку тој акционер е различен од физичкото или правното лице од точка (б) на овој став, како и податоци за физичкото или правното лице кое за сметка на тој акционер има право да ги оствари правата на глас согласно член 91 став (1) од овој Закон;
- д) податоци за тоа како резултат на што е достигнат, надминат или е паднато под пропишаните прагови;
- ѓ) доколку е применливо, податоци за документи врз основа на кои се достигнува, надминува или паѓа под пропишаните прагови;
- е) податок за бројот на стекнати или отуѓени права на глас (во апсолутен и релативен износ) со кои се достигнува, надминува или се паѓа под пропишаните прагови;
- ж) податок за вкупниот број на права на глас (во апсолутен и релативен износ) кој е достигнат, надминат или е паднато под него, за секој род на акции со право на глас посебно, доколку издавачот издал акции со право на глас од повеќе родови;
- з) датумот кога прагот е достигнат, надминат или е паднато под него;

с) преглед на бројот на права на глас кои ги поседува физичкото или правното лице во случаите од член 87 и член 91 од овој Закон и бројот на правата на глас кои физичкото и правното лице ги поседува во случаите од член 92 од овој Закон;

и) преглед по видови на финансиски инструменти од член 92 став (1) точка (а) од овој Закон и финансиски инструменти од член 92 став (1) точка (б) од овој закон, при што се прави разлика помеѓу финансиски инструменти кои даваат право за физичко порамнување и финансиски инструменти кои даваат право за порамнување во пари.

(2) Во известувањето од став (1) на овој член, за секое физичко лице се наведува име, презиме и живеалиште, а за секое правно лице, назив, правна форма, седиште, трговска регистрација и податоци за одговорното лице во правното лице.

(3) Доколку документот од став (1) точка г) од овој член е полномошното дадено согласно член 91 став (1), точка ж) од овој закон кое се однесува само на едно собрание на акционери, тогаш во известувањето од став (1) на овој член се наведува податок за вкупниот број на права на глас (во апсолутен и релативен износ) кои ќе му припаднат на акционерот, односно полномошникот по одржувањето на собранието на акционери, кога полномошникот повеќе не може да ги остварува правата на глас самостојно, по сопствена процена.

(4) Доколку документот од став (1) точка г) од овој член е финансиски инструмент од член 92 став (1) од овој Закон, тогаш во известувањето од став (1) на овој член се наведува податок за датумот на доспевање или денот кога истекува рокот за реализација на финансискиот инструмент, како и податок за денот или периодот во кој физичкото или правното лице може да се стекне со акциите со право на глас кои се во основата на финансискиот инструмент.

(5) Лицето кое го доставува известувањето од став (1) на овој член, е должно на барање на Комисијата да достави копија од документите од став (1) точка г) од овој член.

(6) Образецот за доставување на известувањето од став (1) на овој член е достапен во електронска форма на интернет страницата на Комисијата.

(7) Комисијата поблиску ги пропишува формата и содржината на образецот за доставување на известувањето од став (1) на овој член, како и начинот на негово доставување до Комисијата.

Рок за објавување на информациите содржани во известувањето од страна на издавачот

Член 105

Издавачот е должен по приемот на известувањето од членот 87 од овој Закон веднаш, но не подоцна од три дена на тргување од денот на приемот на

известувањето, да ги објави сите информации содржани во известувањето во официјалниот регистар на регулирани информации од член 115 од овој Закон.

Календар на денови на тргување

Член 106

За потребите на оваа Глава од овој Закон, Комисијата е должна на својата интернет страница да објави календар на денови на тргување за секој регулиран пазар во Република Северна Македонија.

Докажување за доставување на известувањето за поседување на значајни учества

Член 107

Лицето кое има обврска да доставува известување во согласност со член 87, член 91 и член 92 од овој закон, должно е на барање на Комисијата да го докаже доставувањето на известувањето.

Информации кои се доставуваат до Комисијата

Член 108

(1) Информациите кои се доставуваат до издавачот во согласност со одредбите од овој Поддел, издавачот е должен да ги достави и до Комисијата.

(2) Информациите од став (1) на овој член до Комисијата се доставуваат по електронски пат.

ПОД - ДЕЛ 2

Информации за имателите на хартии од вредност примени за тргување на регулираниот пазар

Обврски за информирање за издавачот чии акции се примени за тргување на регулиран пазар

Член 109

(1) Издавачот на акции кои се примени за тргување на регулиран пазар мора да обезбеди еднаков третман за сите иматели на акции од ист род и класа во друштвото.

(2) Издавачот е должен да му ги обезбеди на акционерот сите механизми и информации кои му се потребни за остварување на неговите права и истовремено да обезбеди целосност и веродостојност на информациите. Издавачот е должен да му овозможи на акционерот остварување на неговите права преку полномошник, во согласност со закон.

(3) Издавачот е должен особено:

- (а) да објави јавен повик во кој се содржани информации за местото, времето на одржување на собрание на акционери, дневниот ред, вкупниот број на акции и акции со право на глас и за правото на имателите на акции да учествуваат на собрание на акционери;
- (б) на секое лице кое е овластено да гласа на собрание на акционери, заедно со известувањето за одржување на собрание на акционери да му обезбеди образец за полномошно во хартиена или во електронска форма под условите предвидени во став (4) на овој член или на барање на секое лице кое е овластено да гласа на собрание на акционери по објавувањето на јавниот повик за одржување на собранието;
- (в) на секој полномошник, овластен од повеќе акционери да му укаже на обрската за достава на известување до Комисијата, за намерата и причините за давањето на полномошната, согласно Законот за преземање на акционерски друштва;
- (г) да назначи како свој агент, односно застапник инвестициско друштво, односно овластен депозитар преку која акционерите ќе можат да ги остваруваат своите финансиски права и
- (д) јавно да ги објави информациите во врска со распределбата и исплатата на дивиденда, издавањето на нови акции, вклучувајќи и информации за било какви права за распределба, за пишување или можност за конверзија на акциите или откажување од тие права.

(4) Издавачот може за дистрибуирање на податоците од став (3) од овој член до акционерите да користи електронски средства, доколку за тоа е претходно донесена одлука на собранието на акционери и доколку се исполнети најмалку следниве услови:

- (а) користењето на електронските средства не треба да зависи од локацијата на седиштето или местото на живеење на акционерот или во случаите од член 91 во точките од (а) до (ж) од овој Закон, од местото на живеење на физичките лица или локацијата на седиштето на правните лица;
- (б) издавачот да обезбеди соодветна постапка за идентификација, со цел физичките и правните лица од член 91 од овој Закон, кои можат да ги користат правата на глас или можат да го пренесат своето право на глас да бидат навремено информирани;
- (в) акционерите, или во случаите наведени во членот 91 во точките од (а) до (ж) од овој Закон, физичките или правните лица овластени да се стекнат, да отуѓат или да ги реализираат правата на глас, треба да се контактираат во писмена форма за да се побара нивна согласност за користење на електронски средства за

дистрибуирање на информации и ако тие не приговараат во рок од десет дена, ќе се смета дека согласноста е дадена. Во секој случај тие ќе можат да побараат во било кое време во иднина, информациите да им бидат дистрибуирани во писмена форма и

(г) издавачот е должен трошоците во врска со доставувањето на податоците по електронски пат, да ги определи согласно начелото на еднаквост наведено во став (1) од овој член.

(5) Издавачот е должен дистрибуирањето на податоци по електронски пат да го прави истовремено со дистрибуирањето на податоците согласно став (3) на овој член.

Обврски за информирање за издавачот чии должнички хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар

Член 110

(1) Издавачот на должничките хартии од вредност примени за тргување на регулираниот пазар мора да обезбеди еднаков третман на сите иматели на еднакво рангираните должнички хартии од вредност во поглед на сите права кои се поврзани со тие должнички хартии од вредност.

(2) Издавачот е должен да му ги обезбеди на имателот на должнички хартии од вредност сите механизми и информации кои му се потребни за остварување на неговите права и истовремено да обезбеди целосност и вердостојност на информациите. Издавачот е должен да му овозможи на имателот на должнички хартии од вредност остварување на неговите права преку полномошник, во согласност со закон.

(3) Издавачот е должен особено:

(а) да објави јавен повик во кој се содржани информации за местото и времето на одржување на собранието на имателите на должничките хартии од вредност, известување за дневниот ред со образложение на предложените одлуки, известување за исплатата на камата и за остварувањето на правото на конверзија, замена, запишување или откажување од правата од должничките хартии од вредност, известување за откупот на должничките хартии од вредност како и за правото имателите на должничките хартии од вредност да учествуваат на собранието на иматели на должничките хартии од вредност;

б) на секое лице кое е овластено да гласа на собрание на иматели на должничките хартии од вредност, заедно со известувањето за одржување на собранието да му обезбеди образец на полномошно во хартиена или во електронска форма под условите предвидени во став (4) од овој член или на барање на секое лице кое е овластено да гласа на собрание на иматели на должничките хартии од вредност по објавувањето на јавниот повик за

одржување на собранието и (в) да назначи како свој агент, односно застапник инвестициско друштво преку кое имателите на должнички хартии од вредност ќе можат да ги остваруваат своите финансиски права.

(4) Издавачот може за дистрибуирање на податоците од став (3) од овој член до имателите на должнички хартии од вредност да користи електронски средства, доколку за тоа е претходно донесена одлука на собранието на иматели на должнички хартии од вредност и доколку се исполнети најмалку следниве услови:

- (а) користењето на електронските средства не треба да зависи од локацијата на седиштето или местото на живеење на имателот на должнички хартии од вредност или на ополномоштеното лице кое го претставува имателот;
- (б) издавачот да обезбеди соодветна постапка за идентификација, со цел имателите на должнички хартии од вредност да бидат навремено информирани;
- (в) имателите на должнички хартии од вредност треба да се контактираат во писмена форма за да се побара нивна согласност за користење на електронски средства за дистрибуирање на информациите и ако тие не приговараат во рок од 5 работни дена, ќе се смета дека согласноста е дадена. Во секој случај тие ќе можат да побараат во било кое време во иднина, информациите да им бидат доставени во писмена форма и
- (г) издавачот е должен трошоците во врска со доставувањето на податоците по електронски пат да ги определи согласно начелото на еднаквост наведено во став (1) од овој член.

Обврски за обелоденување на измени во правата кои се однесуваат на хартиите од вредност

Член 111

(1) Издавачот на акции кои се примени на тргување на регулиран пазар е должен без одлагање да ги обелоденува во јавноста сите измени во правата кои се поврзани со различните видови на акции, вклучувајќи ги и промените на правата кои се поврзани со деривативните финансиски инструменти издадени од страна на тој издавач и кои даваат право на стекнување на акции од тој издавач.

(2) Издавачот на должнички хартии од вредност примени за тргување на регулиран пазар, е должен без одлагање да ги обелодени во јавноста сите промени во правата на имателите на тие хартии од вредност, вклучувајќи ги и промените на роковите и условите на тие хартии од вредност кои индиректно

можат да влијаат на тие права, особено ако тоа произлегува од измена на условите за задолжување или промена на каматните стапки.

ДЕЛ 4

Обелоденување и чување на регулирани информации

Обелоденување на регулирани информации

Член 112

Секогаш кога издавачот или било кое лице кое побарало без согласност на издавачот прием за тргување на регулиран пазар на хартиите од вредност издадени од тој издавач и кое ќе обелодени на било кој начин регулирани информации, должно е тие информации истовремено со обелоденувањето да ги достави до Комисијата и до регулираниот пазар каде што хартиите од вредност се примени за тргување преку официјалниот регистар на регулирани информации наведен во член 115 став (1) од овој Закон.

Употреба на јазици

член 113

(1) Пропишаните информации што се поднесуваат до Комисијата или се објавуваат во јавноста согласно одредбите на оваа Глава, се поднесуваат и објавуваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо, а се препорачува да бидат и на официјален службен јазик кој го зборуваат најмалку 20% од граѓаните на Република Северна Македонија и на неговото писмо.

(2) Издавачот чии хартии од вредност се примени за тргување на регулираниот пазар во Република Северна Македонија, иако не е од матична земја - членка, има право да избере дали ќе ги објави пропишаните информации на македонски јазик и неговото кирилско писмо или на англиски јазик.

(3) Кога хартиите од вредност се примени за тргување на регулираниот пазар само во Република Северна Македонија пропишаните информации мора да и бидат објавени на јавноста на македонски јазик.

(4) Кога хартиите од вредност се примени за тргување на регулираниот пазар во Република Северна Македонија и во една или повеќе трети земји, пропишаните информации ќе бидат објавени:

(а) на македонски јазик и

(б) на јазик по избор на издавачот, или на јазикот прифатен од страна на надлежните органи на тие трети земји или на англиски јазик,

како јазик кој вообичаено се употребува во меѓународните финансиски кругови.

(5) Кога Република Северна Македонија е матична земја-членка, а хартиите од вредност на издавачот се примени за тргување на регулиран пазар во една или повеќе земји-членки домаќини, но не и во Република Северна Македонија, пропишаните информации се објавуваат на јазик избран од издавачот или на јазик одобрен како јазик на објавување од земјата-членка домаќин или на јазик кој вообичаено се употребува во меѓународните финансиски кругови.

(6) Доколку издавачот од ставот (5) на овој член избрал за јазик на објавување да биде јазикот што го определила земјата-членка домаќин, пропишаните информации се објавуваат или на македонски јазик или на јазик што вообичаено се користи во меѓународните финансиски кругови.

(7) По исклучок од став (3) до став (6) на овој член, издавачот чии хартии од вредност со поединечна номинална вредност од најмалку 6.000.000 денари се примени за тргување на регулираниот пазар во една или повеќе земји-членки домаќини, ги објавува пропишаните информации или на јазикот назначен од неговата матична земја-членка и земјата-членка домаќин или на јазик вообичаен во меѓународните финансиски кругови.

(8) Право на избор на јазикот од ставот (7) на овој член има и издавачот на должнички хартии од вредност чија поединечна номинална вредност е најмалку 3.000.000 денари, доколку се вклучени во тргување на регулираниот пазар во некоја од земјите-членки пред 31 декември 2010 година, се додека се во оптек/до доспевање.

(9) Издавачот на должнички хартии од вредност кои се примени за тргување на регулираниот пазар во една од земјите-членки пред 31 декември 2010 година, чија номинална вредност е изразена во валута различна од еврото, а противвредноста на поединечната номинална вредност е најмалку 3.000.000 денари има право на избор на јазикот на објавување на пропишаните информации согласно ставот (7) на овој член.

(10) Номиналните износи на хартии од вредност од став (7) до став (9) од овој член, по потреба, се претвораат во денари по среден курс на еврото во однос на денарот на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на нивното издавање.

(11) Кога хартиите од вредност се примени за тргување на регулиран пазар без согласност на издавачот, обврските од став (2) до став (6) на овој член кои се однесуваат на издавачот се применуваат и на лицето кое извршило прием на хартиите од вредност на регулираниот пазар без согласност на издавачот.

(12) Акционерите и физичкото лице или правното лице од член 87, член 91 и член 92 на овој закон може да достават информации до издавачот согласно одредбите од овој дел од законот само на англиски јазик. Доколку

издавачот добие такви информации на англиски јазик, има обврска да обезбеди превод на македонски јазик за целите за објавување во официјалниот Регистар на регулирани информации.

(13) Доколку е поведена постапка во врска со пропишаните информации пред суд на земја-членка на ЕУ, трошоците за преведување на тужбата и другите поднесоци се регулираат во согласност со прописите на земјата-членка.

Пристап до регулирани информации

Член 114

(1) Издавачот или лице кое поднело барање за прием за тргување на регулираниот пазар без согласност на издавачот ги објавува регулираните информации на начин со кој се обезбедува брз пристап до таквите информации на недискриминаторска основа и истите ги доставува до официјалниот регистар на регулирани информации наведени во член 115 став (1) од овој Закон.

(2) Доколку издавачот, освен на начин уреден во став (1) на овој член, одлучи регулираните информации и извештаи, да ги објави и во друг електронски или печатен медиум, тогаш истовремено објавува и соопштение во кое ќе ја наведе интернет страницата и официјалниот регистар на регулирани информации во кои се достапни во целост извештаите и информациите кои се релевантни за инвеститорите.

(3) При објавување на информациите согласно став (2) на овој член, издавачот е должен да користи медиум кој обезбедува ефикасно ширење на информациите во јавноста на начин на кој ќе се спречи неовластен пристап на истите.

(4) Во случај на објавување на регулираните информации и извештаи согласно став (2) од овој член, лицата од ставот (1) на овој член пред објавувањето на регулираните информации до Комисијата доставуваат копија од договорот со медиумот.

(5) Лицата од ставот (1) на овој член не смеат да им наплатуваат на инвеститорите било какви трошоци за обезбедување на регулирани информации.

(6) Кога хартиите од вредност се примени за тргување на регулиран пазар во една земја членка домаќин, но не и во Република Северна Македонија, земјата членка треба да обезбеди објавување на регулираните информации согласно барањата од став (1) и став (5) на овој член.

(7) Комисијата со посебен правилник ги пропишува, содржината, формата, начинот на доставување на регулираните информации и минималните стандарди кои лицата од став (1) на овој член се должни да ги почитуваат при објавувањето на регулираните информации.

Официјален регистар на регулирани информации

Член 115

(1) Официјален регистар на регулирани информации е систем за прибирање, чување, обработување, објавување и достапност на регулираните информации.

(2) Официјалниот регистар на регулирани информации мора да исполнува минимални стандарди за квалитет на безбедноста, заштитата и потполноста на примените информации, изворот на информации, регистрирање на времето на прием на информациите и едноставноста во пристапот на крајните корисници до прибраните информации.

Водење на официјален регистар на регулирани информации

Член 116

(1) Официјалниот регистар на регулирани информации во Република Северна Македонија го води Комисијата, пазарен оператор или друго правно лице кое за тоа добива одобрение од Комисијата, под услов да исполнува технички, безбедносни, организациски и други услови за водење на тој регистар и притоа да не дојде до нарушување на пристапот до регулираните информации.

(2) Во случај официјалниот регистар на регулирани информации да го води пазарен оператор или друго правно лице согласно став (1) од овој член, Комисијата има пристап во реално време до сите извештаи, податоци и информации, кои му се достапни на пазарниот оператор.

(3) Доставувањето на извештаи, податоци и информации до официјалниот регистар на регулирани информации ќе се смета и за доставување до Комисијата.

(4) Пазарниот оператор односно правното лице од став (1) од овој член, мора пред воведување на било каква промена на условите за водење на официјалниот регистар на регулирани информации согласно став (1) од овој член, за тоа да добие одобрение од Комисијата.

(5) Субјектите од став (1) од овој член може да наплатуваат надомест прифатлив за крајните корисници за доставување на прибраните информации до истите.

(6) Пазарниот оператор односно правното лице од став (1) од овој член мора за надоместоците од став (5) на овој член и сите нивни измени да добие одобрение од Комисијата.

(7) Субјектите од став (1) од овој член се должни регулираните информации доставени во официјалниот регистар на регулирани информации да ги направат јавно достапни на својата интернет страница.

(8) Комисијата со Правилник подетално ги уредува содржината на барањето за издавање на одобрение од став (1) на овој член, како и за податоците и документацијата со кои пазарниот оператор односно правното лице докажува дека ги исполнува условите за водење на официјален регистар на регулирани информации.

Електронска пристапна точка

Член 117

(1) Кога се воспоставува веб портал кој служи како електронска пристапна точка ("пристапна точка") субјектот што го води официјалниот регистар на регулирани информации има обврска да ја развие и воспостави пристапната точка.

(2) Системот за интерконекција на официјално назначените механизми или другите слични механизми се состои од:

1. Официјално именувани механизми или други слични механизми,
2. Порталот кој служи како електронска пристапна точка.

(3) Пристап до централните механизми за чување се остварува преку пристапната точка.

(4) Официјалниот регистар на регулирани информации е дел од систем кој го сочинуваат меѓусебно поврзани официјални регистри на регулирани информации и европската електронска пристапка точка која ја креира и води ЕСМА.

(5) Официјалниот регистар на регулирани информации мора да обезбеди пристап на регулираните информации преку европската електронска пристапна точка.

(6) За потребите на обезбедување на пристап до регулираните информации се користат регулаторни технички стандарди кои ги изготвува ЕСМА и ги усвојува Европската комисија и со кои се одредуваат следните технички барања за пристап до регулираните информации на ниво на Европската унија:

1. технички барања во врска со комуникациската технологија која ја користат официјалните регистри на регулирани информации;
2. технички барања за водење на централна пристапна точка за пребарување на регулирани информации;
3. технички барања во врска со употребата на единствен идентификатор за секој издавач кој користи официјален регистар на регулирани информации;
4. заедничка формат за доставување на регулираните информации кој го користат официјалните регистри на регулирани информации и

5. заедничка класификација на регулираните информации кои користат официјален регистар на регулирани информации и заеднички попис на видовите на регулирани информации.

Обврски за известување за издавачи кои не се основани во Република Северна Македонија

Член 118

(1) Во случај кога издавачот не е основан во Република Северна Македонија и е со седиште надвор од територијата на Република Северна Македонија, Комисијата може да го ослободи тој издавач од обврската за исполнување на барањата за изготвување на регулирани информации од тој издавач согласно од член 72 до член 76, од член 78 до член 85, од член 94 до член 95, член 105 и од член 109 до член 111 на оваа Глава од овој Закон, под услов законодавството на земјата каде е регистриран издавачот да пропишува подеднакви услови со условите за објавување наведени во оваа Глава или доколку издавачот се придржува на обврските пропишани со законодавството на трета земја, а кои обврски Комисијата ги смета за подеднакви на оние пропишани со овој Закон.

(2) Информациите опфатени со барањата пропишани во третата земја се поднесуваат во согласност со член 112 и се обелоденуваат во согласност со член 113, член 114 и член 115 од овој Закон.

(3) По исклучок од став (1) и (2) на овој член, издавачот со седиште во трета земја нема обврска да подготвува финансиски извештаи во согласност со овој Закон за секоја деловна година почнувајќи од 1ви јануари 2007 година, под услов издавачот да ги подготвил финансиските извештаи во согласност со меѓународно прифатените стандарди пропишани со законодавството на ЕУ.

(4) Комисијата се грижи податоците објавени од издавачот со седиште во трета земја да бидат објавени и во ЕУ, доколку можат да бидат значајни за нејзините инвеститори, а во случај кога не се сметаат за пропишани податоци во согласност со одредбите на овој Закон.

(5) Комисијата со правилник ги пропишува условите кои ги смета за еднакви на условите во законодавствата на трети земји наведени во ставот (1) од овој член.

ДЕЛ 5.

Овластувања на Комисијата согласно Глава IV

Надзор, овластувања и мерки

Член 119

(1) Комисијата, врши надзор над примената и извршувањето на сите обврски пропишани со оваа глава. При вршењето на надзорот Комисијата е овластена да:

(а) им наложи на ревизорите, издавачите, имателите на акции или други финансиски инструменти или на физичките или правните лица наведени во членовите 90 (Известување за стекнување или отуѓување на значајно учество) или 92 (Известување за сопственост на финансиски инструменти) од овој закон и на лицата кои ги контролираат или се контролирани од нив да обезбедат и достават до Комисијата информации и документи;

(б) му наложи издавачот да ги обелодени во јавноста информациите и документите од точка (а) од овој член, на начин и во рок кој ќе го определи Комисијата. Комисијата може по сопствена иницијатива да ги објави тие информации во случај кога издавачот, или лицата кои го контролираат или се контролирани од него, не го сторат тоа и откако ќе му била дадена можност на издавачот да ги образложи причините за непостапување;

(в) им наложи на одговорните лица на издавачите и на имателите на акции или други финансиски инструменти или на лица или субјекти од член 91 или од член 92 од овој закон, да известат за информациите кои се бараат согласно Главата IV од овој Закон и согласно подзаконските акти и доколку е потребно да обезбедат дополнителни информации и документи;

(г) следи дали издавачот навремено ги обелоденува регулираните информации обезбедувајќи навремен и еднаков пристап на јавноста до тие информации;

(д) проверува дали регулираните информации се објавуваат во согласност со одредбите од Глава IV од овој Закон и подзаконските акти и презема соодветни мерки во случај на нивно прекршување и

(ѓ) врши надзор во Република Северна Македонија, со цел да се потврди усогласеноста со одредбите од Главата IV од овој Закон и подзаконските акти. Кога е неопходно Комисијата може да ја остварува оваа функција, во соработка со судската власт и / или други надлежните органи.

(2) Доколку Комисијата утврди дека, издавачите, имателите на акции или други финансиски инструменти или физичките или правните лица наведени во член 91 или член 92 ги прекршиле одредбите од овој Закон може:

(а) да им наложи на лицата од точка б) и точка в) на овој член да ги отстранат неправилностите и незаконитости и да ја известат Комисијата за отстранувањето на истите;

(б) да изрече опомена на издавачите, имателите на акции или други финансиски инструменти или од физичките или правните лица наведени во член 91 или член 92 од овој Закон;

(в) јавно да обелодени дека издавачот или имателот на акции или други финансиски инструменти или лице или субјект од член 91 или член 92 од овој закон не ги почитува своите обврски согласно Глава IV од овој Закон;

(г) времено да го забрани или да побара од соодветниот пазарен оператор во Република Северна Македонија времено да го забрани тргувањето со хартии од вредност на издавачот за период од најмногу десет трговски дена, ако има основи за сомневање дека одредбите од Глава IV од овој закон или подзаконските акти биле повредени од страна на издавачот;

(д) трајно да го забрани тргувањето на регулираниот пазар во Република Северна Македонија со хартии од вредност на издавачот, ако утврди дека одредбите од Глава IV од овој Закон или на подзаконските акти се прекршени или ако има основи за сомневање дека биле прекршени;

(ѓ) времено да го ограничи правото на глас на имателите на сите или на дел од акции или други финансиски инструменти, или од физичките или правните лица наведени во член 91 или член 92 во однос на хартиите од вредност во случај на повреда на одредбите од овој закон до отстранување на настанатите неправилности и незаконитости;

(е) да наложи временна забрана на правни работи за интерно порамнување врз основа на подарок на хартиите од вредност на издавачот најмногу за период од 10 дена;

(ж) да изрече друга мерка согласно закон.

(3) Ако лицето од став (2) на овој член не постапи по преземената мерка од страна на Комисијата, Комисијата може со ново решение да ја изрече истата мерка или да изрече нова мерка.

(4) Комисијата може да преземе и други мерки, да изрече и други санкции во согласност со одредбите од Глава XII и Глава XIII од Законот за финансиски инструменти.

(5) Комисијата поблиску со Правилник ги пропишува условите и начинот на вршење на надзорот, издавањето наредби и преземањето мерки и санкции, роковите за извршување на наредбите и времетраењето на мерките и други прашања од значење за спроведување на надзорот

Обврска на ревизорите

Член 120

(1) Друштвата за ревизија односно овластените ревизори кои вршат ревизија на финансиските извештаи на издавачите на хартии од вредност имаат обврска да ѝ достават на Комисијата информации и документи согласно

член 66 став (1) алинеја в) од овој закон и согласно член 119 став (1) точка (а) од овој Закон.

(2) Доколку ревизор обелодени до Комисијата некој факт или одлука во однос на барањето од страна на Комисијата од член 119 став (1) точка а) од овој закон, истото нема да претставува прекршување на кое било ограничување за обелоденување на информации наметнато со договор или со закон, подзаконски акт или друг пропис, и за тоа ревизорот нема да сноси никаква одговорност.

Административни мерки и санкции

Член 121

(1) Во случај на прекршување од член 72 до член 76, од член 78 до член 84, од член 87 до член 89, од член 91 до член 92, од член 94, од член 96 до член 98 и од член 102 до член 105 од овој Закон и член 111, Комисијата согласно овластувањата од член 119 може да донесе решение за изрекување на следните мерки:

(а) јавно го објавува идентитетот на физичкото или правното лице, како и информациите за неправилностите и незаконитостите,

(б) му наложува на одговорното физичко или правно лице да го прекине однесувањето со кое го предизвикува прекршувањето и да се откаже од кое било повторување на таквото однесување;

(в) донесува решение со кое од акционерското друштво и/или од неговите директори или вработени се бара да ги отстранат неправилностите и незаконитости и да ја известат Комисијата за отстранувањето на истите,

(г) донесува решение со кое времено го ограничува правото на глас на лицето во однос на хартиите од вредност во случај на повреда на одредбите од овој закон до отстранување на настанатите неправилности и незаконитости,

(д) донесува решение со кое ќе наложи времено прекинување на тргувањето со хартии од вредност на акционерското друштво кое ги прекршило одредбите од овој закон најмногу за период од 10 дена,

(ѓ) наложува времена забрана на правни работи со хартиите од вредност на акционерското друштво кое ги прекршило одредбите од овој закон најмногу за период од 10 дена

(е) донесува решение со кое ќе го казни правното лице за непостапување согласно член 72, член 78, член 84, член 87, член 94, член 96, член 105 и член 111 со парична казна во износ до:

- 5% од вкупниот годишен приход остварен во последната деловна година за која се објавени ревидирани годишни финансиски извештаи. Доколку прекршокот е сторен од матично друштво или од негова подружница кои имаат обврска за изготвување на

консолидирани финансиски извештаи, паричната казна се утврдува според последниот усвоен консолидиран годишен извештај или

- двојниот износ на остварениот профит односно избегнатата загуба како резултат на прекршувањето на одредбите од точка (ѓ)

(ж) донесува решение со кое ќе го казни физичкото лице за непостапување согласно член 87, член 91, член 92, член, член 96 и член 97, член 98 и член 104 со парична казна во износ до:

- 12 просечни месечни плати што лицето ги заработило во последната деловна година или
- двојниот износ на остварениот профит односно избегнатата загуба како резултат на прекршувањето на одредбите од точка (е)

(2) Ограничување на правата на глас од став (1), точка в) од овој член може да се направи во однос на дел или на сите акции на кои се однесува прекршокот и тоа само за одреден временски период. Комисијата одредува кој ден ограничувањето влегува во сила.

(3) Ако лицето од став (1) на овој член не постапи по преземената мерка од страна на Комисијата, Комисијата може со ново решение да ја изрече истата мерка или да изрече нова мерка.

Одмерување на мерките на конторла и надзор

Член 122

При определувањето на мерката пропорционално на прекршувања на одредбите од Глава IV од овој Закон, Комисијата ги зема предвид сите релевантни околности, особено имајќи го предвид следното

- (а) тежината и времетраењето на прекршувањето;
- (б) степенот на одговорност на физичкото или правното лице;
- (в) имотната состојба на физичкото односно правно лице што го сториле прекршокот.
- (г) висината на стекнатата добивка или избегнатата загуба на одговорното физичко или правно лице, во онаа мера во која може таа да се утврди;
- (д) загубите претрпени од страна на трети лица како резултат на прекршувањето до онаа мера до која тие може да се утврдат;
- (ѓ) степенот на соработка на одговорното физичко или правно лице со надлежниот орган и
- (е) претходно направените прекршувања од страна на одговорното физичко или правно лице.

Овластување за собирање и обработување на лични податоци

Член 123

(1) Комисијата врши собирање, обработка, анализа, користење, оценување, пренос, чување и бришење на податоци за правни лица и лични податоци на физички лица од сопствената евиденција, согласно со закон.

(2) Личните податоци можат да се користат единствено за целите на Комисијата согласно со прописите со кои се уредува заштитата на личните податоци.

(3) Комисијата собира лични и други потребни податоци непосредно од лице на кое тие се однесуваат, од други лица или од постојните збирки на податоци со кои, согласно со закон, располагаат и ги водат надлежните државни органи, јавни институции, установи и други правни лица.

Објавување на решенијата

Член 124

(1) Комисијата по правило во рок не подолг од седум дена на својата интернет страница јавно го објавува во целост диспозитивот на секое решение за изречена мерка за прекршување на одредбите од Глава IV од овој Закон.

(2) Комисијата може да го одложи објавувањето на решенијата од став (1) на овој член или може да ги објави решенијата на анонимна основа, на начин којшто е во согласност со закон, во која било од следниве околности:

(а) во случај кога мерката на надзор е изречена кон физичко лице, кога врз основа на направеното одмерување ќе се утврди дека објавувањето на личните податоци е несразмерно;

(б) кога објавувањето сериозно ја загрозува стабилноста на финансискиот систем или одредена тековна официјална истрага или надзор и

(в) кога објавувањето, до онаа мера до која може да се утврди, предизвикува несразмерна и значителна штета на засегнатите страни.

(3) Ако е поднесена тужба против објавените решенија на Комисијата, Комисијата е должна или да даде информации за тоа при самото објавување на решението или да ја дополни објавата ако тужбата е поднесена откако е извршена објавата.

ГЛАВА V. ПРЕКРШОЧНИ САНКЦИИ

Член 125

(1) За прекршоците утврдени со овој Закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежен суд.

(2) Комисијата поднесува барање за поведување прекршочна постапка за прекршоците од овој Закон.

Постапка за издавање на прекршочен платен налог

Член 126

(1) Пред поведување на прекршочната постапка за прекршоците утврдени со овој Закон, овластеното службено лице во Комисијата на сторителот на прекршокот му дава предлог за порамнување со издавање на прекршочен платен налог, согласно со Законот за прекршоците.

(2) Овластено службено лице е должно да води евиденција за издадените прекршочни платни налози од ставот (1) на овој член и за исходот на покренатите постапки.

(3) Личните податоци од ставот (2) на овој член се чуваат пет години од денот на внесување во евиденцијата.

(4) Формата и содржината на прекршочниот платен налог од ставот (1) на овој член ја пропишува Комисијата.

Член 127

(1) Глоба во износ од 60.000 денари до 1.500.000 денари ќе се изрече за прекршок ако:

1. Издавачот не ги извршува обврските кои произлегуваат од членот 8 на овој Закон;
2. Издавачот издаде хартии од вредност без номинална вредност согласно со членот 9 став (1) од овој Закон;
3. Издавачот не достави акт за издавање на хартии од вредност во форма и содржина пропишана од страна на Комисијата согласно со членот 10 од овој Закон;
4. Издавачот постапува спротивно на членот 12 од овој Закон;
5. Издавачот на обезбедени обврзници не назначи заеднички застапник на имателите на обезбедените обврзници согласно член 13 став (1) од овој Закон;
6. Инвестициското друштво кое нема овластување да ги врши сите инвестициски услуги и активности и помошни услуги согласно

Законот за финансиски инструменти врши функција на заеднички застапник согласно член 13 став (2) од овој Закон:

7. Заедничкиот застапник не ги застапува интересите на имателите на обезбедени обврзници согласно член 13 став (3) од овој Закон;
8. Издавачот на обезбедени обврзници не склучи договор за застапување согласно член 14 став (1) од овој закон во форма и содржина согласно член 14 став (3) од овој Закон;
9. Издавачот на обезбедени обврзници не изврши упис на залогот над недвижниот имот согласно член 15 став (1) од овој Закон;
10. Издавачот на обезбедени обврзници недвижниот имот даден како обезбедување го користи за измирување на неговите обврски кон други доверители односно остварува права или намирува обврски од тој имот согласно член 15 став (2) од овој Закон;
11. Издавачот на обезбедени обврзници не ја одржува проценетата вредност на недвижниот имот даден како обезбедување и не го известува заедничкиот застапник согласно член 15 став (3) од овој Закон;
12. Заедничкиот застапник не започне постапка за реализација на договорот за залог пред извршител согласно член 16 став (2) од овој Закон;
13. Издавачот го избрише залогот над недвижниот имот даден како обезбедување без добиена согласност од заедничкиот застапник согласно член 17 став (1) и (2) од овој Закон;
14. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар понуди хартии од вредност во спротивност на член 18 од овој Закон;
15. Издавачот реализира приватна понуда на хартии од вредност спротивно на одредбите од член 20 став (1) од овој закон;
16. Издавачот не ја извести Комисијата и јавноста согласно член 20 став (5) од овој Закон;
17. Издавачот не ја извести Комисијата согласно член 21 став (2) од овој Закон;
18. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар понуди хартии од вредност во спротивност со член 23 став (1) и (2) од овој Закон;
19. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар објави проспект без претходно одобрение од Комисијата согласно член 23 став (2) од овој Закон;
20. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар користи проспект кој е неважечки согласно член 23 став (4) од овој Закон;

21. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар понудат хартии од вредност на јавноста без да објават проспект, а при тоа не се исполнети условите од член 25;
22. Организаторот на пазарот на хартии од вредност ги прими за тргување на регулиран пазар хартиите од вредност за кои не е објавен проспект, а при тоа не се исполнети условите од член 26 од овој Закон;
23. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар при наредна продажба на хартиите од вредност не постапат согласно член 27 став (1) од овој Закон;
24. Инвестициските друштва или банките (кредитните институции) кои имаат одобрение да вршат инвестициски услуги и активности при наредна продажба на хартиите од вредност не постапат согласно член 27 став (2) од овој Закон;
25. Правно лице при наредна продажба на хартиите од вредност ги нуди хартиите од вредност на неквалификувани инвеститори без да има изработено проспект наменет за неквалификувани инвеститори согласно член 27 став (4) од овој Закон;
26. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар не ја известат Комисијата согласно член 28 од овој Закон;
27. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар не ги направат достапни за инвеститорите конечните услови на понудата и истите не ги достават на Комисијата согласно член 35 став (9) од овој Закон;
28. Издавачот не ги направи достапни за јавноста универзалниот документ за регистрација и сите негови измени согласно член 36 став (6) од овој Закон;
29. Издавачот кој по одобрување на документот за регистрација утврди значајни промени или нови состојби од последниот ажуриран документ за регистрација, кои можат да влијаат на проценката на инвеститорите, а не поднесе до Комисијата во согласност со член 37 став (3) од овој Закон измени и дополнувања на документот за регистрација за одобрување;
30. Издавачот по одобрување на документот за регистрација истиот не го направи достапен за јавноста согласно член 37 став (4) од законот;
31. Издавачот односно понудувачот не ги направат достапни за јавноста конечната цена на понудата и количината на хартиите од вредност и истите не ги достават на Комисијата согласно член 43 став (2) од овој Закон;

32. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар не го објави одобруениот проспект согласно член 52 став (1) односно член 52 став (2) од овој Закон;
33. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар не ги направат достапни за инвеститорите документите во кои се содржани информации кои во проспектот се вклучени со упатување, дополнувања и/или конечните услови поврзани со проспектот, како и резимето на проспектот согласно член 53 став (5) од овој Закон;
34. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар за пристап до електронската форма на проспектот на интернет страницата постапува спротивно на одредбите од член 53 став (7) од овој Закон;
35. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар објави или стави на располагање на јавноста проспект или додаток на проспект спротивно на одредбите од член 53 став (8) од овој Закон;
36. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар не го достави проспектот согласно барањето на инвеститорот од член 53 став (10) од овој Закон;
37. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар, односно инвестициското друштво односно пазарниот оператор од член 53 став (1) од овој Закон не обезбеди достапност на проспектот и документите кои се вклучени со упатување во рокот утврден со член 53 став (11) и (12) од овој Закон;
38. Издавачот односно понудувачот не ја извести Комисијата согласно член 54 став (4) од овој Закон;
39. Издавачот не изготви и не побара од Комисијата одобрување на додатокот за измени и дополнувања на проспектот согласно член 58 став (1) и (2) од овој Закон;
40. Издавачот не го објави додатокот на проспектот согласно член 58 став (7) од овој Закон;
41. Издавачот не започне постапка за запишување на хартии од вредност согласно членот 61 од овој Закон;
42. Издавачот не го почитува рокот за запишување на хартиите од вредност согласно членот 62 од овој Закон;
43. Издавачот не ги врати уплатените средства на инвеститорите во случај на неуспешна јавна понуда согласно член 63 став (2) од овој Закон и не објави известување согласно член 63 став (3) од овој Закон;

44. Издавачот не ги извести Комисијата и јавноста за затворањето на јавната понуда согласно член 63 став (5) од овој Закон;
45. Издавачот не ги регистрира новоиздадените хартии од вредност во овластен депозитар согласно член 63 став (6) од овој Закон;
46. Издавачот или понудувачот не ја извести Комисијата и не го објави известувањето за бројот на запишани и уплатени хартии од вредност согласно член 63 став (1) од овој Закон;
47. Пазарниот оператор не ја извести Комисијата за исклучување од тргување на хартиите од вредност согласно член 70 став (2) од овој Закон;
48. Поддржувачот на пазарот не постапи согласно член 90 од овој Закон;
49. Издавачот чии акции се примени на тргување на регулиран пазар не ги исполни обврските за информирање согласно член 109 став (3) од овој Закон;
50. Издавачот чии должнички хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар не ги исполни обврските за информирање согласно член 110 став (3) од овој Закон;
51. Издавачот чии акции се примени на тргување на регулиран пазар не ги исполни обврските за обелоденување на измени во правата кои се однесуваат на хартиите од вредност согласно член 111 став (1) од овој Закон;
52. Издавачот чии хартии од вредност кои не се акции се примени на тргување на регулиран пазар не ги исполни обврските за обелоденување на измени во правата кои се однесуваат на хартиите од вредност согласно член 111 став (2) од овој Закон;
53. Издавачот односно лицето кое побарало прием за тргување на регулиран пазар не ги достави регулираните информации до Комисијата и до регулираниот пазар согласно член 112 од овој Закон и
54. Друштвото за ревизија не ги достави бараните информации и документи согласно член 120 став (1) од овој Закон.

(2) Глоба во износ од 60.000 денари до 120.000 денари ќе му се изрече за прекршоците од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице - друштво од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во трикратен износ од износот утврден во став (2) на овој член ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во правното лице - друштво од ставот (1) на овој член, ако прекршокот од став (1) на овој член го сторило од користољубие или со истиот предизвикало поголема имотна штета.

Член 128

Глоба во износ од 60.000 денари до 120.000 денари ќе се изрече за прекршок ако:

1. Лицата одговорни за веродостојноста, потполноста и точноста на податоците содржани во Проспектот и неговите измени и дополнувања дадат неверодостојни, неточни односно непотполни податоци во Проспектот согласно член 38 став (1) и (2) и
2. Лицето одговорно за содржината на рекламата објави реклама во врска со јавната понуда на хартии од вредност и/или прием на тргување на регулиран пазар спротивно на одредбите од член 56 од овој Закон.

Член 129

Глоба во износ пропишан со член 121 став (1) точка (е) од овој Закон ќе се изрече за прекршок ако:

1. Издавачот не го објави својот годишен извештај согласно член 72 став (1) и извештајот од извршената ревизија согласно член 73 став (2) од овој Закон;
2. Издавачот не обезбеди дека неговиот годишен извештај е јавно достапен за периодот согласно член 72 став (2) од овој Закон;
3. Издавачот не го објави својот полугодишен извештај согласно член 78 став (1) од овој закон во форма и содржина пропишана со член 79 од овој Закон;
4. Издавачот не обезбеди дека неговиот полугодишен извештај е јавно достапен за периодот согласно член 78 став (2) од овој Закон;
5. Издавачот кој се занимава со екстракција на руди или обработка во основната шумарска индустрија не постапи согласно обврската од член 84 став (1) од овој Закон;
6. Правно лице кое нема да ја исполни обврската од член 87 од овој закон;
7. Издавачот не го објави во јавноста процентот на учество во правата на глас кои произлегуваат од сопствените акции согласно член 94 од овој Закон;
8. Издавачот кој нема да ја исполни обврската од член 95 став (1) од овој Закон
9. Издавачот не ги објави информациите содржани во известувањето за стекнување или оттуѓување на значајно учество согласно член 105 од овој Закон;
10. Издавачот не ги достави до Комисијата информациите согласно член 108 од овој Закон.

Член 130

(1) Глоба во износ пропишан со член 121 став (1) точка (ж) од овој Закон ќе се изрече за прекршок на:

1. Физичко лице кое нема да ја исполни обврската за известување за стекнување или оттуѓување на значајно учество согласно член 87, член 91, член 92 односно член 96 од овој Закон;
2. Физичко лице кое нема да ја исполни обврската за известување за стекнување или отуѓување на значајно учество во рокот утврден со член 97 од овој Закон и
3. Одговорното лице на издавачот за необјавување или ненавремено објавување на извештајот од член 72 став (1), член 73 став (2), член 78 став (1), член 84 став (1), член 87, член 94, член 95, член 105 и член 108 од овој Закон.

Глава VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Комисија за надзор на пазарот на капитал

Член 131

(1) Комисијата е должна прописите, подзаконските акти и другите акти врз основа на овој Закон да ги донесе најдоцна до денот на примената на овој Закон.

(2) До денот на примената на прописите, подзаконските акти и другите акти од ставот (1) на овој член, продолжуваат да важат постојните прописи, подзаконски и други акти кои прилегуваат од Законот за хартии од вредност, по што истите престануваат да важат.

(3) Комисијата е должна да го усогласи своето работење со одредбите од овој Закон во рок од 12 (дванаесет) месеци од денот на примената на овој Закон.

(4) Во Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/05, 25/07, 7/08, 57/10, 135/11, 13/13, 188/13, 43/14, 15/15, 154/15, 192/15, 23/16, 83/18 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 31/20 и 288/21) и во други закони и подзаконски акти називот “Комисија за хартии од вредност на Република Северна Македонија” го има истото значење, односно се заменува во соодветниот род и број со називот “Комисија за надзор на пазарот на капитал”.

Решавање на започнатите постаки

Член 132

Постапките пред Комисијата за хартии од вредност, Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, пред Управниот суд и пред Вишиот управен суд кои се започнати, а не се завршени до денот на примената на овој Закон ќе продолжат согласно со прописите кои важеле до денот на примената на овој Закон.

Регистар на акционерски друштва со посебни обврски за известување

Член 133

(1) Со денот на воспоставување на официјалниот регистар на регулирани информации врз основа на овој Закон престанува обврската за водење на Регистар на акционерски друштва со посебни обврски за известување.

(2) Друштвата кои до денот на примена на овој Закон се водат во Регистарот на акционерски друштва со посебни обврски за известување ќе продолжат да се водат во официјалниот регистар на регулирани информации од член 134 од овој Закон.

Официјален регистар на регулирани информации

Член 134

Комисијата ќе го воспостави официјалниот регистар на регулирани информации во рок од 12 месеци од денот на почетокот на примената на овој закон, или во рок од 12 месеци од денот на почетокот на примената на овој закон ќе издаде одобрение на правно лице да го воспостави и да го води официјалниот регистар на регулирани информации.

Одложена примена

Член 135

Одредбите од член 24 став (1) алинеи в), г), ѓ) и ж) и став (2), од член 25 став (1) точка 11, од член 26 став (1) точка 8), од член 60, од член 113 ставови (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10) и (13), од член 117 и член 118 од овој Закон ќе се применуваат од денот на приемот на Република Северна Македонија во Европската Унија.

Усогласување на посебни закони

Член 136

Посебните закони во кои се повикуваат одредби од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ број “ бр. 95/05, 25/07, 7/08, 57/10, 135/11, 13/13, 188/13, 43/14, 15/15, 154/15, 192/15, 23/16, 83/18 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 31/20 и

288/21) или содржат дефиниции и поими различни од овој Закон ќе се усогласат со одредбите на овој Закон до денот на неговата примена.

Престанување на важење

Член 137

Со денот на почетокот на примената на овој закон престануваат да важат одредбите од Глава II - Издавање, понуда и продажба на хартии од вредност и Глава – VI - Акционерски друштва со посебни обврски за известување и обврски за известување на членовите на органите на управување, директорите и акционерите, како и одредбите од Глава I, Глава VII и Глава VIII од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ број “ бр. 95/05, 25/07, 7/08, 57/10, 135/11, 13/13, 188/13, 43/14, 15/15, 154/15, 192/15, 23/16, 83/18 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 31/20 и 288/21) кои се однесуваат на издавање, понуда и продажба на хартии од вредност, на акционерските друштва со посебни обврски за известување и на членовите на органите на управување, директорите и акционерите во акционерските друштва со посебни обврски за известување.

Влегување во сила

Член 138

Овој Закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе се применува по истекот на 18 месеци од денот на влегувањето во сила.